

བོད་དང་། མཉུ་ལའི་སྐྱ་མ། ད་དུང་ཡང་སྲིད་ དང་འབྲེལ་བའི་ས་བབ་ཆབ་སྲིད།

ནང་དོན་སྤྱོད་བསྐྱུ་ཡང་སྲིད་དང་རྒྱ་ནག་གི་ཐབས་བྱས་ལྡན་པའི་དམིགས་ལུལ།

ཡུ་ལའི་སླ་མ་སྐྱེས་བཅུ་བཞི་པ་མཚོག་དགུང་ལོ་བཅུ་ལྔ་པའི་སྐབས་འདྲིལ། རྒྱ་ནག་དམར་ཤོག་ཚོགས་པས་བོད་བརྒྱུད་ནང་བཟུང་གི་
ཡང་སྲིད་ལམ་ལུགས་དབང་སྐྱུར་བྱེད་པའི་འཆར་གཞི་གཏོང་བའི་འཕྲིན་ལེན་ཡོད།

དུས་རབས་བདུན་པའི་ནང་ལ་བོད་དུ་ནང་ཚོས་ཐོག་མར་དར་བ་ནས་བཟུང་། ནང་ཚོས་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་གི་རྩ་བའི་སློབ་གཞི་བསྐྱུར་པའི་ཐོག་
ད་ལྟ་བོད་ཀྱི་འཚོ་བ་དང་རིག་གཞུང་གི་དོ་བོའི་མེད་ཐབས་མེད་པའི་ཆ་ཤས་སུ་གྱུར་ཡོད།

ནང་ཚོས་ཉམས་ལེན་བྱེད་པའི་དུས་རིམ་ཁོད་དུ། བོད་པ་ཚོས་སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་ཕན་ཐོགས་དང་བྱམས་སྤྱོད་བརྟེན་མཁན་གྱི་སྐུ་སྐྱེ་ཚེ་ཡང་
སྲིད་དོན་འཛིན་བྱེད་པའི་ལམ་ལུགས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཞིག་གསར་དུ་བཏོད་ཡོད། དུས་རབས་ ༡༧ པའི་ནང་དུ་ཡུལ་དབང་སྐྱེས་པས་
བོད་ཀྱི་སྲིད་དབང་བཟུང་བ་ནས་བཟུང་། སླ་མ་རྣམས་ཀྱིས་ཚོས་སྲིད་གཉིས་ཀྱི་དབང་ཆ་རྒྱུད་དུ་སླེལ་ནས་བོད་ཀྱི་ནང་པའི་སྲིད་གཞུང་གི་མགོ་
གཙུག་གྱུར་ཡོད།

བོད་ཀྱི་ཚོས་རྒྱུད་དང་ས་གནས་ཀུན་གྱི་བོད་མི་རྣམས་རྟོག་རྩ་གཅིག་དུ་བསྐྱིལ་བ་མ་ཟད། བོད་བརྒྱུད་ནང་བཟུང་འཛིན་སྲིད་ལ་དར་སླེལ་མཛད་
མཁན་གྱི་ཡུ་ལའི་སླ་མ་སྐྱེས་བཅུ་བཞི་པའི་དབུ་ཁྲིད་ལོག་ནས། བོད་ཀྱི་ནང་པའི་ཤེས་རིག་སྐར་བས་ཀྱང་བོད་འཕེལ་སླ་བརྟེན་དུ་གྱུར་ཡོད།

ད་ལྟའི་ཆར། ཡུ་ལའི་སླ་མ་སྐྱེས་བཅུ་བཞི་པའི་ཚོས་ཀྱི་དབང་བྱུགས་དེ་བལ་ལུལ་དང་། ལ་དྲགས། འབྲས་ལྗོངས། འབྲུག་བཙས་འདུས་པའི་ཉི་
མ་ལ་ཡའི་ས་ཁུལ་ཁག་དང་། སོལ་རྒྱུན་གྱི་ཐོག་ནས་ནང་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཡིན་པའི་ཉི་ཉོང་དང་། འབར་མ། མི་ཏི་ནམ། (Vietnam) དེ་བཞིན་ཨེ་
ཤི་ཡ་དབུས་མར་ཆགས་པའི་ར་ཏུ་ཡའི་ཏོ་ཕ་(Tuva)དང་། ཁལ་མ་ཁ་ཡ་(Kalmykia)མི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ལ་ཁྱབ་ཡོད་པ་མ་ཟད། ཡུ་ལའི་སླ་
མའི་བཞུགས་ལུལ་རྒྱ་གར་དང་། འཛམ་གླིང་ནང་ལ་བོད་བརྒྱུད་ནང་བཟུང་གི་མི་འབོར་མང་ཤོས་ལྡན་པའི་རང་དབང་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཆེ་ཤོས་སོགས་པོ་
བཙས་ལའང་རྒྱ་བྱུང་དུ་གྱུར་ཡོད། ཡུ་ལའི་སླ་མ་མཚོག་གི་དབང་བྱུགས་ཀྱི་ཁྱབ་ཚད་ལོག་དུ། རུབ་ཕྱོགས་དང་དེ་བཞིན་བོད་ཀྱི་སླ་མ་རྣམས་ལ་
དང་འདུན་ལྡན་པའི་རྒྱ་མི་མང་པོ་ཡོད་པའི་རྒྱ་ནག་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱང་འདུས་ཡོད།

ཤི་ཅིང་གིས་བོད་ཀྱི་ཚོས་ལུགས་ཀྱི་དོ་བོའི་སྤྱོད་པོ་དང་འབྲེལ་བའི་གནད་དོན་རྣམས་སྤངས་འཛིན་དང་། བདག་འཛིན་བྱེད་པའི་འཐབ་རྩེད་དེ། བོད་
ཡོངས་སུ་དབང་སྐྱུར་ལོག་དུ་བསྐྱུར་ནས་རྒྱལ་མཚམས་ཀྱི་ཕྱི་ལ་དབང་བྱུགས་རྒྱ་སྐྱོད་བྱེད་འདོད་པའི་དམིགས་ལུལ་ལས་བྱུང་བ་ཞིག་རེད།

ཆབ་སྲིད་དང་ཚོས་ལུགས་ཀྱི་སློབས་བྱུགས་འདི་དག་གིས། རྒྱ་ནག་དམར་ཤོག་ཚོགས་པས་བཙལ་འཚོལ་བྱས་པའི་ཡུ་ལའི་སླ་མའི་ཡང་སྲིད་ལྟ་
བུའི་མི་སྣ་གལ་ཆེན་ཞིག་འདེམས་བསྐོས་བྱས་ཏེ། བོད་ནང་ལོགས་དང་། རྒྱ་ནག་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཕྱི་ལོགས་གཉིས་ཀར་བྱུགས་རྒྱུན་
སྐར་བའི་རྒྱ་ནག་གི་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་འཆར་གཞི་དང་འབྲེལ་བའི་ས་བབ་ཆབ་སྲིད་འཐབ་སའི་སྤྲོད་ཆ་ཞིག་བསྐྱུར་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༤ ལོར་མའོ་ཅེ་ཏུང་གིས་སྐྱེ་བ་གཞིན་པའི་ཡུ་ལའི་སླ་མ་ལ་“ཚོས་ལུགས་དུག་རེད”ཅེས་བཤད་པ་དེ་ཡོངས་གྲགས་རེད། རྒྱ་ནག་གིས་
ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༧/༥༠ ལོར་བོད་ལ་བཙན་འཇུག་བྱས་པ་ནས་བཟུང་། དཔོན་པ་སྟོང་ཕྱག་མང་པོ་གཏོར་བཞིག་གཏོང་བ་དང་། མེ་སློང་ཆེན་པོའི་ནང་དུ་
ཕུག་དཔེ་མེ་རུ་སློབ་པ། དེ་བཞིན་སླ་མ་རྣམས་ལ་མནར་གཅོད་གཏོང་བ་དང་། བཙན་གྱིས་“རྒྱལ་གཅེས་སློབ་གསོ”དང་། “རལ་ཚོལ་སྐྱུར་བཀོད་
”སོགས་བྱས་དང་བྱེད་སྐྱུས་སུ་ཡོད། རྒྱ་ནག་གིས་ད་ལྟ་ཡང་མཚོན་རྟེན་དང་ལྟ་ཁང་གཏོར་བཞིག་དང་། ལྷ་བཙན་རྣམས་ལ་བཙན་གྱིས་ཆབ་སྲིད་
ཀྱི་སློབ་གསོ་སླེལ་བ། ཡུ་ལའི་སླ་མ་ལ་“ཁ་བལ་བ”དང་། “ལུག་ལུགས་རྒྱུན་པའི་སྤྱུང་གི”སོགས་བོས་ཏེ་མཚན་སྲུང་གི་ལས་འགུལ་བྱུགས་ཆེན་
སླེལ་ནས་བོད་བརྒྱུད་ནང་བཟུང་གི་སྐྱེས་ལྡན་ཆ་གཏོར་བའི་བཞིན་ཡོད་ལ། རྒྱ་ནག་དམར་ཤོག་ཚོགས་པས་སྐྱེས་ལྡན་ཚོས་མེད་རིང་ལུགས་དར་སླེལ་
དང་། ཚོས་ལུགས་ལ་རྩོལ་དུང་གི་སྲིད་བྱས་དྲག་པོ་ལག་བཟུར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

རྒྱ་ནག་སྲིད་གཞུང་གི་ལང་ཕྱོགས་འདི་ལ་བསམས་ན། ཤི་ཅིང་གིས་ཡུ་ལའི་སླ་མའི་སློབ་འཇུགས་ཡོངས་སུ་མེད་པ་བཟོ་བའི་རེད་སྐྱེས་སྲིད།

1 Geopolitical ཞེས་པའི་དབྱིན་སྐད་ཚིག་འདི་ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀྱི་བརྗོད་ཆད་ཚན་པས་“ས་བབ་སྲིད་བྱས་”ཞེས་གཏན་ལ་ཕབ་འདུག་ན་ཡང་། གུས་པས་“ས་བབ་ཆབ་སྲིད་”ཅེས་བཀོལ་ཡོད།

རྒྱ་ནག་གི་འགོ་ཁྲིད་ཚོས། བོད་ཀྱི་སྤྱི་ལུ་སྐུ་ནམས་དང་སྐྱུ་པར་དུ་ཡུ་ལའི་སླ་མའི་སྐུ་ཕྱིང་ནི་“བརྟན་ལྷིང་”ལ་བར་ཆད་བཅོེ་བྱེད་ཀྱི་“ཆབ་སྲིད་
ཀྱི་འཐབ་ཚེད་ཆེན་པོ་”ཞིག་ཏུ་འགྲེལ་བརྗོད་བྱས་ཡོད། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༠ ལོར་ལྷོ་ཁ་གོང་ཁྲིའི་དྲུང་ཆེ་གཞོན་པ་ལོ་ལྷོ་ཉི་ཅན་(Liu Zhigiang)
གྱིས་“བརྟན་ལྷིང་རྒྱུ་འབྱུངས་ཡོང་བའི་ཆེད་དུ་ཡུ་ལའི་སྐུ་ཕྱིང་བཅུ་བཞི་པ་ཤི་བ་དང་། ཁོའི་ཡང་སྲིད་དང་འབྲེལ་བའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་འཐབ་ཚེད་ཆེན་
མོར་རིག་པ་སྐྱིམ་དགོས་པའི་”བཀའ་ལབ་ཡོད།

རྒྱ་ནག་གིས་བོད་མི་ནམས་ཚོས་དད་ཟབ་མོ་དང་། སྐྱུ་པར་དུ་ཡུ་ལའི་སླ་མར་གཡོ་བ་མེད་པའི་དད་པ་བྱེད་པ་ནས་རྒྱུ་སྐྱོ་འགྲུག་བྱེད་མ་ལུགས་
པར་མགོ་སྐྱོངས་པས། ཁོ་ཚོས་ཚོས་དད་དེ་དཀའ་ཁག་ཆེ་ཤོས་ཁྲིའི་ནས་གཅིག་ཏུ་མཐོང་གི་ཡོད།

སྐྱུ་ཕོ་འདིའི་ནང་དུ། བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་“རྒྱ་ནག་ཅན་”དུ་བསྐྱུར་བ་དང་། ཡུ་ལའི་སླ་མའི་ཡང་སྲིད་སྐྱུངས་འཛིན་བྱེད་པའི་རྒྱ་ནག་གི་འཆར་
གཞི་དེའི་ས་བབ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་སྐྱོམ་གཞི་བསྟན་ཡོད།

གྲུབ་དོན་གཙོ་བོ།

- གསར་དུ་རྗེས་པའི་རྒྱ་ནག་དམར་ཤོག་ཚོགས་པའི་ནང་ཁུལ་གྱི་བཀའ་བྲལ་ནང་དུ། ཁོ་ཚོས་“ཏཱ་ལའི་རྗེས་ཀྱི་དུས་སྐབས་”ཞེས་འབོད་པའི་དུས་ཚོད་ལ་རྒྱལ་སྤྱིའི་བོད་དོན་རྒྱབ་སྐྱོར་མེད་པ་བཟོ་བའི་འཆར་གཞིའི་ནང་། པེ་ཅིང་གིས་རྒྱབ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྲིད་གཞུང་དང་། གསར་ཁང་ཁག་ལ་དམིགས་པའི་སྤྱི་དམངས་འབྲེལ་ལམ་འཛིན་པའི་ཐབས་བྱས་འཛིན་བཞིན་པ་བསྟན་ཡོད།
- ལཱ་ལའི་སླ་མ་ནི་བོད་མི་ཚོའི་ཚོས་སྲིད་ཀྱི་དབུ་བྲིད་གལ་ཆེ་ཤོས་དང་། བོད་དང་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་གྱི་མ་འོངས་པའི་གཞི་རྩ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད། ལཱ་ལའི་སླ་མ་སློབ་འཛུགས་ཀྱི་ཚོས་སྲིད་ཀྱི་དབང་ཤུགས་ལོག་ཏུ་རྒྱ་གར་དང་བལ་ཡུལ་གྱི་ཉི་མ་ལ་ཡའི་ས་ཁུལ་ཁག་དང་། དབུས་ཨེ་ཤི་ཡ། སོག་པོ་བཅས་འདུས་ཡོད་ལ། རྒྱ་ནག་དུང་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་ལ་དང་མོས་བྱེད་མཁན་གྱི་རྒྱ་མི་རི་མང་དུ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད།
- རྒྱ་ནག་གི་དམིགས་ཡུལ་ནི། “རྒྱ་ནག་ཅན”ཏུ་སྒྱུར་བའི་ཐབས་བྱས་དྲག་པོ་དང་རྒྱུང་འབྲེལ་ཐོག་ནས་བོད་གཏན་དུ་དབང་སྒྱུར་བྱེད་ཐུབ་པ་བཟོ་རྒྱུ་དེ་ཡིན།
- རྒྱ་ནག་གིས་བོད་ཀྱི་སྤུལ་སྐྱུ་དབང་སྒྱུར་བྱེད་པ་དེ་བོད་དུ་དབང་ཆ་སྲ་བརྟན་དང་། བོད་ཀྱི་ཚོས་རིག་སྐད་གསུམ་གྱི་དོ་བོ་རྩ་མེད་དེ་བཞིན་ནང་པའི་ཡུལ་གྲུ་ཁག་དུ་དབང་ཤུགས་རྒྱ་སྐྱེད་གཏོང་བའི་འབད་བཙོན་གྱི་སྲུབ་ཆ་གལ་གནད་ཅིག་ཏུ་མཐོང་གི་ཡོད་ཅིང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༨༥ ལོར་ལཱ་ལའི་སླ་མ་མཚོག་གིས་ལམ་ཆེན་སྐྱེས་པའི་ ༡༡ པར་ངོས་འཛིན་གནང་བའི་ན་རྒྱུད་བྱིས་པ་དགེ་འདུན་ཚོས་ཀྱི་ཉི་མ་བཙན་བྱིད་ཀྱིས་གར་སོང་ཆ་མེད་གཏང་ནས་རྒྱ་ནག་གི་འོས་མི་རྒྱལ་མཚན་ལོ་ལྟ་བུ་འདོན་བྱས་པ་དེས་མཚན་གཞི་ཞིག་བཏོད་ཟིན་པ་ཡིན།
- རྒྱ་ནག་གིས་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་དབང་སྒྱུར་བྱེད་ཐབས་ཀྱི་འབད་བཙོན་དེ་རྒྱ་གར་དང་། སོག་པོ། དེ་བཞིན་འབྲུག་དང་། བལ་ཡུལ། དབུས་ཨེ་ཤི་ཡ་བཅས་སུ་རྒྱ་སྐྱེད་བྱས་ཡོད།
- བཙན་བྱོལ་དུ་བཞུགས་པའི་ཚོས་ཀྱི་དབུ་བྲིད་ལ་ད་ལྟ་ཡོད་བཞིན་པའི་བོད་མིའི་དད་འདུན་དེ་མེད་པ་བཟོ་བའི་ཆེད་དུ། རྒྱ་ནག་གིས་སྤྱི་བཙན་ཅམ་མ་ཡིན་པར་ས་གནས་ཀྱི་མི་སྡུ་ལོ་མོར་དམིགས་པའི་ཆབ་སྲིད་སློབ་གསོ་དང་ལྟ་བུ་སྒྱུར་བའི་འབད་པ་ཤུགས་ཆེ་ཏུ་བཏང་ཡོད། བཙན་བྱོལ་གྱི་སྤྱི་ཚོགས་དང་། ལྷག་པར་དུ་བཞུགས་སྐར་དུ་ས་ལ་སྤུལ་སྐྱུ་ངོས་འཛིན་དང་འབྲེལ་བའི་གནད་དོན་ཐོག་ནས་འབྲེལ་བ་བྱེད་མཁན་གྱི་བོད་མི་ཚོར་མནར་གཅོད་དང་། བཙོན་འཇུག་ཐ་ན་ཆེ་སོག་ཤོར་བའི་ཉེན་ཁའང་ཡོད།
- ཞི་ཅིང་ཕིན་གྱི་“བརྒྱུད་གཅིག་ལམ་གཅིག”དང་འབྲེལ་བའི་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་གྱི་ཚོགས་ཆེན་དག་ནི། བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་བེད་སྤྱད་དེ་ས་ཁོང་གཞན་དུ་རྒྱ་ནག་གི་དབང་ཤུགས་རྒྱ་སྐྱེད་བྱེད་པའི་ཆེད་དུ་གོ་སློབ་བྱས་པ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད།
- ལཱ་ལའི་སླ་མ་སྐྱེས་པའི་བཙན་བྱོལ་པས་གཤམ་གྱི་དོན་ཚན་འདི་དག་གཏན་འཁེབས་གནང་ཡོད་དེ།
  - འབྲུང་འབྲུར་གྱི་ཡང་སྤུལ་གང་རུང་ངོས་འཛིན་བྱེད་པའི་སྐྱུ་དབང་ཁོང་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ།
  - གལ་སྲིད་ཁོང་གིས་སྐྱེ་བཞེས་པའི་ཐུགས་ཐག་བཅད་ན། རྒྱ་ནག་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཕྱི་ལ་ཡོད་པའི་རང་དབང་གི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་ལ་འབྲུངས་རྒྱ་ཡིན་པ།
  - ལཱ་ལའི་སླ་མའི་སློབ་འཛུགས་སུ་མཐུད་གནས་དགོས་དང་མི་དགོས་དེ། བོད་མི་མང་དང་། དེ་བཞིན་སོག་པོ་དང་ཉི་མ་ལ་ཡའི་རི་རྒྱུད་ཀྱི་དད་ཐུན་མི་མང་གི་ལག་ཏུ་ཡོད་པ།
  - མི་རྒྱུ་པ་ཞིག་ཁོང་གི་རྒྱུད་འཛིན་དུ་འདེམས་སྲིད་པ། (སྤྱི་སློབ་བམ་གཞོན་སྐྱེས་གཞན་ལ་ཚོས་བརྒྱུད་ཀྱི་བཀའ་ཕབ་སྟེ་སྤུལ་སྐྱུར་ངོས་འཛིན་སྲིད་པ།)
  - དུས་རབས་ཤིག་གི་ལམ་སྟོལ་ལས་ཕྱོག་ནས་ཁོང་གི་ཡང་སྲིད་དུ་མེད་ཅིག་ཡོང་ཚོག་པ།
  - ཕྱི་ལོ་ 2024 ལོར་ཁོང་དགུང་གྲངས་ 20 ལ་ཕེབས་དུས། བོད་ཀྱི་སླ་ཆེན་ཁག་དང་གོ་བསྐྱར་ཞིབ་མོས་ཡང་སྲིད་རི་ཡོང་གི་ཐུགས་ཐག་གཅོད་གནང་རྒྱ་ཡིན་པ།

ཀྱུ་ནག་གིས་‘ཏཱ་ལའི་བླ་མ་འི་རྗེས་ཀྱི་དུས་སྐབས་’ལུ་རྒྱལ་སྤྱིའི་བོད་དོན་རྒྱལ་སྐྱོར་མེད་པ་ བཟོ་བའི་འཆར་གཞིའི་མ་སྒྲིམ།

ཀྱུ་ནག་གི་འགོ་ཁྲིད་ཚོས་ཡུ་ལའི་བླ་མ་འི་བོད་དང་བོད་ཀྱི་མ་འོངས་པའི་སྲོག་ཅུ་ཡིན་པ་གསལ་པོར་ཤེས་པས། དེ་ཅིང་སྲིད་གཞུང་གི་དྲག་པོའི་
ལང་ཕྱོགས་དེ་བོད་ལ་བརྟན་སྡོད་བཟོ་མི་ཐུབ་པའི་སེམས་ཁུལ་དེའི་དབང་གིས་འབྲུང་གི་ཡོད།

དེ་སྔོན་འབྲུང་སྲིད་མེད་པ་ཞིག་ལ། ཀྱུ་ནག་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ནང་ལོགས་སུ་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་བོད་ཀྱི་ཉམས་ཞིབ་པ་མཁས་པ་
ཚོས་མཁོ་སྐྱབ་བྱས་པའི་རྒྱའི་སྲིད་བྱས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་གལ་ཆེན་ནང་དུ། ཀྱུ་ནག་སྲིད་གཞུང་གིས་‘ཏཱ་ལའི་དུས་མཚུགས་’ཀྱི་དུས་སྐབས་ཟེར་བའི་ཆེད་
དུ་གྲུ་སྐྱིག་ཨང་གསར་བྱེད་བཞིན་པ་གསལ་ཡོད་འདུག་ཅིང་། ‘ཏཱ་ལའི་དུས་མཚུགས་’ཀྱི་དུས་སྐབས་ཟེར་བའི་རྒྱའི་ཆོག་དེ་ནི། ཀྱུ་ནག་གིས་ད་ལྟའི་
ཡུ་ལའི་བླ་མ་སྐྱ་གཤེགས་པ་དང་། ལོ་སྐབས་དམ་འཛིན་གྱིས་ཡང་སྲིད་ཅིག་འདེམས་པའི་འཆར་གཞི་སྟོན་པའི་ཆེད་དུ་བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་བཞིན་པ་
ཞིག་ཆགས་ཡོད།

རྒྱའི་ཡིག་ཆ་གཅིག་གིས། ཡུ་ལའི་བླ་མ་སྐྱ་འཛོལ་ཞེས་དང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་དབང་ཆ་བཅོམ་བྱོལ་བོད་གཞུང་ལ་ཡོད་པའི་སྐབས་ཀྱི་‘ཏཱ་ལའི་དུས་’
མཚུགས་ཀྱི་དུས་སྐབས་’དང་། ལོང་སྐྱ་གཤེགས་ཚར་བའི་རྗེས་ཀྱི་‘ཏཱ་ལའི་རྗེས་ཀྱི་དུས་སྐབས་’གཉིས་ཀྱི་བྱུང་པར་གསལ་པོ་ཕྱིས་ཡོད།

རྒྱའི་ཡིག་ཆ་དེ་དག་གི་ནང་དུ། འཛམ་གླིང་གི་དགའ་དད་དང་གུས་བཅུ་ཆེ་ཤོས་བྱེད་སའི་ཚོས་ལུགས་ཀྱི་དབྱ་ཁྲིད་ལོང་སྐྱ་གཤེགས་པ་དེས། དེ་ཅིང་
སྲིད་གཞུང་ལ་བོད་ཀྱི་སྲིད་བྱས་བསྐྱར་དུ་འདོངས་པ་དང་། རྒྱལ་སྤྱིའི་རྒྱལ་སྐྱོར་མེད་པ་བཟོ་བའི་ལོ་རྒྱུས་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་གོ་སྐབས་ཤིག་སྤོང་པ་
དེ་དམ་འཛིན་བྱེད་པའི་ཐབས་བྱས་བཟུང་ཡོད།

དམར་ཤོག་ཚོགས་པས་གཉེར་བའི་ཤེས་པོན་ལྟེ་གནས་ཁང་རྣམས་ཀྱི་རྒྱའི་ཉམས་ཞིབ་པ་ཚོས་ཐེས་པའི་ཡིག་ཆ་དག་གི་ནང་དུ། རྒྱལ་སྤྱིའི་སྲིངས་
ཚའི་ཐོག་དུ་ཡུ་ལའི་བླ་མ་དང་བོད་ལ་རྒྱལ་སྐྱོར་བྱུགས་ཆེན་ཐོབ་པའི་དབང་གིས། ཀྱུ་ནག་གིས་རྒྱལ་སྤྱིའི་ལྷ་ཚུལ་ལ་བྱུགས་ཀྱི་ལྟེ་ཐོབ་ཐབས་བྱེད་
པའི་འབད་བཅོམ་ལ་ད་བར་དུ་གྲུབ་འབྲས་གང་ཡང་མ་ཐོན་པ་ངོས་ལེན་བྱས་ཡོད།

ཚོམ་ཡིག་དེ་དག་གི་ནང་དུ། ཀྱུ་ནག་དམར་ཤོག་ཚོགས་པས་དྲག་གཞོན་གྱི་ཐབས་བྱས་ལྟེ་ལྱུགས་ཆེ་ཅུ་གཏོང་གི་ཡོད་ན་ཡང་། མཚུགས་འབྲས་
ཅི་ཡོང་བཤད་ཚོད་མི་ཐེག་པའི་སེམས་ངལ་དང་གནས་བབ་འཁོད་པའི་ཐོག་རྒྱུ་དུ་མཐོང་དཀོན་པའི་དམར་ཤོག་ཚོགས་པའི་བསམ་སྒོམ་དང་གྲ་
སྐྱིག་ཀྱང་གསལ་ཡོད། དེ་ལྟར་བྱའི་ཚོམ་ཡིག་གཅིག་གི་ནང་དུ། “རུབ་ཕྱོགས་དམ་ཚུལ་སྐྱོབས་བྱུགས་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་གནད་དོན་སྲུང་ལས་བྱུགས་
ཚར་སྐྱོངས་ནས། ཏཱ་ལའི་དུས་སྐབས་འདས་ཀྱང་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཐོག་ནས་བོད་ཀྱི་གནད་དོན་བྱུགས་ཚུང་དུ་འགོ་རྒྱུ་ཁག་པོ་”ཆགས་སྲིད་པ་ཁས་ལེན་
བྱས་ཡོད།

ཚོམ་ཡིག་དང་པོ་དེའི་ནང་ལ། ཡུ་ལའི་བླ་མ་སྐྱ་གཤེགས་པ་དེས་ཀྱུ་ནག་ལ་“བོད་དོན་མངོན་ཚུང་གིས་སློང་བའི་གནས་སྐབས་ལས་ཐར་བའི་”གོ་
སྐབས་ཤིག་སྤོང་དེས་ཞེས་བཛྲོད་ཡོད་ལ། དེའི་རྗེས་ཀྱི་ཕྱི་ལོ་ 2017 ལོའི་ཚོམ་ཡིག་ཅིག་དུ་ཡང་སྲིད་ཀྱི་གནད་དོན་དེ་“གཡོལ་ཐབས་བྲལ་བ་ཞིག་
ཡིན་ན་ཡང་། དེ་ནི་གོ་སྐབས་ཤིག་དུ་མཐོང་དགོས་”སྟེར་བཛྲོད་ཡོད། ཚོམ་ཡིག་དེ་གཉིས་ཀའི་ནང་དུ། ཀྱུ་ནག་དམར་ཤོག་ཚོགས་པས་“ཡལ་ཟེན་
པའི་སྐྱོ” (དགོ་འདུན་ཚོས་ཀྱི་ཉི་མ་ཡུ་ལའི་བླ་མས་ཡཔ་ཆེན་སྐྱེས་ 17 པར་ངོས་འཛིན་གནང་རྗེས། ཕྱི་ལོ་ 1984 ལོར་གར་སོང་ཆ་མེད་དུ་
གྱུར་ཡོད། དེའི་སྐོར་སྡེ་ཚོན་དུག་པ་ <<ཡཔ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེའི་མཚོན་གཞི>> ཞེས་པར་གསེགས།) ཡི་ཚབ་དུ་ཁོ་ཆེའི་པ་ཆེན་ལ་སྐྱོར་བརྟེན་སྤོང་
པའི་སྤྱི་དམངས་འབྲེལ་ལམ་གྱི་ཐབས་བྱས་ཤིག་སྐྱོན་དགོས་པ་དང་། གནས་སྐབས་དེ་བེད་སྤྱད་དེ་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཐོག་དུ་ཀྱུ་ནག་གི་གནས་བབ་བྱུགས་ཆེ་
ཅུ་བཏང་ནས་བོད་དབང་དུ་སྐྱུར་བའི་“དུས་རབས་གསར་པ་”ཞིག་གི་འགོ་འཛུགས་དགོས་སྟེར་བཛྲོད་ཡོད།

ཡུ་ལའི་བླ་མ་སྐྱ་གོངས་དུས། བོད་དུ་དྲག་པོའི་འཛེབ་ཡོང་སྲིད་པ་དེ་ཡང་སློང་སྤོང་བྱས་ཡོད། འོན་ཀྱང་། དཔུང་ཚོམ་འདིའི་ནང་དུ། ཀྱུ་ནག་གིས་
སྐལ་སྐྱོང་འཛིན་གྱི་བརྒྱུད་རིམ་ལ་ཐེ་བྱས་དང་། རང་ཚོས་ལ་དྲག་གཞོན་བྱས་པའི་མཚུགས་འབྲས་སུ་དྲག་པོའི་འཛེབ་ཡོང་སྲིད་པའི་དངོས་ཡོད་
དེ་སྤང་མེད་དུ་བསྐྱར་ཡོད། [ཀྱུ་ནག་གིས་]འདས་པའི་ལོ་ངོ་བཅུ་ཕྱག་མང་པོར་བཅོམ་བྱོལ་དུ་བཞུགས་པའི་ཡུ་ལའི་བླ་མ་མཚོག་ལ་དད་འདུན་

ད་སའི་གཞུང་གིས་ཡང་སྲིད་ཐོག་ལ་བརྒྱུང་བའི་སྲིད་བྱུས་ཀྱི་སློབ་གཞི།

བོད་མི་མང་གིས་ཡང་ལའི་སླ་མ་ལ་བཅངས་པའི་དད་འདུན་ཤིན་ཏུ་གཏིང་ཟབ་པ་དེ། ཁོ་ཚོས་འགྱུར་བ་མེད་པར་སྲུ་མཐུན་ཁོང་ཕྱིར་བོད་དུ་ཕེབས་དགོས་པའི་རེ་འབོད་ལྟུང་བ་དང་། ཁོང་གིས་བཅའ་བྱུང་ནས་གནང་བའི་བཀའ་ལ་སྲུང་བཅི་བྱེད་སྤངས་ཀྱིས་བདེན་དཔང་ར་སྲོད་བྱུང་གི་ཡོད། དེ་དམར་ན། རང་ལུས་མེར་སྲེག་གཏོང་མཁན་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་ཞིག་གིས་ཡུལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ཕྱིར་བོད་དུ་ལོག་པའི་དགོས་འདུན་བཏོན་ཡོད་ལ། དེ་བཞིན་ཡང་ལའི་སླ་མ་མཚོག་གིས་བོད་མི་རྣམས་ལ་རྩ་སྲོང་གི་ཉེན་ཁ་འཕྲད་པའི་གཙན་གཟན་གྱི་ཕགས་རིགས་ལྟོན་མཚམས་འཛོག་དགོས་པའི་བཀའ་གནང་རྗེས། བོད་ཁམས་ཡོངས་ཀྱི་བོད་མི་སྲོང་ཕྱག་མང་པོས་སོ་སོའི་རྩ་ཆའི་ཕགས་རིགས་མེ་ཅུ་བསྐྱོད་ཡོད།

ལས་འབྲེལ་དེ་འདས་པའི་ལོ་རྒྱུ་ ༢༠༠ ལྷག་གི་རིང་ལ་ཡང་ལའི་སླ་མའི་སློབ་འཇུགས་དང་བོད་མི་མང་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་བྱུང་བའི་འབྲེལ་ལམ་ཚམས་ལ་གཞི་བཞག་པ་ཞིག་མ་ཡིན་པར། ཚོས་ལུགས་ཀྱི་ཡིད་ཆེས་དང་ཉམས་ལེན་གྱི་གསེང་དུ་ཐིམ་ཡོད་པས། བོད་མི་ཚོའི་སེམས་ཁོང་དུ། ཡང་ལའི་སླ་མ་སྐྱེས་པའི་བཅོམ་པ་དོན་འཛིན་བྱེད་ཕྱོགས་ལ་རྒྱ་ནག་གིས་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཐོབ་བྱུས་བྱེད་པ་དེ་གཏན་ནས་དོན་ལེན་བྱེད་ཐབས་བྲལ་བ་ཞིག་ཆགས་ཡོད།

དེའི་དབང་གིས། བཅའ་བྱུང་བོད་མི་ཚོའི་ཁོང་དུ་བོད་ཀྱི་མ་འོངས་པའི་འབྲེལ་ཚོད་དང་། ཡང་ལའི་སླ་མའི་སློབ་འཇུགས་ཀྱི་སློར་ལ་གྲོས་བསྟར་བྱེད་སའི་ཚོགས་ཆེན་མི་ཉུང་བ་ཞིག་སློང་འཚོགས་བྱས་ཡོད།

དེ་ལྟར་བྱུང་བའི་ཚོགས་ཆེན་དང་པོ་དེ་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༢ ལོར་སློང་འཚོགས་བྱས་པ་དང་། བོད་ནང་ལོགས་ཀྱི་བོད་མི་འགས་ཕྱིའི་འཇམ་སྐྱིད་ལ་འབྲེལ་བ་བྱེད་པའི་ཉེན་ཁ་མ་བཟོས་པར་ཚོགས་ཆེན་དེར་བསམ་ཚུལ་བསྐྱར་ཡོད། མིང་མི་གསལ་བའི་ཚོམ་པ་པོ་གཅིག་གིས་“ཡུལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཚོ་དང་སྐྱེན་དུ་བཞུགས་དུས། ང་ཚོར་ཚོད་སེམས་དང་ཤེས་རབ་ཡོད། ཡུལ་བ་རིན་པོ་ཁོང་རང་ཉིད་ཀྱིས་ངེས་པར་དུ་ཡང་སྲིད་ཇི་ཡོང་གི་བྱུགས་ཐག་གཅོད་དགོས། ཡུལ་བ་དབང་སྐྱེས་པའི་བཅོམ་པ་ཁོ་ནས་ཡང་སྲིད་ཀྱི་ཐོབ་དབང་ཡོད་པས། ཕྱིའི་ཐོབ་བྱུས་དང་ཡང་སྐྱེས་མེད་པའི་དུས་སྐབས་འགོག་ཐབས་ཅེས་བརྗོད་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༢ ལོའི་ཟླ་ ༡༠ པའི་ནང་དུ་སློང་འཚོགས་བྱས་པའི་དམིགས་བསལ་ཚོགས་ཆེན་[ཐེངས་གསུམ་པའི་]ཐོག་དུ་བཅའ་བྱུང་བོད་གཞུང་མང་ཡོངས་ཀྱི་སྐྱེས་པ་རྣམས་ཕེབས་ཡོད་ཅིང་། ཚོགས་ཆེན་དེའི་བརྗོད་གཞི་གཙོ་བོ་“ཡུལ་བ་དབང་སྐྱེས་པའི་རིམ་དང་བོད་མི་མང་དབང་གི་འབྲེལ་ལམ་ཐད་”ཡིན་པ་དང་། རྒྱ་ནག་གིས་ཡུལ་བའི་ཡང་སྲིད་དོན་འཛིན་བྱེད་ཕྱོགས་ཐད་ཇུས་ངན་བཏོན་དང་འདོན་བཞིན་པ་དེར་དགག་པ་མཐའ་གཅིག་དུ་བྱ་རྒྱུ་ཡིན་སྟེ་བསྐྱོད་ཡོད།

བོད་ཀྱི་ཚོས་བརྒྱུད་ཁག་གི་སླ་ཆེན་རྣམས་མཉམ་ཞུགས་གནང་ཐུབ་པ་ཡོང་ཆེད། ཚོས་ཚོགས་ཐེངས་ ༡༢ པ་དེ་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༢ ལོའི་ཟླ་ ༡༡ པའི་ནང་དུ་བཞུགས་སྐར་ད་སར་སློང་འཚོགས་བྱས་ཤིང་། ཚོགས་ཆེན་དེ་བོད་ཀྱི་བཟུན་བདག་སླ་ཆེན་རྣམས་ཀྱིས་ཡང་ལའི་སླ་མའི་ཡང་སྲིད་བཅའ་འཚོལ་དང་དོན་འཛིན་བྱེད་ཕྱོགས་འདུས་པའི་བོད་ཀྱི་གནད་དོན་གལ་ཆེན་རྣམས་གོས་ཐག་གཅོད་སའི་གོ་སྐབས་ཤིག་དུ་གྱུར་ཡོད། ཚོགས་ཆེན་དེའི་ཐོག་དུ་བོད་ཀྱི་ཚོས་བརྒྱུད་ཁག་གི་བཟུན་བདག་སླ་ཆེན་རྣམས་དང་། དགོན་པ་ཁག་གི་མཁན་པོ་དང་ཚོགས་མི། བོད་ཀྱི་བཅའ་བྱུང་བཏོན་དག་གི་སྐྱེས་པ་དེ་བཞིན་ཉི་མ་ལ་ཡ་རི་རྒྱུད་ཀྱི་སླ་སྐྱེས་སྐྱེས་པ་རྣམས་མཉམ་ཞུགས་གནང་ཡོད།

ཚོགས་ཆེན་དེའི་ཐོག་དུ་སློབ་ཀྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་ད་སའི་བསྐྱོད་གཏམ་གྱི་གལ་ཆའི་གནད་དོན་མང་པོའི་ཁོང་དུ། “ཡུལ་བ་དབང་སྐྱེས་པའི་བཅོམ་པ་ཆེན་པོ་མཚོག་གི་ཡང་སྲིད་ཕེབས་ཕྱོགས་ཐག་གཅོད་གནང་རྒྱུའི་དབང་ཆ་ཡོངས་རྒྱུ་ལས་མགོན་ཡུལ་བ་དབང་སྐྱེས་པའི་བཅོམ་པ་ཆེན་པོ་མཚོག་རང་ཉིད་གཅིག་ཕུར་ཡོད་པ་ལས། གཞན་སྲིད་གཞུང་སོགས་སུ་ལའང་མེད། གལ་སྲིད་རྒྱ་ནག་མི་དམངས་སློབ་ཀྱི་ཡོད་པའི་ཚོགས་ཆེན་མི་ཉུང་བ་ཞིག་སློང་འཚོགས་བྱས་ཡོད།

[དོས་རང་གལ་ཉེ་སྐྱབས་བཅོལ་བའི་ངོ་བོ་ཐོག་ཤི་ནས། བོད་པའི་གནས་སྤངས་ཀྱང་སྲུ་མཐུན་དེ་ལྟར་སྐྱོད་པའི་ཡང་སྲིད་དེ། རང་དབང་ཕྱན་པའི་ལུང་པ་ཞིག་གི་ནང་འཁྲུངས་རྒྱུ་ཡིན་པ་ནི། བོད་གི་གནས་སྤངས་དེ་ཚོ་ལས་གསལ་པོར་ཤེས་བྱུང་།]

མཐུན་ཀླུ་ཁབ་ཀྱི་སྲིད་གཞུང་གིས་སྲིད་དོན་གྱི་དགོས་མཁོ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྗུལ་བའི་ཡང་སྐུལ་ངོས་འཛིན་དང་འདེམས་སྐྱོད་བྱས་པ་བྱུང་ཚེ།
ཡང་སྐུལ་དེར་བོད་མི་རྣམས་ནས་ངོས་འཛིན་དང་དད་མོས་བྱ་རྒྱུ་མིན་པའི་གྲོས་ཚད་བཞག་ཡོད།

ཨ་ཕི་ཡའི་ནང་པའི་ཞི་བདེའི་ལྷན་ཚོགས་ཐེངས་ ༡༩ པ་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ ལོའི་ཕྱི་ཟླ་ ༡ པོའི་ནང་དུ་ཕི་རི་ལི་ཀའི་རྒྱལ་ས་ཁོ་ལོ་མ་རྩོ་(Colombo) རྩ་
ཚོགས་པ་དང་། ཚོགས་ཚེན་དེའི་ཐོག་ཏུ་སྤྱི་མོས་ཀྱིས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ ལོའི་ཁོ་ལོ་མ་རྩོ་ཡི་གྲོས་ཚད་(the Colombo Resolution-2021)གཏན་ལ་
ཕབ་ཡོད་དེ།

- (i) མ་འོངས་པར་དགའ་ཕྱན་པོ་བྱང་གི་སྲིག་འཛུགས་དང་། སྤྱི་ནོར་ལགོང་ས་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཚོག་གི་ཡང་སྐུལ་ལམ་
ལུགས་སྲར་ལུས་བཞིན་རྒྱུ་གནས་ངོས་པར་དགོས་པ།
- (ii) རྒྱལ་དབང་སྐྱེ་ཕྱིན་བཅུ་བཞི་པ་ཆེན་པོ་མཚོག་གི་མ་འོངས་ཡང་སྲིད་ཕེབས་ཕྱོགས་ཐག་གཅོད་གནང་རྒྱུའི་དབང་ཆ་ཡོངས་
རྩིས་སྤྱི་ནོར་ལགོང་ས་སྐབས་མགོན་རྒྱལ་དབང་སྐྱེ་ཕྱིན་བཅུ་བཞི་པ་ཆེན་པོ་མཚོག་གང་ཉིད་གཅིག་ཕྱར་ཡོད་པ་ལས།
གཞན་སྲིད་གཞུང་སོགས་སུ་ལའང་མེད། གལ་སྲིད་རྒྱ་ནག་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྲིད་གཞུང་གིས་སྲིད་དོན་གྱི་
དགོས་མཁོ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྗུལ་བའི་ཡང་སྲིད་ངོས་འཛིན་དང་འདེམས་སྐྱོད་བྱས་པ་བྱུང་ཚེ། ཡང་སྐུལ་དེར་བོད་མི་རྣམས་
ནས་ངོས་འཛིན་དང་དད་མོས་ལུ་མི་དགོས་པ།
- (iii) ལྗུལ་དབང་མཚོག་གི་ཡང་སྲིད་དེ་ལོ་ངོ་བརྒྱད་བརྒྱའི་ལོ་རྒྱུས་ཕྱན་པའི་བོད་བརྒྱུད་ནང་བཟུན་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལམ་
སྲོལ་ལྟར་ངོས་འཛིན་ལུ་དགོས་པ།

ལྷ་ལའི་སླ་མ་མཚོག་གི་ཡང་སྲིད་གང་དུ་འབྱུངས་སྲིད་པ་དང་དེའི་རྒྱ་མཚན།

ལྷ་ལའི་སླ་མ་སྐྱེ་ཕྱིན་པ་རིམ་གྱི་ཁོད་ནས་གཉིས་ད་ལྟའི་བོད་ཀྱི་ས་ཁོང་གི་ཕྱི་རྒྱུ་ལུང་ལོད་ཡོད། སྐྱེ་ཕྱིན་བཞི་པ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་སོག་
ཡུལ་དུ་རིང་གིར་གྱི་རྒྱུད་པ་ཞིག་ལ་སྐྱེ་ལུང་པ་དང་། སྐྱེ་ཕྱིན་དུག་པ་ཚངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོ་ད་ལྟའི་རྒྱ་གར་གྱི་མངའ་སྡེ་ཨ་རུ་ཅལ་
(Arunachal)ཞེས་པའི་མོན་ཏྲ་དབང་དུ་སྐྱེ་ལུང་པ་ཡོད། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོའི་ཟླ་ ༩ པར་བོད་ནས་དཀར་ཉེན་གྱི་བྱོལ་དུ་ཕེབས་རྗེས། ཐོག་
མར་སྐབས་བཅོལ་ལུ་ས་དེ་ཨ་རུ་ཅལ་མངའ་སྡེའི་རྒྱ་དྲངས་མོ་ཡིན་པར་བརྟེན། ལྷ་ལའི་སླ་མ་སྐྱེ་ཕྱིན་བཅུ་བཞི་པ་མཚོག་ལའང་རྟ་དབང་གལ་
འགངས་ཆེན་པོ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད།

ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཟབ་མོ་འདི་དང་། ལྷ་ལའི་སླ་མ་མཚོག་གིས་“ངོས་རང་གལ་ཉེ་སྐབས་བཅོལ་བའི་ངོ་བོ་ཐོག་ནས་ཕྱི་ནས། བོད་པའི་གནས་
སྐབས་ཀྱང་ལུ་མཐུད་དེ་ལྟར་ལྷན་སོང་ན། ངོས་ཀྱི་ཡང་སྲིད་དེ་རང་དབང་ཕྱན་པའི་ལུང་པ་ཞིག་གི་ནང་འབྱུང་རྒྱུ་ཡིན་པ་ནི། བོད་གི་གནས་སྐབས་
དེ་ཚོ་ལས་གསལ་པོར་ཤེས་ཐུབ་”ཅེས་གསུངས་པར་གཞིགས་ན། ལྷ་ལའི་སླ་མ་སྐྱེ་ཕྱིན་བཅོལ་པ་དེ་སྐྱེ་ཕྱིན་བཅུ་བཞི་པ་ཆེབས་སྐྱུར་བསྐྱུངས་ནས་
གསུང་ཚོས་ལུ་སའི་ཉི་མ་ལ་ཡའི་རི་རྒྱུད་ཀྱི་ས་ཁུལ་གཅིག་ཏུ་སྐྱེ་ལུང་པ་སྲིད་པའི་ཚོད་དཔག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

འདི་ཡང་ལོ་རྒྱུས་ཁོད་དུ་འབྱུང་མྱོང་ཞིག་ཆགས་ཀྱི་ཡོད།

ལྷ་ལའི་སླ་མ་སྐྱེ་ཕྱིན་བཅུ་བཞི་པ་མཚོག་སོག་ཡུལ་དང་ཨ་རུ་ཅལ་མངའ་སྡེར་ཆེབས་སྐྱུར་བསྐྱུངས་པ་དེས། རྒྱ་ནག་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་
ཁབ་ལ་ཁོ་ཚོས་འབྱུང་འགྲུར་གྱི་ལྷ་ལའི་སླ་མའི་སྲིག་འཛུགས་དང་། མཐུག་འབྲས་ལ་དབང་སྐྱུར་བྱེད་ཐབས་བྲལ་བའི་དྲན་སྐུལ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། རྒྱ་
པའི་རྗེས་འཛུགས་པ་འགའ་ཤས་ཀྱིས། ལྷ་ལའི་སླ་མ་མཚོག་གི་ཆེབས་སྐྱུར་དེ་དག་སྐྱེ་ཕྱིན་གོང་མ་འགའ་ཤས་སྲར་ཞབས་ཀྱིས་བཅགས་པའི་ཡུལ་
དུ་འབྱུངས་པའི་ལམ་སྲོལ་ལྟར་ལུང་བཟུན་ཞིག་ཡིན་སྲིད་པ་མཐོང་གི་ཡོད།

རྒྱ་གར་དང་བལ་ཡུལ་གྱི་ཉི་མ་ལ་ཡའི་ས་ཁུལ་གྱི་མི་མང་པོ་ཆེ་བ་བོད་བརྒྱུད་ནང་བཟུན་གྱི་རྗེས་འབྲང་བ་ཡིན་ཞིང་། ཁོ་ཚོས་ལྷ་ལའི་སླ་མ་
མཚོག་ལ་དད་གུས་ཟབ་མོ་ལུ་ཡོད། ཡང་སྐུལ་སླ་མ་བརྒྱ་ཕྱག་མང་པོ་བོད་ཅམ་མ་ཡིན་པར་བལ་ཡུལ་གྱི་ཉི་མ་ལ་ཡའི་ས་ཁུལ་ཁག་དང་། རྒྱ་

གར་གྱི་ཨ་རུ་ན་རྒྱལ་མངའ་སྡེ་དང་། ཉི་མ་ཅལ། ལ་དྲགས། འབྲས་ལྗོངས་བཅས་སུ་འཚོ་བཞུགས་གནང་གི་ཡོད་པ་མ་ཟད། འགའ་ཤས་རུབ་
ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་ཏུ་བཞུགས་ཀྱི་ཡོད། དེའི་ཐོག་ད་དུང་རྒྱ་གར་དུ་ཡོད་པའི་བོད་ཀྱི་དགོན་སྡེ་ཁག་གི་དགོ་འདུན་པ་པལ་མོ་ཆེ་ཉི་མ་ལ་ཡི་
ས་ཁུལ་ཁག་ནས་ཕེབས་པ་ཆགས་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་ 2020 ལོར་ཡུ་ལའི་སླ་མ་མཚོག་གིས་རྩེ་རྩེ་སིའི་(BBC)གསར་འགོད་པ་ཞིག་ལ་ཁོང་གི་ཡང་སྐུལ་གྱི་གནད་དོན་དེ་“སོག་པོ་དང་བོད་ཀྱི་ཉི་
མ་ལ་ཡི་ནང་པ་རྣམས་”ཀྱིས་ཐག་གཅོད་བྱེད་རྒྱུ་ཡིན་སྟོར་གསུངས་ཡོད།

ཡཔཏ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེའི་མཚོན་གཞི།

ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཐོག་ནས་བཤད་ན། ཡཔཏ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ནི་བོད་ཀྱི་དད་ལྡན་ཆེ་ཤོས་བྱེད་སའི་སླ་མ་དག་གི་ཚོད་ནས་གཅིག་ཡིན་ཞིང་། ཡུ་ལའི་སླ་མ་
དང་ཐུན་མིན་གྱི་འབྲེལ་བ་ཡོད། ཡཔཏ་ཆེན་རྒྱ་སྐྱེད་གོང་མ་རྣམས་ཀྱིས་ཕན་ཚུན་གྱི་ཡང་སྐུལ་དོས་འཛིན་དང་། དེ་ནས་ཡོངས་འཛིན་གྱི་ཐུགས་
འགན་བཞེས་ཤིང་གནང་ཡོད། ཡུ་ལའི་སླ་མ་སྐྱེད་པུ་པས་ཁོང་གི་ཡོངས་འཛིན་སློབ་བློ་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་ཡཔཏ་ཆེན་རྒྱ་སྐྱེད་བཞི་པར་དོས་
འཛིན་གནང་བ་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་ཡུ་ལའི་སླ་མ་སྐྱེད་བཟུང་པས་ཡཔཏ་ཆེན་རྒྱ་སྐྱེད་དུག་པ་དོས་འཛིན་དང་། ཡང་ཡཔཏ་ཆེན་རྒྱ་སྐྱེད་དུག་
པས་ཡུ་ལའི་སླ་མ་སྐྱེད་བཟུང་པ་དོས་འཛིན་གནང་ཡོད།

ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་མཚོན་གཞི་དེ་དག་ཤེས་པའི་ཐོག་ནས། རྒྱ་ནག་གིས་ཕྱི་ལོ་ 1924 ལོར་ད་ལྟའི་ཡུ་ལའི་སླ་མ་མཚོག་གིས་ཡཔཏ་ཆེན་རྒྱ་སྐྱེད་བཟུ་
གཅིག་པར་དོས་འཛིན་གནང་བའི་དགོ་འདུན་ཚོས་ཀྱི་ཉི་མ་དགུང་ལོ་དུག་ཐོག་བཙན་ཁྲིད་བྱས་ཏེ། ཡང་སྲིད་དབང་རྒྱུར་བྱེད་ཐབས་ཀྱི་འབད་
བཙོན་ཐུར་བས་ཤུགས་ཆེ་བ་དང་ཡོད། ཁོང་གི་ཚབ་ཏུ་རྒྱ་ནག་རང་གི་འོས་མི་རྒྱལ་མཚན་ལོ་རྒྱུ་མི་འདོན་བྱས་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་ 1924 ལོའི་ཕྱི་ཟླ་ 4 པའི་ཚེས་ 17 ཉིན་ཡགོང་ས་མཚོག་གིས་དགོ་འདུན་ཚོས་ཀྱི་ཉི་མ་ཡཔཏ་ཆེན་རྒྱ་སྐྱེད་བཟུ་གཅིག་པར་དོས་འཛིན་
གནང་རྗེས། ཕྱི་ཟླ་ 4 པའི་ཚེས་ 17 ཉིན་དགོ་འདུན་ཚོས་ཀྱི་ཉི་མ་དང་ཁོང་གི་ཡཔཏ་ཆེན་རྣམས་གར་སོང་ཆ་མེད་དུ་གྱུར་ཡོད། ཡཔཏ་ཆེན་རྒྱ་སྐྱེད་
བཟུ་གཅིག་པ་བཙུག་འཚོལ་གྱི་ལས་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་བོད་མི་མང་པོ་ཞིག་ཡུ་ལའི་སླ་མ་མཚོག་ལ་གནས་ཚུལ་སྲིད་པའི་ཉེས་མིང་འོག་ནས་
འཛིན་བཟུང་དང་བཙོན་འཇུག་བྱས་ཡོད། དུས་དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་འདས་པའི་ལོ་ངོ་ 20 ལྷག་གི་རིང་ལ། དགོ་འདུན་ཚོས་ཀྱི་ཉི་མ་དང་ཁོང་གི་ཡཔ་
ཡུམ་གང་དུ་ཡོད་པ་དང་། གནས་སྐྱདས་གང་འདྲ་ཡིན་པའི་དཔང་རྟགས་ཁུངས་ལ་ལག་སོན་བྱུང་མེད།

འདི་ནི་ཡཔཏ་ཆེན་རྒྱ་ནག་གིས་ཡང་སྲིད་ལམ་ལུགས་དང་། ལྷག་པར་དུ་ཡཔཏ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེའི་ཡང་སྲིད་བདག་ཏུ་བཟུང་ནས་བོད་བཟུང་ནང་
བཟུན་གྱི་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་སྤོང་རྩེ་ལག་པ་འཆང་བའི་ཚོད་སེམས་བཟུན་པ་བྲེངས་དང་པོ་དེ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད།

དགོ་འདུན་ཚོས་ཀྱི་ཉི་མ།
(གཡོན་ཕྱོགས།)
རྒྱལ་མཚན་ལོ་རྒྱུ

ཀྱུ་ནག་གིས་ཀྱུ་མཚན་ལོ་རྒྱུ་སྤྲོད་སྤྲོད་དང་དྲིལ་བསྐྱེད་ཀྱིས་ཉེ་ལོ་ཚེ་རང་གི་ཡུ་ལའི་སྤྲོ་མ་ངོས་འཛིན་དང་ཁྱིའདོན་བྱེད་མཁུ་གི་མི་སྣ་གཙོ་བོ་བཟོ་བའི་འཆར་གཞི་འཐེན་གྱི་ཡོད། ལོ་རྒྱུང་། ལོ་རྒྱུང་ལྟ་གཞུག་ཙམ་གྱི་རྒྱུ་སྤྲོད་ལོ་རྒྱུང་ལོ་ལོ་མོ་མོ་ཆེས་ཀྱུ་མཚན་ལོ་རྒྱུ་ཡུ་ཆེན་དོ་མ་ཡིན་པའི་ངོས་འཛིན་བྱེད་གྱི་མེད།

ཀྱུ་ནག་གིས་ཀྱུ་མཚན་ལོ་རྒྱུ་ཡུ་ཆེན་ལ་བསྐོ་བཞག་བྱས་པ་དེ་ལོ་ཚེ་འགོ་སྤོད་གྱི་སྤྲོད་བྱས་ཅུང་སྤོད་པོ་ལས་ལྡོག་པ་གསལ་པོ་རེད་དེ། དཔེར་ན། བཙན་བྱོལ་གྱི་སྤྲོ་མ་རྣམས་ཀྱིས་བདམས་ཤིང་ཡུ་ལའི་སྤྲོ་མ་མཚོག་གིས་ལྷགས་ཐག་བཙན་པའི་ཀླུ་པ་སྤྲོ་སྤོད་བཅུ་པ་བཙན་པ་བཙན་པ་འཚོལ་དང་ངོས་འཛིན་གྱི་བརྒྱུད་རིམ་ཀྱུ་ནག་གིས་ཐེ་བྱས་བྱས་མེད་པ་མ་ཟད། པེ་ཅིང་སྤྲོད་གཞུང་གིས་ཁོང་གཞུང་འབྲེལ་ཐོག་ནས་“ངོས་འཛིན་”དང་། མཚུར་ཕུ་དགོན་དུ་ཁྱིའདོན་བྱེད་བཅུག་ཡོད།

ཡུ་ཆེན་སྤྲོ་སྤོད་བཅུ་གཅིག་པ་འཚོལ་བའི་ལས་དོན་ཡང་ཐོག་མའི་ཆ་ནས་དེ་ལྟར་འགོ་ཚུགས་ཡོད་དེ། ཡུ་ཆེན་རིན་པོ་ཆའི་གདན་ས་བཀྲ་ཤིས་སྤྲོ་པོའི་མཁུ་རྒྱུ་བྱ་བའི་རིན་པོ་ཆེ་ཡང་སྤྲོད་འཚོལ་ཞིབ་ཚོགས་རྒྱུད་གི་ཚོགས་གཙོ་གནང་དུ་བཅུག་ཡོད། སྤྲོ་སྤོད་གྱི་ལམ་ལུགས་ལྟར་བྱ་རྒྱུ་ཞིག་ངོས་འཛིན་བྱས་པ་ན། ཀྱུ་ནག་གི་འགོ་སྤོད་ཚོས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོའི་ལྷོ་ཡུ་ལའི་ནང་བྱ་བའི་རིན་པོ་ཆེ་དང་། འཐབ་ཕྱོགས་གཅིག་སྤྲོ་ལས་ཁུངས་ཀྱི་འགོ་སྤོད་གཅིག་ལ་པེ་ཅིང་དུ་ཡུ་ལའི་སྤྲོ་མ་མཚོག་གི་གཅེན་པོ་ཀྱུ་ལོ་དོན་གྲུབ་དང་མཇུག་འཕྲད་ལྷན་བཅུག་ཡོད། ལོ་རྒྱུང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༧ ལོའི་ལྷོ་ཡུ་ལའི་ཡུ་ཆེན་སྤྲོ་སྤོད་བཅུ་གཅིག་པ་ངོས་འཛིན་བྱས་པ་ན། བྱ་བའི་རིན་པོ་ཆེ་འཛིན་བཟུང་བྱས་ཤིང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༧ ལོའི་ལྷོ་ཡུ་ལའི་ནང་ཁོང་ལ་“ལ་བྱའི་རིན་པོ་ཆེ་ལྷན་བཅུགས་”དང་། “ཀྱུ་ལས་ཀྱི་གསལ་བ་ཕྱིར་བསྐྱེད་སྤྲོ་ལས་པའི་ཉེས་མིང་འོག་ནས་ལོ་རྒྱུ་གི་བཙན་འཇུག་ཁྱིམ་ཐག་བཙན་ཡོད། ཁོང་འཛིན་བཟུང་བྱས་པ་ནས་བཟུང་གང་དུ་ཡོད་པ་དང་གནས་སྤངས་གང་ཡིན་གཏོན་ནས་མ་ཤེས་པར་ལྷག་ཡོད། ཁོང་གི་དུང་ཡིག་བྱང་པ་གཞུང་ལགས་ལ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༦ ལོར་ལོ་ལྷའི་བཙན་འཇུག་ཁྱིམ་ཐག་བཙན་རྒྱུ་ལོ་རྒྱུ་ ༢༠༡༠ ལོའི་ལྷོ་ཡུ་ལའི་ནང་དུ་བཀག་ཉར་འོག་དུ་སྤྲོ་སྤོད་སྤོད་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༧ ལོར་ཡུ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་བཙན་བྱིས་གར་སོང་ཆ་མེད་དུ་གྱུར་བ་ནས་བཟུང་། ཀྱུ་ནག་གཞུང་གིས། ཡུ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་ཀྱུ་ནག་ཕྱི་འཚོ་བ་ཞིག་བསྐྱེད་ནས་གཞུང་གི་བར་ཆད་མི་འདོད་ཚུལ་བཤད་དེ། ཁོང་གང་དུ་ཡོད་པ་དང་། ཁོང་གི་བདེ་ཐང་དང་གནས་སྤངས་གང་ཡིན་རང་དབང་གིས་རྟོག་ཞིབ་དགོས་པའི་རེ་སྤྲོ་མ་རྣམས་དང་ལེན་བྱས་མེད། ཀྱུ་ནག་གིས་ཁོང་གར་སོང་ཆ་མེད་དུ་སྤོད་པ་དེ་ཁོང་གི་བདེ་ཐང་ལས་ཆེད་དུ་ཡིན་ཚུལ་བཤད་གྱི་ཡོད།

ཀྱུ་ནག་གི་དྲིལ་བསྐྱེད་ནང་དུ། ཀྱུ་མཚན་ལོ་རྒྱུ་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་གྱི་སྤྲོ་མའི་གོ་སའི་ཁོང་ནས་ཡུ་ལའི་སྤྲོ་མ་མཚོག་ལས་ཀྱང་གལ་ཆེ་བ་ཡིན་པ་སྟོན་ཐབས་བྱེད་གྱི་ཡོད་དེ། དཔེར་ན། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༧ ལོར་ཤིན་ཏུ་གསར་ཁང་གི་གསར་འགྱུར་ཞིག་གི་ནང་དུ། ཀྱུ་མཚན་ལོ་རྒྱུ་བོད་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་གྱི་དབུ་ཁྲིད་”དང་། “བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་གྱི་གོ་གནས་མཐོ་ཤོས་ཀྱི་སྤྲོ་མ་དེ་”ཡིན་པའི་འབྲེལ་བཞེད་བྱས་ཡོད།

ཀྱུ་ནག་གི་ཉམས་ཞིབ་ཚོམ་ཡིག་གཅིག་དུ། ཕྱི་དྲིལ་གྱི་ཐབས་བྱས་དང་ཀྱུ་མཚན་ལོ་རྒྱུ་བོད་བོད་སྤྲོད་བརྒྱུད་སྤྲོད་པའི་”འཆར་གཞི་དགོས་པ་གལ་ཆེ་སྟོན་སྤོད་པ་དང་འབྲེལ་ཀྱུ་ནག་ལ་”[ཡུ་ལའི་སྤྲོ་མ་མཚོག་]དང་འགྲན་ཐུབ་པའི་བོད་མི་མགྲིན་ཚབ་པ་ཞིག་མེད་པའི་”སེམས་འཚབ་ཀྱང་བཞེད་པའི་ཐོག་ “ཏུ་ལ་སྤོད་ཀྱིས་པུ་ཆེན་ངོས་འཛིན་བྱས་ཟིན་པའི་གནད་དོན་ལ་བརྟེན་ནས་པུ་ཆེན་སྤྲོ་སྤོད་བཅུ་གཅིག་པའི་སྤྲོད་བརྒྱུན་སྤྲོད་ཀྱི་དུས་སྤྲོད་པོ་ཞིག་མིན་པར་”རང་བཞིན་གྱིས་ཁག་པོ་ཆགས་ངེས་པ་ངོས་ལེན་བྱས་ན་ཡང་། ལྷ་མཚུན་ཏུ་ལའི་རྒྱུ་དུས་སྤྲོད་པའི་”དེ་ང་ཚོའི་གོ་སྤོད་པའི་ཡིན་སྟོན་བཞེད་ཡོད།

ཀྱུ་ནག་དམར་ཤོག་ཚོགས་པའི་ཐབས་བྱས་ནང་དུ་འདི་དག་འདུས་ཡོད་དེ།

- ལུ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤྲོད་གཞུང་དག་གིས་ཀྱུ་མཚན་ལོ་རྒྱུ་ཀྱུ་ནག་གཞུང་གི་ཆབ་སྤྲོད་གྱི་ལག་ཆ་ཙམ་དུ་མཐོང་བའི་ལྷ་སྤངས་དེ་འགྱུར་བ་གཏོང་ཐབས་ཀྱི་འབད་བཙོན།
- ཀྱུ་ནག་གི་མཚན་ལོ་རྒྱུ་ཀྱུ་ལ་གཅེས་ཚོས་གཅེས་སྤོག་མཁུ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་བོད་མིའི་བདེ་སྤྲོད་གི་མགྲིན་ཚབ་པ་ཞིག་དང་། བཙན་པོའི་སྤོད་ཀྱི་སྤྲོ་མ་རྣམས་ཀྱི་སྤོད་པོ་ཞིག་བཟོ་བྱ།
- ཀྱུ་མཚན་ལོ་རྒྱུ་བོད་གོ་ཐོབ་ལྷན་བཟོས་ཏེ། “ཏུ་ལ་ཤི་རྒྱུ་ལུ་ཕྱོགས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་”ཡུ་ལའི་སྤོད་པའི་སྤྲོ་སྤོད་ཀྱི་ལས་འགན་སྤོད་ཐུབ་པ་བཟོ་བྱ། དམིགས་ལུ་འདི་སྤོད་པར་དཀའ་ངལ་ཆེན་པོ་ཡོད་ངེས།”

འཆར་འདིའི་གཞི་རྒྱ་ཆེ་ཅུ་གཏོང་ཆེད། རྒྱ་ནག་གི་འགོ་ཁྲིད་ཚོས་ཚོས་དང་འཇིག་རྟེན་གཉིས་ཀའི་ནང་དུ་རྒྱ་མཚན་ལོ་རྒྱུས་ལོ་ཐོབ་རིམ་གྱིས་མཐོ་ ཅུ་བཏང་ནས། ཆབ་སྲིད་ཀྱི་གོ་གནས་མང་པོ་ཞིག་སྤྱད་པའི་ནང་དུ་འདི་དག་འདུས་ཡོད་དེ།

- ཕྱི་ལོ་ 2010 ལོར་རྒྱལ་མཚན་ལོ་རྒྱུ་གོ་ནང་བཟུན་མཐུན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་གཙོ་གཞི་ལོ་ལོ་ལ་བསྐོ་བཞག་བྱས་ཡོད།
- ཕྱི་ལོ་ 2010 ལོར་ཁོང་གི་རྒྱལ་ཡོངས་སྲིད་གྲོས་ཀྱི་རྒྱུ་ལས་ལ་བསྐོ་བཞག་བྱས་ཡོད།
- ཕྱི་ལོ་ 2012 ལོར་རྒྱལ་མཚན་ལོ་རྒྱུ་གོ་ནང་བཟུན་མཐུན་ཚོགས་འོད་ལྗོངས་ཡན་ལག་མཐུན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་གཙོ་ལ་ བསྐོ་བཞག་བྱས་ཡོད། འདི་ནི་རྒྱ་ནག་ནང་བཟུན་མཐུན་ཚོགས་ཀྱི་ཡན་ལག་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། འོད་བརྒྱན་ནང་བཟུན་ མཐུན་ཚོགས་འཛིན་བྱེད་རྒྱ་ཁོ་ནའི་ཐོག་དུ་རྒྱུས་བྱུགས་འདོན་གྱི་ཡོད་ཅིང་། རྒྱ་ནག་ནང་བཟུན་མཐུན་ཚོགས་ཀྱི་འོད་བརྒྱན་ནང་བཟུན་ ལས་དོན་ཁང་ཡང་ཟེར་གྱི་ཡོད།

ཚོས་ལུགས་མི་སྣ་ཁོང་ལྟ་བུ་ཞིག་གིས་སྐབ་དགོས་པའི་དུས་རྒྱུན་གྱི་དགོན་སྡེའི་ལས་འགན་དག་གི་ཐོག་དུ། རྒྱལ་མཚན་ལོ་རྒྱུས་ལོ་ཐོབ་རིམ་གྱི་ལས་ འགན་གྱི་གལ་ཆེའི་ནང་བཞུགས་དེ་གཤམ་གྱི་དོན་རྒྱུན་དག་ལས་མཐོང་ཐུབ་སྟེ།

- ཕྱི་ལོ་ 2012 ལོ་དང་ 2022 ལོའི་ལྷན་ ལ་པའི་ནང་དུ་རྒྱལ་མཚན་ལོ་རྒྱུ་གར་གྱི་རྒྱལ་མཚན་དང་ཐག་ཉེ་བའི་བོད་རང་སྲོང་ ལྗོངས་ཀྱི་ས་ཁུལ་ཁག་གི་དགོན་པ་དང་གོང་གསེབ་ལ་ “གཞིགས་ཞིབ་དུ་ཕེབས་” པ་དང་། གཞིགས་སྐོར་གོང་དུ་སྐབས་དེའི་བོད་རང་ སྲོང་ལྗོངས་ཀྱི་དུང་ཆེ་མུའུ་དབྱིང་ཇི་ཡིས་བཀོད་མངགས་བྱས་ཤིང་། དེ་ནས་གཞུང་འབྲེལ་གྱི་གསར་འགོད་གསལ་བསྐྱེད་ནང་དུ་ ཁོང་གི་ལས་འགན་དེ་ཚོས་ཀྱི་ལས་དོན་ལས་བཞུགས་པ་བཟུན་ཡོད།
- རྒྱལ་མཚན་ལོ་རྒྱུས་ལོ་ཐོབ་རིམ་དང་དུ་ཡོད་པའི་འགྲམ་གྱི་རྒྱ་ལྷོ་གཞུང་དུ་པར་བརྒྱབ་ཡོད་ཅིང་། ཚོས་ལུགས་ཀྱི་མི་སྣ་ཞིག་ལ་མཚོན་ བ། འཛམ་གླིང་གི་ཡང་ཅིར་ཆགས་པའི་བོད་ཀྱི་རྒྱ་དེ་རྒྱ་ནག་གི་སྐོབ་སྐྱེད་ཐུགས་ཤིག་ཡིན་པ་སྟོན་པ་ལྟ་བུའི་ལས་དོན་གཞན་ཅུ་མས་ སྐབ་པ་ནི་རྒྱུན་ཐུན་མ་ཡིན་པ་ཞིག་ཆགས་ཡོད།
- ཕྱི་ལོ་ 2012 ལོར་རྒྱལ་མཚན་ལོ་རྒྱུས་ལོ་ཐོབ་རིམ་ལྷན་ལྷན་ཡོད། ཅེ་ཆེ་བའི་གནས་འདི་ནི་ཡུ་ལའི་སླ་མ་སྤྱི་ཕྱི་བཅུ་བཞི་པ་དང་། ཁོང་གིས་དོས་འཛིན་གནང་བའི་ཡུ་ལའི་ཆེན་སྐྱེད་བཅུ་གཅིག་པ་དགོ་འདུན་ཚོས་ཀྱི་ཉི་མ་གཉིས་ཀར་འབྲེལ་བ་ཆགས་ཡོད།
- ཕྱི་ལོ་ 2012 ལོའི་ལྷན་ ལ་པའི་ནང་དུ། རྒྱལ་མཚན་ལོ་རྒྱུས་རྒྱལ་མཚན་ལོ་རྒྱུས་ལོ་ཐོབ་རིམ་གྱི་ལོ་ཐོབ་རིམ་ཀྱི་དོད་ཀོང་དུ་སྐོང་འཚོགས་བྱས་ པའི་འཛམ་གླིང་ནང་པའི་ཚོགས་ཆེན་དུ་ཐེངས་དང་པོར་མཉམ་ཞུགས་བྱས་ཡོད། རྒྱ་ནག་གི་པཎ་ཆེན་ཉོང་ཀོང་དུ་སྐོང་རིང་། རྟོན་ པའི་དབུ་ཡི་གསུང་ཅུ་ཤིག་མཇུག་དུ་ཕྱིན་ཡོད་ཅིང་། དེ་ནི་པཎ་ཆེན་ཉོང་ཀོང་གིས་ནང་པའི་གནའ་ལྟུང་ཡོད་ཚུལ་ཤོད་བཞིན་ པ་དེ་ལྟུང་ཆེ་ཅུ་གཏོང་བའི་འབད་བཅོམ་གྱི་ཆ་ཤས་སུ། རྒྱ་ནག་གི་གནའ་ལྟུང་རིག་པ་བཙུན་ཅན་ལའི་ཞིང་ཆེན་(Jiangsu Province)ནས་རྟེན་པ་ཞིག་ཡིན།

རྒྱ་ནག་དམར་ཤོག་ཚོགས་པས་རྒྱལ་མཚན་ལོ་རྒྱུས་ལོ་ཐོབ་རིམ་བསྐྱེད་དང་གསོ་སྲོང་བྱེད་པ་དེ་ཚད་གཞི་ཆེས་མཐོ་ཤོས་སུ་ཐོབ་ཡོད་པ་དང་། དམར་ཤོག་ ཚོགས་པའི་འགོ་ཁྲིད་མཐོ་ཤོས་ཅུ་མས་དང་འབྲེལ་བྱས་བྱེད་ཚུལ་ལས་རྒྱ་ནག་གི་མ་འོངས་པའི་འཆར་གཞིའི་ནང་དུ་ཁོང་གི་ལས་འགན་གང་ཡིན་ མཐོང་ཐུབ་པ་ཞིག་རེད་དེ།

- ཕྱི་ལོ་ 2014 ལོའི་ལྷན་ ལ་པའི་ཚོས་ 10 ཉེན་ཞི་ཅིན་ཕིང་དང་ཆབ་སྲིད་ལྟུང་ཁང་གི་རྒྱུ་ལས་གསུམ་གྱིས་རྒྱལ་མཚན་ལོ་རྒྱུས་ལོ་ཐོབ་རིམ་ ལྷན་ལྷན་(Zhongnanhai)ཏུ་ཐུག་འཕམ་བྱས་ཡོད་ཅིང་། དེ་ནི་དམར་ཤོག་ཚོགས་པའི་དཀར་ཉེན་ཐོག་ལ་འཐབ་ཕྱོགས་གཅིག་སྐྱར་ ཁང་གི་ཚོགས་འདུ་ཞིག་པེ་ཅིང་དུ་ཚོགས་ཚར་མ་ཐག་བྱུང་ཡོད།
- ཕྱི་ལོ་ 2017 ལོའི་ལྷན་ ལ་པའི་ནང་དུ་ཞི་ཅིན་ཕིང་ཡུ་ལའི་ཆེན་སྐྱེད་བཅུ་པར་གུས་དུད་ལུ་བར་བཀའ་ཤིས་ལྷན་ལོ་ཐོབ་ཡོད་དུས། རྒྱལ་ མཚན་ལོ་རྒྱུས་ལོ་ཐོབ་རིམ་ལ་བཏགས་ཕུལ་ནས་ཞི་ལ་མཇུག་འཕམ་ལུས་ཡོད།
- ཕྱི་ལོ་ 2006 ལོར་རྒྱ་ནག་གིས་གོ་སྐྱོག་བྱས་པའི་འཛམ་གླིང་ནང་པའི་ཚོགས་ཆེན་དེ་གི་ཅང་ཞིང་ཆེན་(Zhejiang province) གྱི་ཉུན་ཀྱིའི་གོང་ཁྲིར་(Hangzhou city)དུ་འཚོགས་དུས། དམར་ལེ་གྱི་གཟན་ཤམ་གྱོན་པའི་རྒྱལ་མཚན་ལོ་རྒྱུས་ལོ་ཐོབ་རིམ་ དང་ས་གནས་ 20 ནས་ཡོང་བའི་དགོ་འདུན་པ་དང་མི་སྣ་ཅུ་མས་ཀྱི་གྲལ་དུ་ཞུགས་ཡོད། རྒྱ་ནག་གི་འགོ་ཁྲིད་ཚོས་ཡུ་ལའི་སླ་མ་

མཚོག་ཉེན་ཁ་ཆེ་བའི་ཁ་བྲལ་བ་ཞིག་ཏུ་བརྗེ་ཡི་ཡོད་པས། ཚོགས་ཚུལ་དེའི་ཐོག་ཏུ་འཛམ་གླིང་གི་སྤྱོད་གསལ་ཆེ་ཤོས་ཀྱི་ནང་
པའི་དབུ་མའི་ཁོང་གི་འདུ་འཕེལ་ལྷན་ཁུངས་ཀྱི་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ཡོད་པས།

ཡིན་ན་ཡང་། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༢ ལོའི་ལྷོ་ ༥ པའི་ནང་དུ་རྒྱལ་མཚན་ལོ་རྒྱུ་བའི་ཡུལ་དུ་ཡོད་པའི་སངས་རྒྱལ་སྐུ་བཏུང་མས་སའི་གནས་ཚུལ་ལུ་རྟེ་
འི་ལ་འགོ་རུ་མ་བཅུག་པར་བརྟེན། རྒྱ་ནག་གིས་ཁོང་ཚོས་དང་འཛིན་ཉེན་གཉིས་ཀའི་ཐོག་ནས་རྒྱལ་སྤྱིའི་མི་སྣ་གལ་ཆེན་ཞིག་བཟོ་བའི་འབད་
བཅོམ་ལ་བར་ཆད་ཕྱད་ཡོད། བལ་ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་ས་ཀམ་མན་ལུ་(Kathmandu)ལ་ཡོད་པའི་ཨ་རིའི་གཞུང་ཚབ་ཁང་དང་། རྒྱ་གར་སྲིད་གཞུང་
གཉིས་ཀས་སེམས་འཚབ་ཀྱི་སྐད་ཆ་བཤད་རྗེས། བལ་ཡུལ་གཞུང་གིས་རྒྱལ་མཚན་ལོ་རྒྱུ་ཐོག་མཚན་ལྷན་བཅུ་བྱས་ཡོད་སྐད། གལ་སྲིད་ཐོག་
མཚན་དེ་ལྷན་བཅུ་མ་བྱས་པ་ཡིན་ན། དེ་ནི་རྒྱལ་མཚན་ལོ་རྒྱུ་ནག་གི་ཕྱི་ལ་སྐྱོད་པ་ཐེངས་གཉིས་པ་དེ་ཆགས་ཡོད་དེས།

དེའི་ཚབ་ཏུ། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༢ ལོའི་ལྷོ་ ༥ པའི་ཚེས་ ༡༥ ཉིན་མོ་རྟེ་(Narendra Modi)སངས་རྒྱལ་སྐུ་འཕུངས་པའི་དུས་ཚུལ་དང་སྐབས་བསྐབས་
ནས་ལུ་རྟེ་འི་ལ་གཞིགས་སྐོར་དུ་ཕེབས་ཡོད་ཅིང་། ཁོང་རྒྱ་གར་གྱི་རྒྱལ་མཚན་སུ་ཆགས་པའི་གནས་དེར་གཞིགས་སྐོར་དུ་ཕེབས་མཁུག་གི་རྒྱ་
གར་གྱི་སྲིད་འཛིན་དང་པོ་དེ་ཆགས་ཡོད་པས། དེ་ནི་རྒྱ་གར་གྱིས་ས་ཁུལ་དེར་དབང་ལུགས་བེད་སྤྱོད་གཏོང་འདོད་པའི་མཚན་རྟགས་ཤིག་ཡིན།

རྒྱ་ནག་གིས་ཡང་སྲིད་ཐོག་ཏུ་བརྒྱུང་བའི་ཐབས་བྱས་གསར་པ།

རྒྱ་ནག་གིས་བོད་ལ་བཅོམ་འཛུལ་མ་བྱས་ཐོག་དུ་ནང་ཚོས་གཏོར་བཞིག་བཏང་ཡོད་དེ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༥ ལོར་བོད་ཀྱི་ཤར་ཕྱོགས་སུ་དམར་དམག་རྒྱུང་
སྐྱོད་བྱེད་སྐབས། དགོན་སྡེ་མང་པོ་གཏོར་སྐྱོན་བཏང་ཡོད། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ཡི་རྗེས་སུ། རྒྱ་ནག་གིས་“དམངས་གཙོ་བཙུན་སྐྱུར་”དང་། “རིག་གནས་
གསར་བརྗེ”ཟེར་བ་འདུས་པའི་ལས་འགུལ་གཅིག་རྗེས་གཉིས་མཐུན་སྲིད་པའི་ནང་དུ་དགོན་སྡེ་མང་ཆེ་ཤོས་ཚ་མེད་བཏང་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༤ ལོ་ནས་བརྒྱུད་རྒྱ་ནག་གིས་བོད་དུ་ཚོས་ལུགས་ཀྱི་དབུ་མའི་ལ་སྐྱོན་བརྗེད་ཀྱི་ལས་འགུལ་སྲིད་བཏང་། ཡང་ལའི་སྐྱ་མ་མཚོག་གི་སྐུ་
པར་བཀག་སྡོམ་བྱེད་པ། ལྷན་བཅུན་གྱི་གྲངས་འབོར་ལ་ཚད་བཀག་འཛིན་པ་བཅས་འདུས་པའི་བཀག་སྡོམ་རབ་དང་རིམ་པ་བཞག་པས། ཁོ་ཚོས་
ཚོས་ལུགས་ལ་དྲག་གཞོན་བྱེད་ཚུལ་དེ་ལྷན་བཅས་ལམ་ལུགས་ལྡན་པ་ཞིག་ཆགས་ཡོད། འོན་ཀྱང་། ཐབས་བྱས་དེ་དག་གིས་ཀྱང་བོད་མི་རྣམས་ཀྱི་
སོ་སོའི་ཚོས་ལུགས་ཀྱི་རོ་བོ་སྐྱོད་དང་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་པའི་ཚད་སེམས་དང་མཛོན་འདོད་དེ་ཚ་མེད་དུ་གཏོང་བྱབ་མེད།

ཡིན་ན་ཡང་། ཡང་ལའི་སྐྱ་མ་མཚོག་གིས་བདམས་པའི་ཡལ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་བཅོམ་འཛིན་བྱས་པ་དེས། རྒྱ་ནག་གིས་བོད་ཀྱི་ནང་པའི་རིག་གཞུང་
ཁ་ལོ་སྐྱུར་ཐབས་སུ་སྐུ་སྐུ་འདེམས་བསྐོས་དང་། གསོ་སྐྱོད་བྱེད་པའི་ཐབས་བྱས་ལྡར་བས་ཀྱང་དྲག་ལུགས་ཚུན་པོས་ལག་བསྐྱར་བྱས་པ་བསྐྱར་ཡོད།
དེའི་རྗེས་ཀྱི་ལོ་རོ་བོ་བཅུ་ཕྱག་འགའི་ནང་དུ། རྒྱ་ནག་གི་འགོ་བློའི་ཚོས་བོད་ཀྱི་སྐུ་སྐུའི་ལམ་ལུགས་ལ་སྤངས་འཛིན་སྲ་བརྟན་བྱེད་པའི་ཐབས་ལམ་
རབ་དང་རིམ་པ་མང་པོ་ཞིག་ལག་བསྐྱར་བྱས་པའི་ཁོང་དུ། བཀའ་རྒྱ་ཨང་ ༥ པ་དང་། རྒྱ་ནག་དམར་ཤོག་ཚོགས་པའི་ངོས་ལེན་ཡོད་པའི་སྐུ་སྐུའི་
ཐོག་འཕུང་གསར་བཟོ་བྱས་པ་སོགས་འདུས་ཡོད།

བཀའ་རྒྱ་ཨང་ ༥ པའམ། “བོད་རྒྱུད་ནང་བསྐྱར་སྐུ་སྐུའི་ཡང་སྲིད་ངོས་འཛིན་དོ་དམ་བྱེད་ཐབས་”ཞེས་པ་དེ་ནི། རྒྱ་ནག་གི་རྒྱལ་ཁབ་ཚོས་ལུགས་
ལས་དོན་ཁང་གིས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༧ ལོའི་ལྷོ་ ༩ པའི་ཚེས་ ༡ ནས་ལག་བསྐྱར་བྱེད་པའི་ཚེད་དུ་གཏུག་ལ་ཕབ་པ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། འདིས་དམར་ཤོག་
ཚོགས་པས་བཅུ་ལུགས་ཀྱི་ཐོག་ནས་སྐུ་སྐུ་ལ་”དོ་དམ་”དང་སྲིག་སྲིད་བཟོ་བའི་གོམ་པ་དང་པོ་སྲོམ་པ་སྟོན། བཅུ་ལུགས་དེས་”ཚོགས་པའམ་ཡང་
ན་མི་སྐྱེར་སུ་ཞིག་ཡིན་ཅུང་སྐུ་སྐུ་ལྱི་ཡང་སྲིད་བྱེད་བཅོམ་འཛོལ་དང་ངོས་འཛིན་གྱི་འབྲེལ་ཡོད་བྱེད་སྐོར་དགར་སྲིད་མི་ཚོག་པ་དང་། “སྐུ་
སྐུ་ལྱི་ཡང་སྲིད་ངོས་འཛིན་བྱེད་པར་རྒྱལ་ཁོངས་ཕྱིའི་ཚ་འཕུགས་དང་མི་སྐྱེར་སུ་ཞིག་གི་ཐེ་ཏུས་དང་བཀོད་པར་བསྐྱར་མི་དགོས་པ་བཟོས་ཡོད།
དེའི་གོ་དོན་ནི་གལ་སྲིད་སྐུ་སྐུ་ཞིག་རྒྱ་ནག་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཕྱི་ལོགས་སུ་ཕེབས་ན། བཅུ་ལུགས་ལྷན་སྐུ་སྐུའི་གོ་ཐོབ་ཤོར་
ཀྱི་ཡོད་པ་དེ་ཡིན་པས། གལ་སྲིད་པོ་ཅིང་གིས་འབད་བཅོམ་བྱས་ན། བོད་པའི་སྐུ་སྐུའི་རྒྱུད་པ་དེ་རྒྱ་ནག་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྒྱལ་
མཚན་ཀྱི་ཕྱི་ལོག་མེད་དུ་འགྱུར་གྱི་ཡོད་མེད་དེ་དྲི་བ་ཞིག་ཆགས་ཀྱི་ཡོད།

བཀའ་རྒྱ་ཨང་ལྔ་པའི་ནང་དུ། སྲིད་གཞུང་གི་ཚོག་མཚན་མེད་པའི་སྐུ་སྐུ་ནི་”བཅུ་ལུགས་འགལ་ཡིན་སྐོར་བསྐྱགས་ཡོད་ཅིང་། དེས་སྐུ་སྐུ་ཞིག་
བཅུ་ལུགས་མཐུན་ཡིན་དང་མིན་གྱི་ཐག་གཅོད་མཁུག་དེ་རྒྱ་ནག་སྲིད་གཞུང་ཡིན་ལྟ་བུས། བོད་ཀྱི་སྐུ་སྐུ་འཛིན་དང་གསོ་སྐྱོད་གི་ལམ་ལུགས་དེ་

འབྲེལ་མེད་དུ་གྱུར་བ་བསྟན་ཡོད། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༧ ལོའི་ཐོན་པོ་དུ་བོད་ཀྱི་ཚོས་ལུགས་ཀྱི་ལམ་སྲོལ་ཡང་དག་པའི་ཐོག་ནས་ངོས་འཛིན་བྱས་པའི་སྐུལ་སྐྱོད་ཚེད་དུ། རྒྱ་ནག་གིས་ཐ་ན་བཀའ་བྱུང་དེའི་དུས་ཚོས་སྤྱི་ལོ་ ༢༠༠༧ ལོའི་ཐོན་པོ་དུ་བོད་ཀྱི་ཚོས་ལུགས་ཀྱི་ལམ་སྲོལ་ཡང་དག་པའི་ཐོག་ནས་ངོས་འཛིན་བྱས་པའི་སྐུལ་སྐྱོད་ཚེད་དུ།

བཀའ་བྱུང་ཨང་ལྔ་པའི་ནང་དུ། ལྷ་ལའི་སྤྲེལ་མའི་མཚན་དམིགས་སུ་བཀའ་ནས་བཟོད་མེད། ཡིན་ན་ཡང་། ཁོང་གི་ཉམས་པ་མེད་པའི་ཤུགས་རྒྱུ་དང་། ཁོང་བརྗེས་ནས་རྒྱ་ཆབ་འཛིན་པའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་གལ་གནད་ཀྱི་དབང་གིས་རྒྱ་ནག་གི་གཞུང་འབྲེལ་ཡིག་ཚེད་དུ་ཁོང་ལ་མཚན་སྲོད་དང་ལེ་ཁག་བྱེད་པ་སྤེལ་བས་ཀྱང་ཤུགས་ཆེ་དུ་གྱུར་ཡོད་ལ། ལྷག་པར་དུ་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༧ ལོའི་ཐོན་པོ་དུ་བོད་ཀྱི་ཚོས་ལུགས་ཀྱི་ལམ་སྲོལ་ཡང་དག་པའི་ཐོག་ནས་ངོས་འཛིན་བྱས་པའི་སྐུལ་སྐྱོད་ཚེད་དུ།

དཔེར་ན། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༧ ལོར་རྒྱ་ནག་གི་གཞུང་འབྲེལ་གསར་ཁབ་གོ་ལའི་དུས་བབ་(Global Times)ཀྱིས་“བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་གྱི་གཏོང་དུ་ཐིམ་ཞིང་། སྲིད་གཞུང་གི་བྱིས་ལུགས་ནང་དུ་བཀོད་པའི་ཡང་སྲིད་ལམ་ལུགས་དེ་ཡང་དག་པའི་ངང་ནས་ལག་བསྟར་བྱེད་དེས་པ་ལས། མི་སྡེར་སུ་གཅིག་གམ་ལྷ་ལའི་ཁ་བྲལ་དུ་ཚོགས་ཀྱི་ཤུགས་རྒྱུ་ཐེབས་ཀྱི་མ་ཤོད་”ཅེས་པའི་གསར་འགྱུར་སྤེལ་ཡོད།

[རྒྱ་ནག་གི་]ལམ་ལུགས་ལྡན་པའི་ཐབས་བྱས་ནང་དུ། ལྷ་ལའི་སྤྲེལ་མའི་མཚན་ལ་ཁོང་རང་ཉིད་ཀྱི་ཡང་སྲིད་ལ་ཐེ་བྱས་གནད་དུ་མི་འཇུག་པར་བཀའ་འགོག་བྱེད་ཐབས་ཅམ་མ་ཡིན་པར། ཁོང་ཕྱིར་པ་ཡུལ་ལ་གཏམ་ནས་ལོག་ཏུ་འཇུག་འཆར་མེད། གཞིས་བཞུགས་བོད་མི་ཚོ་ལ་འདྲི་ནི་ཉ་ཅང་བཟོད་དཀའ་བའི་ན་རྒྱལ་ཅིག་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༤ ལོའི་ཞི་ཁོལ་ཆེན་མོའི་ནང་དུ་སོ་སོའི་ལུས་སྲོག་ཀྱང་མ་འཛོམས་པར་ཞི་བས་ངོ་ཚོལ་བྱེད་མཁན་ཚོའི་འབོད་སྐྱོད་མང་ཤོས་དེ་ཡོད་པ་མཚན་ཕྱིར་པ་ཡུལ་དུ་ཕེབས་དགོས་པ་དེ་ཡིན།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༧ ལོར་རྒྱ་ནག་སྲིད་གཞུང་གིས་“རྒྱལ་ནང་དུ་ཡོད་པའི་སྤྲེལ་སྐུལ་ ༡,༢༠༠ ལྷག་གི་བརྗེས་ལྷན་པའི་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་གྱི་སྐུལ་སྐྱོད་ཚེད་ལའི་མ་ལག་དངོས་སུ་ཤར་གཏོང་”ཐུབ་པ་ཡིན་པའི་གསལ་བསྐྱབས་སྤེལ་ཡོད་ཅིང་། ལྷ་ལའི་སྤྲེལ་མའི་མཚན་གྱི་སྐྱོད་ཚེད་ཐོས་མོལ་བྱེད་མཁན་གྱི་འཐབ་ཕྱོགས་གཅིག་སྐྱུར་ཁང་གི་འགན་འཛིན་གཞོན་པ་ཟུར་པ་ཀུའུ་ཙུ་ལུ་ཙུ་ལུ་(Zhu Weigun)ཀྱིས་འཚོལ་བཤེར་མ་ལག་དེའི་དམིགས་ཡུལ་ནི་“ལྷ་ལའི་སྤྲེལ་མའི་འགྲམ་ལྷག་ཆ་ནས་ཞིག་གཞུང་འབྲེལ་དུ་ཡིན་པ་དང་། དེའི་རྒྱ་མཚན་ནི་ཁོས་རྒྱལ་ཁབ་ཁ་བྲལ་གཏོང་བ་དང་བོད་ཀྱི་དགོན་པ་ནམས་དབང་སྐྱུར་བྱེད་ཆེད། ཚོས་ལུགས་ཀྱི་ལམ་སྲོལ་དང་འགལ་བའི་ཐོག་ནས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཚོས་ལུགས་ཀྱི་གོ་ཐོབ་དེ་བེད་སྤྱད་དེ་གང་འདོད་ལྟར་སྤྲེལ་སྐུལ་ཐག་གཅོད་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པས་ཡིན་”ཞེས་བཟོད་ཡོད།

རྒྱ་ནག་གི་གཞུང་འབྲེལ་གསར་ཁབ་ཁག་གིས། དྲེལ་འཚོལ་བཤེར་མ་ལག་དེའི་ནང་དུ་སྲིད་གཞུང་གི་ཚོག་མཚན་ཐོབ་པའི་སྤྲེལ་སྐུལ་ ༡,༢༠༧ གི་གནས་ཚུལ་འཁོད་ཡོད་སྐོར་བཟོད་ཡོད་ཅིང་། དེའི་རྗེས་སུ་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་འདུས་པའི་ལྗོངས་དང་ཞིང་ཆེན་སྲིད་གཞུང་ཁག་གིས་སོ་སོའི་འཚོལ་བཤེར་མ་ལག་བཟོས་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༢ ལོའི་ལྷ་ ༥ པའི་ནང་དུ་བོད་ཀྱི་སྤྲེལ་སྐུལ་ཤར་གཏོང་པོ་ཅན་གྱི་རྒྱུའི་གཞུང་འབྲེལ་ཡིག་ཆ་གསར་ཤོས་དེའི་ནང་དུ། བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་སུ་“ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ལམ་ལུགས་དང་ཚོས་ལུགས་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་ཐོག་ནས་སྤྲེལ་སྐུལ་ ༡༢ ངོས་འཛིན་དང་ཚོག་མཚན་སྤྱད་ཡོད་”པ་ལ་གསལ་བསྐྱབས་ཡོད། (དེའི་གོ་དོན་ནི། ཁོ་ཚོ་བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་གྱི་ལམ་སྲོལ་མ་བརྒྱུད་ཀྱང་། གཞུང་འབྲེལ་ཐོག་ནས་སྤྲེལ་སྐུལ་སྐྱུར་ངོས་འཛིན་བྱས་ཡོད་པ་དེ་ཡིན།)

ཉེ་བའི་ལོ་ངོ་དག་གི་ནང་དུ་བོད་ཀྱི་སྤྲེལ་སྐུལ་འགའི་སྐོར་འགགས་མ་ཐུབ་པའི་རྗེས་སུ། སྤྲེལ་སྐུལ་གྱི་ཡང་སྲིད་ནམས་དབང་སྐྱུར་བྱེད་པའི་ཐོག་དུ་རིག་པ་སྐྱིམ་བཞིན་པ་དེས་རྒྱ་ནག་གི་འགོ་བློན་ཚོར་འཕྲད་པའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་དཀའ་ཁག་མཚན་གྱི་ཡོད།

བོད་ཀྱི་སྤྲེལ་སྐུལ་ནམས་ཀྱིས་ངོས་འཛིན་གནད་ཞིང་པེ་ཅིང་སྲིད་གཞུང་གིས་ཚོག་མཚན་སྤྱད་པའི་ཐོག་ལྷ་ལའི་སྤྲེལ་མའི་མཚན་གིས་ཤུགས་ཐག་བཅད་པའི་ཀུམ་པ་སྐྱེད་པའི་བཅུ་བདུན་པ་རྒྱ་ནག་གིས་རྒྱལ་གཅེས་མི་སྣ་གལ་ཆེན་ཞིག་ཏུ་གསོ་སྐྱོང་བྱེད་པའི་འབད་བཅོལ་བྱས་ན་ཡང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་ཁོང་བོད་ནས་བྱོལ་དུ་ཕེབས་ཏེ་ད་ལྟོ་བཅོལ་བྱོལ་དུ་བཞུགས་ཡོད། མདོ་སྐད་སྐྱེད་འབྱུང་དགོན་གྱི་མཁན་པོ་དང་། སྲིད་གཞུང་གི་གོ་གནས་འགའ་ཤས་ལྡན་པའི་ཨ་ཏུ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་པེ་ཅིང་གིས་རྒྱུའི་པར་ཆེན་ལ་རྒྱུའི་དགོས་སྐོར་བཟོད་རྗེས། ཁོང་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༤ ལོར་ཨ་རིར་བྱོལ་བྱོལ་དུ་ཕེབས་པ་དང་། རྗེས་སུ་སྤྲེལ་སྐུལ་ཞིང་ཆུ་པ་གཉིས་ཀས་བོད་དུ་ཡང་དག་པའི་ཚོས་ལུགས་རང་དབང་མེད་སྐོར་གསུངས་ཡོད།

ནང་ལ་རྒྱ་གར་དུ་བཞུགས་པའི་ཡུ་ལའི་སྐ་མ་མཚོག་གིས་ངོས་འཛིན་གནང་བའི་སྐུལ་སྐྱེ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་ཞིག་གི་སྐྱེ་པར་ཡོད་པ་རྟེན་རྗེས་མཁར་གཙོང་བཏང་ནས་སྐྱེ་གོངས་ཡོད། དེ་མིན་དུང་དགུང་གྲངས་བརྒྱད་ཅུའི་ནང་དུ་ཕེབས་པའི་སྐུལ་སྐྱེ་བ་རིན་པོ་ཆེས་ཁོང་གི་དགོན་པའི་སྐུལ་སྐྱེ་ཞིག་གི་ཡང་སྲིད་སྐོར་ལ་ཡུ་ལའི་སྐ་མ་མཚོག་ལ་འབྲེལ་བ་ཞུས་པའི་དོགས་གཞི་བྱུང་རྗེས་ལོ་ངོ་བདུན་གྱི་བཙོན་འཇུག་ཁྲིམས་ཐག་བཅད་པ་དང་། ཁོང་སྐྱེ་གོངས་པའི་གནས་ཚུལ་གསང་སྐྱོད་པོ་བྱས་ཡོད།

ལོ་རྒྱུལ་སྐྱེའི་འཛིན་གྲུ་ལོ། དམར་ཤོག་ཚོགས་པའི་ཐེ་བྱས་རྒྱལ་མཐུན་དུ་སྐྱུར་བའི་ལག་ཆ་ཞིག་ཡིན།

རྒྱ་གར་གིས་བོད་ཀྱི་སྐུལ་སྐྱེའི་ལམ་ལུགས་དབང་སྐྱུར་བྱེད་པའི་ཆེད་དུ་རིག་པ་སྐྱེམ་ས་གཙོ་བོ་ནི། མེས་“རྒྱལ་གོང་བྱ་གཅིག་གྱུར་སྲུང་སྲོང་དང་། བོད་བརྒྱུད་ནང་བཟུན་སྲི་ཚོགས་རིང་ལུགས་དང་འཚམ་མཐུན”བཟོ་བ། དེ་བཞིན་“ཉང་གི་དགོངས་དོན་དང་དྲིལ་སློག་གཞི་རིམ་སྲི་ཚོགས་ལ་ཁྲུབ་སྤེལ་གཏོང་བ”བཅས་ཡིན།

རྒྱ་གར་གི་སྐུལ་སྐྱེ་སྲོང་བཟར་གྱི་ལས་འགུལ་ནང་དུ་འདི་དག་འདུས་ཡོད་དེ།

- ཕྱི་ལོ་ 2020 ལོའི་ལྷ་ 4 པའི་ནང་དུ་སྐུལ་ 700 ལྟག་དང་། དགོན་པ་སོ་སོར་བཅའ་སྲོད་བྱས་པའི་ལས་བྱེད་རྣམས་ལ་ཚོས་ལུགས་སྲིད་བྱས་དང་། “ཡང་སྲིད་དོ་དམ”ཐོག་ལ་ཉིན་དགུའི་སྲོང་བཟར་སྲུང་ཡོད་ལ། དེའི་ལོ་ཤས་གོང་སྐྱེ་ཕྱི་ལོ་ 2017 ལོའི་ལྷ་ 77 གྱི་ནང་དུ་དབུས་འཐབ་ཕྱོགས་གཅིག་གྱུར་ལས་ཁུངས་དང་། བོད་རང་སྲོད་སྲོང་སྲིད་ཀྱི་འཐབ་ཕྱོགས་གཅིག་གྱུར་ལས་ཁུངས་གཉིས་ཀྱིས་གོ་སྐྱོད་བྱས་པའི་སྐུལ་སྐྱེའི་སྐྱེ་གསར་པ་གསོ་སྲོང་འཛིན་གྲུ་ལོ་མཐུན་སྐོར་མཚན་སྲིད་ཐོག་དུ། གྲུ་མ་ལྷོ་(Zhu Weigun)གིས་“སྐུལ་སྐྱེའི་འཛིན་གྲུ་ལོ་ལ་ཆེད་རང་བཞིན་དེ་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ལྟ་སྲུང་སྲིད་དང་། སྲིད་གཞུང་གིས་བོད་བརྒྱུད་ནང་བཟུན་དོ་དམ་བྱེད་པའི་ལྟ་སྲུང་སྲིད་ལ་མཐུན་སྲིད་ལ་འཐུན་སྲིད་སྲུང་བྱེད་པའི་ལྟ་སྲུང་སྲིད་དང་། བོད་བརྒྱུད་ནང་བཟུན་སྲི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཅན་དུ་སྐྱུར་བའི་ལྟ་སྲུང་སྲིད་བཅས་ལས་ཤེས་པ་བྱེད་དགོས”སྐོར་བཟོ་ཡོད།
- ཕྱི་ལོ་ 2020 ལོའི་ལྷ་ 12 པའི་ནང་དུ་ཟེ་ཁོན་ཞིང་ཆེན་གྱི་འཐབ་ཕྱོགས་གཅིག་གྱུར་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་བོད་བརྒྱུར་ནང་བཟུན་སྲི་ཚོགས་ཀྱི་ཡང་སྲིད་ངོས་འཛིན་སྐོར་གྱི་འབྲེལ་སྐོར་ཞིག་གཏེར་བའི་ཐོག་ཞིང་ཆེན་དའི་ནང་དུ་དམར་ཤོག་ཚོགས་པའི་ཚོག་མཚན་ཐོབ་པའི་སྐུལ་སྐྱེ་ 132 ལ་སྤོབ་སྲོང་སྲུང་ཡོད་སྐོར་བཟུགས་ཡོད།
- དམར་ཤོག་ཚོགས་པའི་ཚོགས་མི་རྣམས་ལ་འད་རྒྱ་གར་དམར་ཤོག་ཚོགས་པའི་ཡང་སྲིད་ཀྱི་ཐབས་བྱས་སྲོབ་ཁྲིད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་དེ། ཕྱི་ལོ་ 2021 ལོའི་ལྷ་ 2 པའི་ནང་དུ་ཁམས་བདེ་ཆེན་རྒྱལ་ཐང་དུ་དམར་ཤོག་ཚོགས་མི་དང་ལས་བྱེད་རྣམས་སྲོབ་སྲོང་འཛིན་གྲུ་ལོ་ཞུགས་སུ་བཅུག་ཡོད།

རྒྱ་གར་གི་དམངས་སྲི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ནང་དུ་ཡུ་ལའི་སྐ་མ་སྐྱེ་སྲོང་བཙོན་ལྔ་པ་ངོས་འཛིན་བྱེད་མཁན་གྱི་མི་སྣ།

སྐུལ་སྐྱེ་འཚོལ་བཤེར་མ་ལག་ནང་དུ། རྒྱ་གར་གིས་“སྐྱུ་གྲགས་ཆེ་ཅམ་ལྷན་པའི་སྐུལ་སྐྱེ” (ཁོང་ཚོ་ཞིང་ཆེན་དང་རང་སྲོད་སྲོང་སྲིད་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་ནས་ཚོག་མཚན་སྲོད་ཀྱི་ཡོད།)དང་། རྒྱལ་ཁབ་ཚོས་ལུགས་ལས་དོན་ལས་ཁུངས་ལ་ཚོག་མཚན་ཞུ་དགོས་པའི་“སྐྱུ་གྲགས་ཆེན་པོ་ལྷན་པའི་སྐུལ་སྐྱེ”གཉིས་ཀྱི་ཁྲུང་པར་གསལ་པོ་བྱས་ཡོད་ལ། དེ་མིན་རྒྱལ་སྲིད་སྲི་ཚོགས་ཁབ་ལ་ངེས་པར་དུ་ཡར་ཞུ་བྱེད་དགོས་པའི་“སྐྱུ་གྲགས་དམིགས་བསལ་ལྷན་པའི་སྐུལ་སྐྱེ”ཡི་རིགས་གཞན་ཞིག་(འདིའི་འབྲེལ་བཤད་བྱས་མེད།)ཀྱང་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་ 2021 ལོའི་ལྷ་ 4 པའི་ནང་དུ་བཏོན་པའི་རྒྱལ་ཤ་དཀར་པོའི་ནང་དུ། “ད་ལྟའི་ཆར་ཚོས་ལུགས་མི་སྣ་ 600 ལྟག་གིས་གོ་རིམ་འདྲ་མིན་ཐོག་ནས་མི་དམངས་འཐུས་མི་དང་། ཆབ་སྲིད་སྲོབ་སྲོད་ཀྱི་ལས་དོན་སྐྱུལ་བཞེན་ཡོད་”སྐོར་བཟོ་ཡོད་ཅིང་། ཚོས་ལུགས་མི་སྣ་དེ་དག་གི་ཁྲིད་ནས་མང་པོ་ཞིག་སྲིད་གཞུང་གིས་ངོས་འཛིན་བྱས་པའི་སྐུལ་སྐྱེ་ཡིན་ངེས།

ཕྱི་ལོ་ 2021 ལོར་མཚོ་སྐོན་མི་དམངས་ཆབ་སྲིད་གོས་ཚོགས་ཀྱི་འཐུས་མི་ 24 ཚོས་ལུགས་ཀྱི་ཚོགས་སྤེལ་གནས་ཡོང་བ་ཡིན་ཞིང་། དེ་དག་གི་ཁྲིད་ནས་ 70 ‘སྐུལ་སྐྱེ’ཆགས་ཡོད་ལ། 2021 ལོའི་ཟེ་ཁོན་མི་དམངས་ཆབ་སྲིད་གོས་ཚོགས་ནང་དུ་སྐུལ་སྐྱེ་བདུན་དང་། ཡ་ཆེན་རྒྱུ་གི་

མཁམ་པོ་གཅིག་ཡོད། ཁམས་སྤྱི་ཚབ་པའི་ཡ་ཚེན་སྐར་ནི་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བཙུན་སྲོང་ཕྱག་མང་པོ་ཕྱིར་འཕུད་བཏང་ནས་ཁོ་ཚོའི་ཤག་གཏོར་བཞག་བྱེད་པ་དེ་ཡིན། དེ་བཞིན་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ ལོའི་ཀན་སུའུ་ཞིང་ཆེན་གྱི་མི་དམངས་ཚབ་སྲིད་གྲོས་ཚོགས་ནང་དུ་སྐུལ་སྐྱོད་ལྡོག་ཡོད།

རྒྱ་ནག་གིས་སྲིད་གཞུང་ནས་བདམས་པའི་སྐུལ་སྐྱོད་ཀྱི་ཚུལ་ལྟར་སྤྱི་ལོ་འབྲེལ་ལམ་ཆེད་དུ་འདེད་སྲོད་གཏོར་གྱི་ཡོད། དཔེ་བཞག་ན། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༥ ལོར་བོད་རང་སྲོད་ལྗོངས་མི་དམངས་འཐུས་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་གཙོ་གཞོན་པ་ཤུན་ཅུ་བཟུན་འཛིན་ཚོས་གྲགས་(Shangtsa Tenzin Chudrak) ཀྱིས་སྤྱི་ལོ་ཕྱི་ལོ་ཚབ་ཨ་རིར་ཕྱིན་ནས་ཡུ་ལའི་སྤྱི་ལོ་མའི་གནད་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་པེ་ཅིང་གི་དྲིལ་བསྐྱབས་བྱས་ཡོད།

མི་སྣ་འདི་དག་གི་ཁོད་ནས་མང་པོ་ཞིག་ཆབ་མདོ་ལྷ་སའི་གཞུང་ཆེད་པའི་སྤྱི་ལོ་ཚོས་ཁུལ་ཁག་གི་དགོན་པ་དང་ཤེས་ཡོན་ལྷན་གནས་ཁང་དང་འབྲེལ་ཡོད། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༠ ལོའི་རྗེ་ ༡༠ པའི་ནང་དུ་ཆབ་མདོ་འཐབ་འཛིན་དྲག་པོའི་རྗེས་སུ་མི་དམངས་བཅིངས་སྐྱོལ་དམག་གི་ལག་ཏུ་ཤོར་དུས། བོད་ཀྱི་དབྱུང་ཕྱོགས་རྒྱ་ནག་དམར་ཤོག་གཞུང་གི་ལག་ཏུ་ཚུད་ཡོད། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༤ ལོའི་རྗེ་ ༣ པའི་ནང་དུ་མི་མང་དོ་མོལ་ཆེན་མོ་བྱུང་ནས་བཟུང་ཆབ་མདོ་བཙན་གཞོན་དྲག་པོའི་ལག་ཏུ་ཡོད་ཅིང་། ཚོར་བ་སྐྱེན་པོ་དང་ཚད་མཐོ་བའི་གནད་འགག་གི་དུས་སྐབས་སུ། “ཡུལ་ལྗོངས་གལ་ཆེ་དང་དམིགས་འབེན་གལ་ཆེ། དེ་བཞིན་སྤྱི་ལོ་ཚོས་འབེན་དུ་བཙུགས་པའི་དམ་བཅའ་བརྟན་པོས་སྤྱི་ལོ་ཚོས་སྐྱོབ་བྱེད་དགོས།”

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༩ ལོའི་རྗེ་ ༡༠ པའི་ཚེས་ ༡ ཉིན་རྒྱ་ནག་དམར་ཤོག་ཚོགས་པ་དབྱེས་ནས་ལོ་ངོ་ ༧༠ ལོར་བའི་དུས་ཆེན་སྲུང་བཙུན་ལུ་བའི་ལས་འགུལ་ནང་དུ། རྒྱ་ནག་གི་གཞུང་འབྲེལ་གསར་ཁང་ཁག་ནས་ཆབ་མདོ་བྱམས་པ་སྤིང་དགོན་གྱི་དགེ་འདུན་པ་ཚོས་ཞི་ཅིན་ཕིང་དང་། མའོ་ཅོ་ཏུང་གཉིས་ཀྱི་པར་ཆེན་པོ་ལ་ཁ་བཏགས་གཏམ་བཞེས་པའི་བརྟན་བཟུན་ཡོད། བོད་མི་མང་པོས་རྒྱ་ནག་གི་ལག་ཆར་མཐོང་བའི་དགོན་པ་འདི་ལྷ་སའི་རྣམས་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་མ་འོངས་པའི་ཡུ་ལའི་སྤྱི་ལོ་མའི་ལོས་སྐུལ་དོས་འཛིན་བྱེད་ཡུལ་དུ་འདེམས་སྲིད་པའི་ཚོད་དཔག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

ཐབས་བྱས་ལྟར་པའི་ཐོག་ནས་བོད་བརྒྱུད་ནང་བཟུན་དབང་སྐྱར་བྱེད་པ།

ཡུ་ལའི་སྤྱི་ལོ་ཚོས་འབེན་པའི་དྲན་འདུན་ཅུ་མེད་བཏང་ནས་དེའི་ཆབ་ཏུ་དམར་ཤོག་ཚོགས་པའི་སྲིད་བྱས་ལ་སློང་ལྟར་བ་བཟོས་ཏེ་བོད་དབང་དུ་སྐྱར་བའི་རྒྱ་ནག་གི་འབད་བཙུན་ཆེན་མོ་དེ། སྤར་བས་ཀྱང་དམ་དྲག་ཆེ་བའི་དུས་རིམ་གསར་པ་ཞིག་ཏུ་ཐོན་ཡོད་པ་འཛིགས་སུ་རུང་བའི་ཚོས་ལྷགས་ཀྱི་ལས་དོན་མང་པོ་ཞིག་ལས་མཐོང་བྱུང།

དགོན་སྡེའི་ཤེས་ཡོན་སློབ་གསོ་དེ་དམར་ཤོག་ཚོགས་པའི་དྲིལ་བསྐྱབས་གཙོ་བོར་བཟུང་བའི་སློབ་གྲྲི་སློབ་གསོ་ལ་བསྐྱར་ནས་མི་རབས་གསར་པའི་སེམས་ཁོང་དུ་དམར་ཤོག་རྒྱུན་འདབས་པའི་དམིགས་ལུལ་ཆེད་དུ། ལྷ་སའི་རྣམས་དགོན་པར་འདུག་མི་ཚོག་པར་སློབ་གྲྲི་འགོ་དགོས་པ་བཟོས་ཡོད།

སོལ་རྒྱན་གྱི་ཐོག་ནས་བཤད་ན། ལྷ་ས་རྣམས་ལོ་རྒྱུས་རྒྱུ་ཤེས་ཡོན་དང་རིག་གཞུང་གི་ལྷན་གནས་གལ་ཆེན་དུ་གྱུར་བའི་དགོན་པར་ལྷགས་སོལ་ཡོད། རྒྱ་ནག་དམར་ཤོག་ཚོགས་པའི་ལས་དོན་དུ་ཁག་གིས་ཐོག་མར་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༠ ལོ་གྲངས་ནང་དུ་ལྷ་ས་རྣམས་དགོན་པར་ལྷགས་མི་ཚོག་པ་བཟོས་ན་ཡོང། སྤྱི་ལོ་ཚོས་དེ་ལག་བཟུར་བྱེད་ཕྱོགས་དགོན་པ་ནས་དགོན་པར་མི་འདྲ་བ་བྱུང་ཡོད། ད་ལྟ་སྤྱི་ལོ་ཚོས་བཙན་གྱིས་སྲིད་གཞུང་གི་སློབ་གྲྲི་འཇུག་པའི་འབད་པ་དེ་མཚོ་སློབ་དང་ཟེ་ཞོན་འདུས་པའི་བོད་ཁམས་ཡོངས་ལ་ཁྱབ་ཡོད།

འདི་ནི་གནད་དོན་ཏུ་ཅང་གལ་ཆེན་ཞིག་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་དེ། རྒྱ་མཚན་ནི་བོད་ཀྱི་དགོན་པ་ཁག་གི་ནང་དུ་ལྷ་ས་རྣམས་རྒྱུ་ཤེས་ནས་སོ་སོའི་རིག་གཞུང་དང་ནང་པའི་རིག་གནས་བདག་སྲོད་བྱེད་མཁུ་ཞིག་ཏུ་སྐྱེད་སྲིད་བྱེད་པ་དང་། ཁོ་ཚོ་ཆེན་པོ་ཆགས་དུས། ཁོ་ཚོའི་ཤེས་ཡོན་དེ་གྲུ་པ་གཞན་རྣམས་ལ་བརྒྱུད་སློབ་བྱེད་སོལ་ཡོད། [འོན་ཀྱང་།] ལྷ་སའི་རྣམས་བཙན་གྱིས་དགོན་པ་ནས་ཁ་འབྲལ་དུ་བཙུག་དུས། མི་རབས་ནས་མི་རབས་ལ་བརྒྱུད་པའི་འབྲེལ་བ་གལ་ཆེན་འདི་རྒྱན་བཙན་པ་རེད།

དེ་མེན་ད་དུང་། རྒྱ་ནག་གིས་བོད་ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀའི་ཚོས་ལྷགས་དབྱེས་དོ་མ་རྣམས་ཀྱི་དབང་ལྷགས་རྒྱུ་ཤེས་ཀྱི་གཏོར་བ་དང་། ཚོས་ལྷགས་ཀྱི་གོ་སའི་རིམ་པ་བཞེས་ནས་མེད་པ་བཟོ་བའི་ཐབས་བྱས་ཀྱི་ཆ་ཤས་སུ་བྱེད་ཐབས་གསར་པ་མང་པོ་འདེད་ལག་བཟུར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

ནང་པའི་ཤེས་ཚད་མཐོ་ཤོས་ཀྱི་རྣམ་པ་སྟེ། བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་གྱི་སྲོལ་རྒྱུན་གྱི་དགེ་བཤེས་ཀྱི་ཕྱག་ཁྲུང་དེ་མེད་པ་བཟོས་ནས་དེའི་ཚབ་ཏུ་རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་ཚོགས་མཆན་ཐོབ་པའི་དགེ་བཤེས་ཀྱི་ལག་ཁྲུང་སྲོད་ཀྱི་ཡོད་པའི་ཐོག་རྒྱ་གར་དུ་སློབ་གཉེར་གནང་བ་དང་། ལྷག་པར་དུ་ཡུ་ལའི་སླ་མ་མཚོག་གི་གསུང་ཚོས་ལ་བཅང་ནས་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་ཐོབ་སྟེ་གཞུང་ལུགས་དང་ཉམས་ལེན་ཚད་མཐོན་པོ་ལྡན་པའི་དགེ་བཤེས་གཉེན་རྣམས་ལ་དམ་དྲག་ཤུགས་ཚེན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དགེ་བཤེས་འདི་དག་གིས་བོད་རང་སློང་ལྗོངས་ཀྱི་ནང་དུ་དཔེ་ཁྲིད་བྱེད་མ་ཐུབ་པར་དུས་ལུག་རིན་པོ་ལྷན་ཡོད། རྒྱ་མཚན་ནི་ཁོང་ཚོ་ལ་“རྒྱ་གར་ནས་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་སློབ་གསོ་ཐབས་”པ་མཐོང་གི་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༢ ལོར་སྐབས་དེའི་བོད་རང་སློང་ལྗོངས་དམར་ཤོག་ཚོགས་པའི་དབང་ཆེ་བའི་ཁྲུང་ལྷོ་(Chen Quanguo)ཡིས་ཐངས་དང་པོར་སྟོན་པ་སངས་རྒྱལ་སའི་གནས་ཚུགས་རྒྱ་གར་དོན་ལྡན་དུ་འགོ་མཁུག་གི་བོད་མི་རྣམས་རྟོག་ཞིབ་བྱེད་པའི་ལས་འགུལ་ཞིག་སྟེ་ལ་བ་དང་། དེ་ནི་བོད་ནང་ལོགས་སུ་ཡུ་ལའི་སླ་མཚོག་ལ་བཅངས་པའི་དད་པར་དྲག་གཞོན་བྱེད་ཤུགས་རྗེ་ཆེ་ནས་རྗེ་ཆེར་བཏང་བའི་རྗེས་སུ་ཕྱི་ལོགས་བཅོན་བྱེད་ཀྱི་ལས་འགུལ་ལ་ལག་པ་བཅངས་ནས་དྲག་གཞོན་བྱས་པ་ཆེ་ཤོས་དེ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད།

བོད་མི་བརྒྱུ་ཕྱག་མང་པོ་ཕྱིར་བོད་དུ་ལོག་རྗེས་གར་སོང་ཆ་མེད་དུ་གྱུར་ནས་ལུག་རིང་དམག་སྐར་དང་། གནས་གཞན་དུ་ཆབ་སྲིད་སློབ་གསོའི་ཆེད་དུ་བཀག་ཉར་བྱས་ཡོད་ལ། ལོ་ན་བགེས་པའི་བཟའ་ཚང་ཁ་ཁར་བཞག་ནས་སྤོང་བཅོས་བྱེད་དུ་མ་བཅུག་པའི་ཁར། གནས་སྐོར་དེའི་ཆེད་དུ་མི་ཚེའི་བསགས་དུལ་བཏང་བའི་གཞོན་པ་རྣམས་ལ་བཅོན་གྱིས་བཞག་པའི་ཆབ་སྲིད་སློབ་གསོའི་དུས་ལུག་ལ་སླ་སྟོན་དགོས་ཤུགས་ཡོད། བྱི་མ་ཚང་འགའ་ཤས་ཀྱིས་བདུན་ཕྱག་གམ་རྩ་བ་མང་པོའི་རིང་ལ་སོ་སོའི་ནང་མི་གང་དུ་ཡོད་མེད་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་མེད་པ་དང་། རྗེས་ལ་གཞི་ནས་ཁོ་ཚོ་དམག་སྐར་རམ་སྟོབ་བྱ་ཆབ་སྲིད་སློབ་གསོ་ཁང་དུ་བསྐྱར་བ་ལྟ་བུའི་གནས་གཞན་དུ་བཀག་ཉར་བྱས་པ་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༤ ལོའི་རྗེ་ ལ་པའི་ནང་དུ་ཡུ་ལའི་སླ་མ་མཚོག་གིས་ལ་དུགས་སུ་བཀའ་ཚོས་བསྐྱུལ་དུས། རྒྱ་ནག་གི་གཞུང་འབྲེལ་གསར་ཁང་རྣམས་ཀྱིས་ཁོང་གི་གསུང་ཚོས་དེ་ཞེ་སྐྱང་དང་ཐལ་ཆ་ཆེ་བའི་བྱ་སྲོད་སློང་བྱེད་ཡིན་པའི་འབྲེལ་བཟོན་བྱས་ཡོད།

དེ་བཞིན་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༧ ལོར་བོད་མི་སློང་ཕྱག་མང་པོ་ཞིག་ཡུ་ལའི་སླ་མཚོག་གི་དབང་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་ཆེད་དུ་རྒྱ་གར་ལ་ཡོང་རྗེས་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་ཕྱིར་ལོག་དགོས་པའི་བཀའ་བཏང་ཡོད། དེའི་རྗེས་སུ་བོད་མི་རྣམས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཕྱི་ལ་འགྲུལ་སློང་བྱེད་དུ་མི་འཇུག་པའི་བྱེད་ཐབས་ལམ་ལུགས་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ལག་བསྟར་བྱས་ཡོད། བཀའ་དབང་གི་སྟོན་དུ་རྩ་རམ་ས་ལ་འབྱོར་བེན་པའི་བོད་མི་བརྒྱུ་ཕྱག་འགའ་ཤས་ལ་ཡུ་ལའི་སླ་མ་མཚོག་ལ་མཇལ་ཁ་ཞུ་བྱུང་ན་ཡང་། མང་པོ་ཞིག་གིས་དེ་ལྟར་ཞུ་བྱུང་མེད། བོད་མི་གཅིག་གིས་“བོད་མི་གནས་སྐོར་བ་རྣམས་ཡགོང་ས་མཚོག་མ་ཕེབས་གོང་དུ་ཕྱིར་ལོག་དགོས་པ་དེར་སློ་ཕམ་ཚད་མེད་སྟེ་ཕན་ཚུན་འཐམ་ནས་དུ་བཞིན་འདུག་”ཅེས་བཟོན་ཡོད།

“རྒྱ་ནག་ཅན་”དུ་སྐྱར་བའི་སྲིད་བྱས་ཉི་མ་ལ་ཡ་དང་དེའི་ཕྱི་ལོགས་སུ་སྟེལ་ཐབས།

འཇམ་སྲིད་ཉི་མ་པོ་དང་། ལྷག་པར་དུ་ཉི་མ་ལ་ཡའི་ཁུལ་དུ་ཡུ་ལའི་སླ་མ་མཚོག་ལ་དགའ་མོས་ཚེན་པོ་ཡོད་པ་ཤེས་པས། རྒྱ་ནག་གིས་བོད་ཀྱི་ནང་ཚོས་ཀྱི་འོ་བོ་དང་། ཚོས་ལུགས་གཞན་རྣམས་ཚ་མེད་བཟོ་བཞིན་ཡོད་ན་ཡང་། ‘རྒྱ་ནག་གི་བྱང་ཚོས་ལྡན་པའི་’ནང་ཚོས་དར་སྟེལ་གཏོང་ཐབས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

ཞི་ཅིན་ཕིང་གིས་ས་བབ་ཆབ་སྲིད་དང་། དམག་དོན། ས་ཁོང་ཚོད་རྟོག་བཅས་ཀྱི་ཐོག་ནས་མཚོག་ཏུ་གྱུར་བ་བཟོ་བའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་དམིགས་ལུལ་སྐབ་པའི་ཆེད་དུ། ནང་ཚོས་ལག་ཆར་བེད་སྲོད་གཏོང་གི་ཡོད། བལ་ལུལ་དུ་ཡོད་པའི་སྟོན་པ་སྐུ་འཁྲུངས་སའི་གནས་དང་། རྒྱ་གར་གྱི་གནས་ཚུན་གཞན་ཁག་འདུས་པའི་གནས་ཚུན་རྣམས་ཚོད་རྟོག་ཅན་གྱིས་ཁུལ་དུ་གྱུར་ཡོད་པ་དང་། ས་ཁུལ་དེ་དག་ཏུ་རྒྱ་ནག་གིས་ཡུ་ལའི་སླ་མ་སྐུ་ཕྱིང་བཅུ་བཞི་པའི་དབང་ཤུགས་མེད་པ་བཟོས་ནས། ཁོ་རང་ཚོའི་མ་འོངས་པའི་ཡང་སྲིད་ལ་རྒྱུ་སྐྱར་ཡོང་བ་བཟོ་བའི་རྒྱ་ནག་ཅན་གྱི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་དམིགས་ལུལ་སྐབ་ཐབས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

ཉེ་བའི་ལོ་ཤས་ནང་དུ་རྒྱ་གར་དང་འགལ་ལྷན་རྗེ་ཆེར་གྱུར་ཡོད་ལ། ལྷག་པར་དུ་ཕྱི་ལོ་ ༣,༢༠༠ ཡི་རིང་ཚད་ལྡན་པའི་བོད་ཀྱི་ས་མཚམས་ཐོག་ནས་ཚོད་རྟོག་བྱུང་ཡོད། རྒྱ་ནག་གིས་ཨ་རུ་ན་རྒྱལ་ལ་བོད་ལྗོངས་ཞེས་བོས་ནས་རྒྱ་གར་གྱི་མངའ་སྡེ་དེ་ཁོ་ཚོའི་ཡིན་ཟེར་བ་དང་། ཡུ་ལའི་སླ་མ་སྐུ་ཕྱིང་བཅུ་བཞི་པའི་འཁྲུངས་ལུལ་གྱི་བདག་དབང་ཁོ་ཚོར་ཡོད་ཚུལ་བཟོན་ཡོད།

[ཞི་ཅིན་མིང་གིས་ཚབ་སྲིད་གྱི་དམིགས་ལྷུང་སྐབ་པའི་ཆེད་དུ། བྱང་ཚུལ་ལག་ཆར་བེད་སྤྱོད་གཏོང་གི་ཡོད།]

འདས་པའི་ལོ་ངོ་བཅུ་ཕྱག་གཅིག་ལྷན་གྱི་རིང་ལ། རྒྱ་ནག་གིས་རྒྱ་གར་དང་འབྲུག་གི་ས་མཚམས་ནས་བཙན་འཇུག་བྱེད་པ་ཇི་མང་དུ་ཕྱིན་ཡོད། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༠ ལོའི་ཟླ་ ༤ པའི་ནང་དུ་དགའ་དབང་ལུང་གཤོངས་(Galwan Valley)སུ་རྒྱ་དཀར་ནག་གཉིས་ཀྱི་དམག་མིའི་བར་དུ་དྲག་འཛིང་ཤོར་བའི་མཚུགས་ལྷན་གྱི་དམག་མི་ ༢༠ བར་མ་མཐར་ཡང་རྒྱ་ནག་གི་དམག་མི་ ༤ ཚམ་ཤི་བའི་གནས་ཚུལ་བྱུང་ཡོད་ཅིང་། དེ་ནི་རྒྱལ་ཕྱན་མཚོན་ཆ་ལྡན་པའི་རྒྱལ་ཁབ་འདི་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་འདས་པའི་ངོ་ལོ་བཅུ་ཕྱག་ལྷན་གྱི་བར་དུ་འདས་པའི་དྲག་ཤོར་གྱི་ཆོད་ཆོས་ཀྱི་ཆུང་ཆུང་ཡོད།

དེའི་མཚུགས་ལྷན་གྱི་རྒྱ་ནག་གིས་ཉི་མ་ལ་ཡའི་ས་ཁུལ་དུ་ས་ཁོང་རྒྱ་སྐྱོད་ཀྱིས་ས་ཁུལ་དེར་ཁྱབ་པའི་ཡུ་ལའི་སླ་མ་མཚོན་གི་ཤུགས་རྒྱུ་མེད་པ་བཟོ་ཐབས་དང་། ཉི་མ་ལ་ཡའི་ས་ཁུལ་དུ་འཛོལ་བའི་བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ཉམས་ཞན་དུ་གཏོང་ཐབས་བྱེད་བཞིན་ཡོད། རྒྱ་ནག་གིས། རྒྱ་གར་གྱི་སྐད་སྐར་བ་རྒྱལ་རྒྱ་ནག་ལ་འགོ་བ་དང་རྒྱ་ནག་གི་གནས་སྐོར་བ་རྒྱལ་རྒྱ་གར་གྱི་གནས་ཚུལ་ཁག་ལ་སྐྱོད་པའི་དུས་རབས་མང་པོའི་འབྲེལ་ལམ་དེ་ཆབ་སྲིད་གྱི་དམག་ས་ཞིག་དུ་བསྐྱར་ཡོད།

འདས་པའི་ལོ་ངོ་གཉིས་ཀྱི་ནང་དུ་བསྐྱར་པའི་རྒྱལ་མཚམས་ཀྱི་གོང་ཚོ་གཉིས་འདུས་པའི་“རྒྱལ་མཚམས་སྐྱབ་བའི་གོང་ཚོ”གསར་རྒྱག་བྱེད་ལུལ་དེ་ཉལ་ཉལ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༤༢ ལོའི་རྒྱ་དཀར་ནག་གཉིས་ཀྱི་དམག་འབྲུག་བྱུང་སའི་ས་ཆ་གཉིས་དང་འབྲེལ་ཡོད་དེ། ཨ་ཅུ་འུ་ལྷུ་ལ་ནང་དུ་ཡོད་པའི་མ་ལུང་(Walong)གི་ཁ་སྐོད་དུ་ཡོད་པའི་རྒྱ་ལུང་དང་། རྟ་དབང་གི་ཁ་སྐོད་དུ་ཡོད་པའི་མཚོ་སྐོ་གཉིས་ཡིན།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༤ ལོར་མོ་དྲི་(Narendra Modi)རྒྱ་གར་གྱི་སྲིད་སྐོར་ཆགས་ནས་ཅང་མ་འགོར་བའི་རྒྱལ་སྐོར་གྱི་རྒྱ་ནག་གིས་འདོན་པའི་ས་ཁབ་གསར་པ་ཞིག་གི་ནང་དུ་ཨ་ཅུ་འུ་ལྷུ་ལ་འཇུག་པའི་རྒྱ་ནག་གི་ཆ་ཤས་སུ་བཅུག་ཡོད་ཅིང་། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ ལོའི་ཟླ་ ༡༢ ནང་དུ་རྒྱ་ནག་གི་ས་མཚམས་བཙལ་ཁྲིམས་དངོས་སུ་ལག་བཟར་བྱེད་ཁར། རྒྱ་ནག་གིས་བོད་རྩོུགས་སུ་འབོད་པའི་ཨ་ཅུ་འུ་ལྷུ་གི་ས་ཆ་བཙལ་ཁྲིམས་ཀྱི་འབེབས་བྱས་ཡོད།

ཞི་ཅིན་མིང་གིས་ས་མཚམས་བརྟན་སྲུང་དང་རྒྱལ་ཁབ་བདེ་འཇགས་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་བའི་སྐོར་གྱི་གཏམ་བཤད་སྲིད་ཀྱིས། ཁོས་གལ་གནད་ཆེ་བའི་དམིགས་ལྷུང་གི་བརྒྱུ་ལྷོད་ཀྱི་ཡོད། ཚེ་མ་པ་པོ་དང་ལོ་རྒྱུས་མཁས་པ་མ་ཐིུ་ཨ་ཁུ་ལེ་ཏར་(Mathew Akester)གྱིས་བོད་དུ་དབང་སྐྱར་སྲ་བརྟན་བཟོ་བའི་རིམ་པ་རྒྱུ་མ་དེ་“ས་མཚམས་བཟོ་སྐྱོད་བྱས་ཏེ་རྒྱ་གར་ལ་གཞོན་ཤུགས་འཕར་མ་སྤོང་པ་དང་། [...] འདི་ལ་ ༡༩༤༢ ལོའི་དམག་འབྲུག་གི་ཆ་ཞིག་ཡོད་དེ། རྒྱ་ནག་གི་ལྷ་སྐྱེས་སུ་འདི་ལ་བོད་སྲ་བརྟན་བཟོ་བ་དང་། རྒྱ་གར་དང་འབྲེལ་བའི་རྒྱལ་མཚམས་སུ་དྲག་ཤོར་གཞོན་ཤུགས་སྤྲད་དེ་ཚུར་ཆོལ་གྱི་ཉེན་ཁ་འགོག་སྲུང་དང་། མཐར་ཐུག་ས་ཁུལ་དེ་དབང་དུ་སྐྱར་བའི་དགོས་དམིགས་གཉིས་མཐོང་གི་ཡོད་”ཅེས་གསུངས་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༦ ལོར་ཡུ་ལའི་སླ་མ་མཚོན་རྟ་དབང་ལ་གསུང་ཚོས་གནད་དུ་ཕེབས་པའི་ཡ་ལན་དུ། རྒྱ་ནག་གི་ཕྱི་སྲིད་སྐོར་ཆེན་གྱིས་གནས་ཚུལ་དེས་“རྒྱ་དཀར་ནག་གཉིས་ཀྱི་ས་མཚམས་ཀྱི་ཞི་བདེ་དང་བརྟན་ལྷིང་དང་། རྒྱལ་ཁབ་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་ལམ་ལ་གཞོན་སྐྱོན་ཆབས་ཆེན་གཏོང་ངེས་ཅིང་”ཅེས་བརྗོད་པའི་ཐོག་རྒྱ་གར་གྱི་ཕྱོགས་ནས་ཡུ་ལའི་སླ་མ་མཚོན་རྟ་དཀར་ནག་གཉིས་ཀྱི་ཚོད་གཞིར་གྱུར་བའི་ས་ཁུལ་ལ་གནད་ལྷན་བྱས་པ་དེས། “བོད་དང་འབྲེལ་བའི་གནད་དོན་ལ་བརྗོད་འཇོག་མ་བྱས་པ་དང་། ས་མཚམས་ཀྱི་ཚོད་རྒྱུགས་ཆེ་རུང་བཏང་བ་ཅིང་”ཅེས་བསྐྱར་ཡོད།

འདིས་རྒྱ་དཀར་ནག་གཉིས་ཀྱི་ས་མཚམས་ཀྱི་ཚོད་རྒྱུག་དང་། ཡུ་ལའི་སླ་མ་མཚོན་གི་ཡང་སྲིད་གྱི་གནད་དོན་བར་གྱི་འབྲེལ་བ་གསལ་པོར་སྐོན་གྱི་ཡོད། རྒྱ་ནག་ལ་མཚོན་ན། རྟ་དབང་ཁོ་ཚོའི་ཡིན་ཚུལ་བརྗོད་པ་དེས་བོད་ཁོ་ཚོའི་ཡིན་པ་ཤུགས་ཆེ་རུ་གཏོང་གི་ཡོད། ཡིན་ན་ཡང་། བོད་ཀྱི་གནད་དོན་ཉམས་ཞིབ་པ་ཚེ་རིང་ཚོས་འཛོམས་(Tsering Chonzom Bhutia)གྱིས། “རྒྱ་ནག་ལ་མཚོན་ན། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༤ ལོར་བོད་དང་རྒྱ་གར་དབྱེན་ཇིའི་གཞུང་གཉིས་ཀྱིས་བཞག་པའི་ཤིམ་ལའི་ཆིངས་ཡིག་ནི་ཁྲིམས་ཀྱི་གཞི་རྒྱ་གར་ཡང་མེད་པའི་བཙན་རྒྱལ་རིང་ལུགས་ཀྱི་ཤུགས་བཞག་ཅིག་ཡིན་པ་མ་ཟད། མེག་མ་ཉོན་གྱི་ས་ཐིག་དོས་འཛོན་བྱས་པ་ཡིན་ན། དེས་བོད་རྒྱ་ནག་གི་ཁ་བྲལ་ཐབས་མེད་པའི་ཆ་ཤིས་”ཡིན་ཟེར་བ་དེ་དང་འགལ་བ་དང་། ༡༩༤༠ ལོར་བོད་བཅིངས་སྐོལ་བཏང་བ་ཡིན་ཟེར་བ་དེ་ཁྲིམས་འགལ་དུ་སྐྱར་གྱི་ཡོད་”ཅེས་བརྗོད་ཡོད།

ཡུ་ལའི་སྐྱ་མའི་ཡང་སྲིད་དང་། བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་གསོན་གནས་བྱུང་ཐབས་ལ་སོག་པོའི་ལས་འགན།

སོག་པོ་ནི་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་ཚོས་ལྷགས་གཙོ་བོར་འཛིན་པའི་རང་དབང་གི་རྒྱལ་ཁབ་ཆེ་ཤོས་དེ་ཆགས་ཡོད། ཡུ་ལའི་ཡུ་ལའི་ (Eruasia)ནང་དུ་འཛོལ་སྲིད་བྱེད་པའི་སོག་པོའི་མི་འབོར་ས་ཡ་བཅུ་ལྷག་ཡོད་པས། རྒྱལ་ཁབ་དེའི་ནང་ཡོད་པའི་བོད་བརྒྱུད་བསྟན་གྱི་རྗེས་འབྲང་བའི་གྲང་འབོར་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་བོད་ཐོ་བའི་འཛམ་གླིང་གི་ཡུལ་ལུང་གང་ལའང་མེད།

རྒྱ་མཚན་གལ་ཆེན་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་ནས་སོག་པོ་ལ་མ་འོངས་ཡང་སྲིད་གང་རུང་ཐད་ལ་གལ་གནད་ཀྱི་ལས་འགན་ཞིག་ཡོད་དེ།

- བོད་ཀྱི་ཕྱི་ལོགས་སུ་སྐྱེ་འབྱུངས་པའི་ཡུ་ལའི་སྐྱ་མའི་སྐྱ་ཕྱིང་གཉིས་ཁོ་ན་ཡོད་པ་ལས་གཅིག་སོག་ཡུལ་དུ་སྐྱེ་འབྱུངས་ཡོད།
- ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཐོག་ནས་སོག་པོའི་སྐྱ་ཆེན་རྗེ་བཙུན་དམ་པ་དུ་བྱས་ཐུག་(Jetsun Dhamba Khutuktu)ཡི་ཡང་སྲིད་དོས་འཛིན་བྱེད་པའི་སྐྱ་དབང་དེ་ཡུ་ལའི་སྐྱ་མ་མཚོག་དང་འབྲེལ་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༦ ལོར་ཡུ་ལའི་སྐྱ་མ་སྐྱ་ཕྱིང་བཅུ་བཞི་པས་རྗེ་བཙུན་དམ་པ་སྐྱ་ཕྱིང་བཅུ་པ་སོག་ཡུལ་དུ་སྐྱེ་འབྱུངས་ཡོད་པའི་གསལ་བསྐྱབས་མཛད་ཡོད། རྗེ་བཙུན་དམ་པ་སྐྱ་ཕྱིང་དགུ་པ་སྐྱ་མ་གཤེགས་པའི་གོང་དུ། ཁོང་གི་ཡང་སྲིད་སོག་ཡུལ་དུ་སྐྱེ་འབྱུངས་རྒྱ་ཡིན་པ་དང་། ཡང་སྲིད་དོས་འཛིན་ “བདག་གི་སྐྱེ་རབས་ཀུན་གྱི་རྩ་བའི་སྐྱ་མ”ཡུ་ལའི་སྐྱ་མ་ཁོ་ནས་དོས་འཛིན་གནད་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཞལ་ཆེམས་ཤིག་བཞག་གནད་ཡོད།

ཁོང་གི་ཡང་སྲིད་དོས་འཛིན་བྱེད་ཚུལ་དེས་བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་གྱི་ལམ་ལྷགས་གཙུག་ཏུ་བཟུང་བ་དང་། རྒྱ་ནག་གིས་ཡུ་ལའི་སྐྱ་མའི་ཡང་སྲིད་རྒྱ་ནག་གི་ཕྱི་ལོགས་སུ་མི་ཡོང་བའི་ཆེད་དུ་ཁོ་ཚོ་རང་གི་ཡང་སྐུལ་འདེམས་སྐྱབས་གི་བརྒྱུད་རིལ་སྦྱོང་བརྒྱུད་ལ་དགག་པ་བྱས་ཡོད།

སོག་པོའི་ནང་གི་གནས་ཚུལ་ལྟར་ན། རྗེ་བཙུན་དམ་པ་སྐྱ་ཕྱིང་དགུ་པ་སྐྱ་གྲོངས་པའི་མཚན་མོ་དེར། བྱ་དན་ལྷ་བར་ཡོང་མཁན་གྱི་སྐྱ་ཚབ་ཐོག་མ་དེ་རྒྱ་ནག་གི་གཞུང་ཚབ་ཁང་ནས་ཡིན་ཞིང་། གནས་ཚུལ་དེའི་ཁྲུང་ཤེས་པའི་བོད་པའི་གནས་ཚུལ་མཁོ་སྲིད་པ་ཞིག་གིས་རྒྱ་ནག་གི་སྐྱ་ཚབ་ཀྱིས་ད་དུང་སྐྱ་ཆེན་ཁོང་གི་ཡང་སྲིད་དེ་ཡུ་ལའི་སྐྱ་མ་མཚོག་གིས་བྱགས་ཐག་གཅོད་མི་ཉན་པའི་བརྒྱུད་ཡོད་སྐོར་བརྗོད་ཡོད། ཁྲུང་དེ་རང་གི་གནས་ཚུལ་ལྟར་ན། ཡུ་ལའི་སྐྱ་མ་མཚོག་གིས་དོས་འཛིན་གནད་བའི་ཕྱ་གུ་དེའི་མཚན་འདོན་དུས། རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་རྒྱ་ནག་ནང་ལོགས་སུ་ཁོ་ཚོ་རང་གི་རྗེ་བཙུན་དམ་པའི་འོས་སྐུལ་ཞིག་བྱི་འདོན་བྱེད་པའི་དམིགས་ཡུལ་ཡོད་འདུག

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༦ ལོའི་ཟླ་ ༡༡ རེས་པའི་ཡུ་ལའི་སྐྱ་མ་མཚོག་སོག་པོའི་རྒྱལ་ཁབ་ཨོ་ལན་ལྷ་ཐར་(Ulaanbaatar)ལ་ཉིན་ལྔའི་ཆེབས་སྐྱར་བཅངས་ཡོད་ཅིང་། ཆེབས་སྐྱར་དེའི་རྗེས་སུ་ཁོང་གིས་གསར་འགོད་གསལ་བསྐྱབས་ཤིག་གི་ཐོག་དུ་“ད་ལྟ་ཡང་སྲིད་སོག་ཡུལ་དུ་ཡོད་པ་གསལ་པོ་རེད”ཅེས་གསུངས་ཡོད། འོན་ཀྱང་། ཡུ་ལའི་སྐྱ་མ་མཚོག་གིས་ཡང་སྐུལ་བྱིས་པ་དེས་ལོ་འགའི་ཤ་སྐྱིག་བརྒྱུད་དགོས་སྐོར་གསུངས་ནས་མི་མང་ལ་ཡང་སྲིད་སྐྱ་ཡིན་དོས་སུ་གསལ་བསྐྱབས་གནད་མེད་པ་དང་། སོག་པོའི་འཛིན་སྐྱ་བའི་མང་གཙོའི་ལམ་ལྷགས་ལ་སྐྱོབས་ཆེན་གྱིས་མཚོས་རྒྱལ་ཁབ་རྒྱ་ནག་གི་གཞོན་པུགས་འཕྲད་བཞིན་པར་བརྟེན། ཡང་སྲིད་ཀྱི་མཚན་བཏོན་མེད་པ་དང་། དོས་འཛིན་གྱི་བརྒྱུད་རིལ་དང་འབྲེལ་བའི་གནས་ཚུལ་གང་ཡང་ཕྱིར་བསྐྱབས་བྱས་མེད། མཛོན་གསལ་དོད་པའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཐོག་ལ། ཡུ་ལའི་སྐྱ་མ་མཚོག་གིས་རྟག་ཏུ་བྱིས་པས་ཡང་སྲིད་འབྲེལ་བའི་ཡིན་པའི་རྟགས་མཚན་ཡང་དག་མ་བསྟན་བར་དུ་དོས་འཛིན་གནད་བའི་ཐོག་ལ་བྱགས་གཟབ་ནན་པོ་གནད་གི་ཡོད།

ཐོན་ཁུངས་གི་ཆ་ནས་རྒྱ་ནག་དང་རྒྱ་ཡུལ་འབྲུགས་ཆེན་རྟེན་པའི་སོག་པོའི་ནང་དུ། རྒྱ་ནག་གིས་བཙན་ཤེད་ཀྱིས་སོ་སོའི་ཁེ་ཕན་སྐྱབ་ཐབས་ཀྱི་བྱས་སྐྱོར་ཆོགས་ལག་བསྟར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༦ ལོར་ཡུ་ལའི་སྐྱ་མ་མཚོག་སོག་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ནས་རྗེ་བཙུན་དམ་པ་སྐྱ་ཕྱིང་བཅུ་པ་དོས་འཛིན་གནད་རོགས་མཛད་པའི་ལ་ལན་དུ། རྒྱ་ནག་གིས་ཨ་སྐོར་ཐེར་འབྲུམ་ ༤.༢ ཀྱི་བུན་གཡུ་ཕྱིར་འཐེན་བྱས་པས། དེ་ཅིང་སྲིད་གཞུང་དང་འབྲེལ་ལམ་བཟང་དུ་གཏོང་རྒྱུར་རེ་བཞིན་པའི་སོག་པོ་ལ་དེ་ནི་བཀག་དོ་ཞིག་ཆགས་ཡོད། དེ་མིན་ད་དུང་རྒྱ་ནག་གིས་སོག་ཡུལ་དུ་བོད་དང་འབྲེལ་བའི་དྲིལ་བསྐྱབས་བྱེད་པུགས་ཆེ་རུ་བཏང་ནས་ཡུ་ལའི་སྐྱ་མ་མཚོག་གི་ཐོ་བྱས་ལ་སྐྱོང་བྱས་པ་བསྟན་ཡོད།

སོག་པོའི་ཕྱི་སྲིད་སྐོར་ཆེན་གྱིས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༦ ལོའི་ཟླ་ ༡༢ རེས་པའི་ཡང་སྲིད་ཁོ་ཚོས་ལྷགས་ཀྱི་ཆོགས་སྲིད་གནད་དོན་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། དེ་ལ་ “ཕྱི་ལོ་འབྲུགས་རྒྱུན་ལྔ་མེ་བྱས་གང་ཡང་མི་དགོས་ཞེས་བརྗོད་ཡོད་པ་མ་ཟད། སོག་པོའི་གསར་ཁབ་ཁབ་གིས། རྗེ་བཙུན་དམ་པ་སྐྱ་ཕྱིང་བཅུ་པ་སོག་པོའི་སྐྱ་མ་རྣམས་ཀྱི་བྱི་འདོན་དང་། བསྐྱབ་པ་སྐོབ་གཉེར་གྱི་འགན་འཁུར་རྒྱ་ཡིན་སྐོར་བརྗོད་ཡོད།

[རྒྱ་ནག་གིས་ཁོ་ཚོ་(འབྲུག་ལུང་གི་རྒྱ་རྒྱུ་ལྟར་འབྲུག་ལུང་བ་རྣམས་)བོད་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ཁ་འཐོར་གཏོང་བ་དང་། རང་ཚོས་མེད་པ་བཟོ་བ། ལགོང་ས་མཚོག་ལ་མཚན་སྲུང་ལྷོ་བ། རྒྱ་ནག་ཁོ་རང་ཚོའི་དམིགས་ལུལ་སྐྱབ་པ་བཅས་ཀྱི་ལག་ཆར་བེད་སྤྱོད་གཏོང་གི་ཡོད།]

གནས་སྐབས་འགའ་ཤས་འོག་ཏུ། འབྲུག་ལུང་བཟོ་བ་གསོལ་མི་བྱེད་པའི་དགོན་སྡེ་གྲུ་པའི་གྲངས་འབོར་མང་པོ་ལྷན་པ་རྣམས་ལས་འབྲུག་ལུང་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་དགོན་པ་རྒྱུ་རྒྱུ་དག་ལ་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་འགོ་གྲོལ་གྱི་དཔུང་མང་བ་སྤོང་གི་ཡོད་པ་མ་ཟད། བོད་ཀྱི་ས་ཁུལ་འདྲ་མིན་གྱི་དགོན་པ་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་འབྲུག་ལུང་གི་འདྲ་སྐྱབ་བཞེས་སྐྱབ་བྱས་ཡོད་པ་དང་། དེ་ཡང་རྒྱ་ནག་དུ་གྲུ་པ་ཚོའི་འདོད་མེས་མེད་པའི་ཐོག་ནས་འཛོག་གི་ཡོད།

ཐབས་བྱས་འདིས་ཚོས་བརྒྱུད་འདིའི་གྲུ་པ་དང་མི་སྐྱེ་གཉིས་ཀའི་སྤྱི་ཚོགས་ཁ་འཐོར་གཏོང་བའི་དམིགས་ལུལ་དང་འབྲེལ་བའི་ཕེ་ཅིང་གི་སྲིད་བྱས་ཀྱི་ཆ་ཤས་གལ་ཆེན་ཞིག་མཚོན་གྱི་ཡོད།

རྒྱ་ནག་གིས་བོད་ནང་ལོགས་དང་། རྒྱ་ནག་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཕྱི་ལོགས་གཉིས་ཀར་ཡང་སྲིད་ལམ་ལུགས་དབང་སྐྱར་བྱེད་འབྲུག་ཆེ་ཅུ་གཏོང་བཞིན་པའི་སྐབས་འདིར། འབྲུག་ལུང་ཚོགས་པས་སོག་པོའི་ནང་དུ་ལས་འགུལ་སྤེལ་འབྲུག་ཆེ་ཅུ་བཏང་ནས། སོག་པོའི་ཆབ་སྲིད་འགྲུར་བ་གཏོང་བ་དང་། རྒྱ་ནག་གི་ཚོང་ལས་དང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཁེ་ཕན་གྱི་ལས་དོན་སྐྱབ་ཀྱི་ཡོད།

རྒྱ་གར་ནང་དུ། རྒྱ་ནག་གིས་འབྲུག་ལུང་ལ་སློང་ཀར་མཁན་རྣམས་ཁོ་ཚོའི་འབྲུག་ཆེ་ཅུ་རྒྱུ་ཆེད་དུ་བེད་སྤྱོད་བཏང་ནས། མ་འོངས་པར་རྒྱ་ནག་གི་དུ་ལའི་སྐྱེ་མའི་ཡང་སྲིད་ལ་རྒྱུ་སྐྱོར་བྱེད་མཁན་དུ་བཀོལ་ཚོག་པའི་དགོན་པ་བྱེ་བྲག་འགའི་ནང་དུ་འབྲུག་ལུང་གི་ལས་དོན་སྐྱབ་ཀྱི་ཡོད།

རྒྱ་གར་གྱི་ཉམས་ཞིབ་པ་ཚོས། རྒྱ་ནག་གི་དུ་ལའི་སྐྱེ་མ་དེ་འབྲུག་ལུང་གི་རྒྱ་རྒྱུ་ལྟར་འབྲུག་ལུང་བ་ཚོའི་ཁྲོད་ནས་ཡོང་སྲིད་པ་ཅམ་མ་ཡིན་པར། ཐར་ཡོང་ངེས་སྟོར་བཞེད་ཀྱི་ཡོད་པ་མ་ཟད། འབྲུག་ལུང་འཛོན་པར་བཞུགས་པའི་བཅོན་པོའི་སྤྱི་སྐྱོར་ལག་ལུང་འགའ་ཤས་ཀྱིས་རྒྱ་ནག་གི་ཁེ་ཕན་སྐྱབ་སྲིད་པའི་ཉེན་ཁ་ཡང་གསལ་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

དེ་ལྟ་བུའི་མི་སྐྱེ་གཅིག་ནི་འབྲུག་ལུང་གི་ལས་འགུལ་ལ་ཕྱོགས་ཤིང་། རྒྱ་གར་དུ་རྒྱུ་གཞི་བཅས་པའི་ཀུན་བདེ་སྲིད་རེད། བོད་མི་ཚོའི་ཁྲོད་དུ་ཁོ་ལ་'ང་སྐྱེ་མ་ཟེར་ཞིང་། དེ་ནི་ཁོ་དངོས་སུ་ཀུན་བདེ་སྲིད་རིན་པོ་ཚའི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་མ་བྱས་ཀྱང་སོ་སོས་སོ་སོར་གོ་འཐོབ་དེ་སྲིད་པ་སྟོན་པ་ཞིག་ཡིན།

ཕྱི་ལོ་ 2004 ལོར་བོད་ས་ཡོངས་ཀྱི་ཞི་བདེ་དོ་རྒྱལ་ལ་དྲག་གཞོན་ཆེ་བའི་སྐབས་སུ། འབྲུག་ལུང་གི་རྒྱ་རྒྱུ་ལྟར་འབྲུག་ལུང་བ་ཚོས་གསར་འགོད་གསལ་བསྐྱེད་ཤིག་བསྐྱེད་པའི་ཐོག་ཏུ། ང་སྐྱེ་མས་ལྟ་བུའི་སྐྱེ་མ་མཚོག་ལ་"ཨ་རིའི་གསང་བའི་ལས་ཁུངས་ཀྱི་རྒྱུགས་ཀྱི་"ཡིན་པའི་འབྲེལ་བཞེད་བྱས་ཡོད། འཛམ་གླིང་གི་ས་ཕྱོགས་གང་སར་ཡོད་པའི་བོད་མི་ཚོས་ཕེ་ཅིང་ཨོ་ཅལ་ཆེན་མོར་དོ་རྒྱལ་དང་། རྒྱ་དམག་གིས་བོད་མཐོ་སྐང་དུ་བསད་པའི་བོད་མི་རྣམས་ལ་ལྷ་དུང་ལུ་བཞིན་པའི་དུས་སྐབས་དེར། འདིས་ཕེ་ཅིང་སྲིད་གཞུང་ལ་ལྟ་བུའི་སྐྱེ་མ་མཚོག་ལ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཐོག་ནས་ཁ་གཏང་གཅོག་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ལོགས་པོ་ཞིག་མཁོ་སྤོང་བྱས་ཡོད།

བལ་ཡུལ་དུ་བདེ་འཇགས་སྤྱོད་བརྟན་བཟོ་བ།

རྒྱ་ནག་གི་རྒྱལ་ཁབ་ཤིལ་པོའི་བརྟན་ལྷིང་དེ་བོད་ཀྱི་བརྟན་ལྷིང་ལ་ཐུག་ཡོད་པའི་གནད་དོན་གཞི་རྩ་བཞག་པའི་ཐོག་ནས། རྒྱ་ནག་གིས་བོད་སྤྱོད་བརྟན་བཟོ་བའི་ལས་གཞི་དེ་ལོ་ངོ་བརྒྱ་ཕྱག་མང་པོའི་ཚོས་དང་། རིག་གཞུང་། ཚོང་ལས་བཅས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་བལ་ཡུལ་དུ་རྒྱ་སྤོང་བྱས་ཡོད། བལ་ཡུལ་དུ་མཚོང་རྒྱུ་བྱ་རུ་ཁ་ཐོར་དང་། རྟོན་པ་སྐྱེ་འབྲུངས་སའི་ལུ་མ་རྩི་ཞིའི་གནས། དེ་བཞིན་བོད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་བ་རྣམས་སྐོར་སྐྱབ་བྱེད་སའི་བྲག་ཕྱག་དང་ལྷ་ཁང་རྣམས་འདུས་པའི་ནང་པའི་རིག་གཞུང་གི་འབྲུག་ལུང་ལྷུག་པོ་ཞིག་ཡོད་པས། དེ་ལྟ་བུའི་བལ་ཡུལ་ནི་རྒྱ་ནག་གིས་རྒྱལ་མཚམས་བཞུག་ནས་བོད་མི་ཚོར་དྲག་གཞོན་བྱེད་ལུ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༧ ལོར་བལ་ཡུལ་དངོས་སུ་“སྐྱུད་གཅིག་ལམ་གཅིག་”ནང་དུ་འབྱུགས་པ་ནས་བཟུང་། བལ་ཡུལ་དབང་དུ་སྐྱུར་ཐབས་བྱེད་བཞིན་པ་གསལ་པོ་ཆགས་ཡོད། སྐྱུད་གཅིག་ལམ་གཅིག་ནང་དུ་རྒྱ་ནག་གིས་ཨ་སྒོར་ས་ཡ་མང་པོའི་མ་ཚུ་བལ་ཡུལ་གྱི་ལས་འཆར་དང་འཇུགས་སྐྱུན་ནང་དུ་འཛོལ་སྐྱེད་ཁས་ལེན་བྱས་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༩ ལོར་ཞི་ཅིན་ཕིང་བལ་ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་ས་ཀ་ཏ་མན་ཏུ་(Kathmandu)ལ་གཞིགས་སྒྲོར་དུ་ཡོང་བ་དེས་རྒྱལ་ཁབ་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་སྤེལ་བར་བརྟེན་བཞེས་པ་མ་ཟད། “ཞི་ཅིན་ཕིང་གི་དགོངས་པ་”བལ་ཡུལ་དམར་ཤོག་གཞུང་གི་འོག་དུ་ཡོད་པའི་མི་མང་རྣམས་ལ་བརྒྱུད་བསྐྱབས་བྱེད་ཆུ་ཡིན་པའི་གསར་འགྲུར་ཡང་བྱུང་ཡོད། བལ་ཡུལ་གྱི་སྲིད་སློན་ཟུར་པ་ཨོ་ལིའི་(Oli)འདུས་པའི་འགོ་བྱིད་དང་ལས་བྱེད་རྣམས་ལ་རྒྱ་ནག་གི་སློན་མེད་པའི་དབུ་བྱིད་ཀྱི་བཀའ་དགོངས་སློབ་སློབ་བྱེད་དུ་བཅུག་པའི་གནས་ཚུལ་བྱུང་བ་དེས། བལ་ཡུལ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རང་དབང་གཙང་མའི་བདག་དབང་དང་རང་དབང་ཅན་གྱི་ཁྲིམས་དབང་ཡོད་མེད་ལ་སེམས་འཚབ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་སྤོངས་ཡོད།

རྒྱ་ནག་གིས་བལ་ཡུལ་དུ་མ་འཛོལ་དང་རོགས་རམ་ཇི་ཆེར་གཏོང་བ་དང་། བལ་ཡུལ་དུ་ཡོད་པའི་བོད་མི་ཚོའི་གཞོན་འཛེམ་ལོག་ཆོག་ཆོག་གི་གནས་སྤྱངས་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཐད་ཀའི་འབྲེལ་བ་དེ་པེ་ཅིང་སྲིད་གཞུང་གིས་ངོས་ལེན་བྱས་ནས་ཡུན་རིང་ཕྱིན་ཡོད་དེ། པེ་ཅིང་སྲིད་གཞུང་གིས་བལ་ཡུལ་གྱིས་“བོད་མི་ཁ་བྲལ་བ་རྣམས་འགོག་སྲུང་བྱེད་པའི་ལས་དོན་གལ་ཆེན་”བསྐྱབས་པའི་རྒྱ་ལམ་མ་འཛོལ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པའི་འགྲེལ་བཞེད་བྱས་ཡོད།

དེ་སྔོན་རྒྱ་ནག་གིས་བལ་ཡུལ་གཞུང་ལ་བལ་ཡུལ་དུ་ཡོད་པའི་བོད་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ཁྲིམས་མཐུན་མ་ཡིན་པ་བཟོ་དགོས་པའི་གཞོན་འགྲུགས་སྤྱད་ཡོད། བལ་ཡུལ་གྱིས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོ་ནས་འགོ་བརྩམས་ཏེ་བོད་མི་སྐྱབས་བཙུན་བལ་རྣམས་ལ་ངོས་འཛིན་ཡིག་ཆ་སྲོད་པའམ་བསྐྱར་གསོ་བྱེད་མཚམས་བཞག་པ་དང་། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༥ ལོར་ཡུ་ལའི་སློ་མ་མཚོག་གི་ལས་ཁུངས་དང་། བོད་མིའི་བདེ་དོན་ལས་ཁུངས་སློ་རྒྱལ་དུ་བཅུག་ཡོད། བལ་ཡུལ་གཞུང་གིས་ལོ་མང་རིང་བོད་མིའི་ཞི་བདེ་དོན་ལེན་སྲུང་བྱེད་ཀྱི་འཇུག་པ་དང་། ཚོས་དང་རིག་གཞུང་གི་འདུ་འཛོམས་ལ་རྒྱ་ནག་ལ་མི་དགའ་བའི་ལས་འགུལ་ཞེས་བོས་ཏེ་བཀག་སྡོམ་བྱས་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ ལོར་ལྷ་ཏུ་ཏུ་ཏུ་(Sher Bahadur Deubur)བལ་ཡུལ་གྱི་སྲིད་སློན་དུ་འོས་འདེམས་བྱུང་རྗེས། ཉེ་ཆར་ ༢༠༢༢ ལོའི་ཡུ་ལའི་སློ་མའི་འབྲུངས་སྐར་འདུས་པའི་བོད་མིའི་འདུ་འཛོམས་ལ་དམ་དྲག་ཚུང་ཚུང་དུ་ཕྱིན་ཡོད་པའི་རྣམ་པ་ཞིག་ཡོད།

རྒྱ་ནག་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་རྒྱལ་མཚམས་ལས་བཀའ་ནས་རྒྱལ་སྤྱིའི་ནང་དུ་དྲག་གཞོན་འགྲུགས་ཆེ་ཅུ་གཏོང་བཞིན་པའི་དུས་སྐབས་ལ། བོད་ནང་ལོགས་ཀྱི་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་དོན་རྩལ་ཆེ་ཅུ་འགོ་བཞིན་པར་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཐོག་ནས་འོས་འཚམ་གྱི་ཡ་ལན་གཏུག་ཞིག་སྲོད་དགོས་མིན་དེ་དྲི་བ་ཞིག་ཆགས་ཡོད།

ཀྲུལ་སྤྱིའི་ཀྲུབ་སྐྱོར་ཐོབ་ཐབས་བཟོ་བ།

འཛམ་གླིང་གི་སྤྱིད་གཞུང་རྒྱལ་ཁྲིམས་འབྲུང་འབྲུར་ལ་གང་ཞིག་ཡོང་ངེས་པ་དེའི་ཚེད་དུ་གྲུ་སྐྱིག་ཨང་གསར་དང་། ཕྱོགས་མང་པོས་མཉམ་འབྲེལ་ལེགས་པོ་ཞིག་བྱེད་རྒྱུ་དེ་ཉ་ཅང་གལ་གནད་ཆགས་ཡོད།

ཡུ་ལའི་སླ་མ་མཚོག་གི་ཡང་སྤྱིད་ནི་བོད་མི་ཚོ་དང་། བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་གྱི་སྤྱི་ཚོགས། ལྷག་པར་དུ་ཡུ་ལའི་སླ་མ་མཚོག་དང་། དགའ་ལྷན་པོ་བྱང་ཡིད་ཆེས་དགེ་ཚུལ་ཚོགས་པ་ཁོ་ནའི་གནད་དོན་ཞིག་ཡིན་པའི་བཅའ་ཁྲིམས་བཟོ་དགོས། ཀྲུ་ནག་གིས་ཡང་སྤྱིད་ཀྱི་བརྒྱུད་རིམ་ལ་ཐེ་བྱས་བྱེད་བཞིན་པར་ཁ་གཏད་གསལ་པོ་ཞིག་གཅོག་རྒྱུ་དེ་ཉ་ཅང་ཁ་ཚུ་དགོས་ཐུག་ཏུ་གྱུར་ཡོད།

དེ་ལྟས་པ་དང་ལྷན་པའི་སློ་ནས་སྐྱབ་པ་ལ། ཐོག་མར་ཀྲུལ་ཁབ་རེ་རེས་ངེས་པར་དུ་ཡུ་ལའི་སླ་མ་མཚོག་གི་ཡང་སྤྱིད་ཀྱི་གནད་དོན་དང་། བོད་མི་ཚོས་བདམས་པའི་ཡུ་ལའི་སླ་མ་ཡང་དག་ཏུ་ངོས་འཛིན་བྱེད་རྒྱུ་དེ་གོ་ལ་སྤྱིའི་གནད་དོན་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། དེ་ཐད་ཀར་བོད་ཀྱི་ཚོས་དང་རིག་གཞུང་གསོན་གནས་ཐུབ་དང་མ་ཐུབ་ལ་འབྲེལ་ཡོད་པ་གཏན་འབེབས་བྱེད་དགོས།

བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་གྱི་མ་འོངས་དང་། ཡུ་ལའི་སླ་མ་མཚོག་གི་ཡང་སྤྱིད་ཀྱི་འགན་དབང་ཁོང་སྐྱེ་ཉིད་ལ་ཡོད་པ་དེ་ངོས་འཛིན་དང་ཁྱབ་བསྐྱེད་ཀྱི་སྤྱིད་གཞུང་འཛུགས་ལ་མང་ནས་འཛུགས་དུ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་དེ།

ཨ་རི། 2020 ལོའི་བོད་དོན་སྤྱིད་བྱས་དང་ཀྲུབ་སྐྱོར་གྱི་ཁྲིམས་ཀྱིས་ཨ་རིའི་ནང་དུ་ཡང་སྤྱིད་ཀྱི་གནད་དོན་གལ་ཆེན་དུ་བཞག་ཡོད་ཅིང་། ཁྲིམས་དེའི་ནང་དུ་ཡུ་ལའི་སླ་མ་མཚོག་གི་ཡང་སྤྱིད་དང་འབྲེལ་བའི་ཐབས་གཙོད་ཀྱི་འགན་དབང་དེ་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་གྱི་ལམ་ལུགས་དང་། ཡུ་ལའི་སླ་མ་མཚོག་དང་། བོད་ཀྱི་དབུ་ཁྲིད་གཞན་ལ་ཡོད་པ་ལས་སྤྱིད་གཞུང་གང་ལའང་མེད་ཅེས་བཞེད་ཡོད།

བོད་དོན་སྤྱིད་བྱས་དང་ཀྲུབ་སྐྱོར་གྱི་བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱིས། ཡུ་ལའི་སླ་མ་མཚོག་གི་ཡང་སྤྱིད་དེ་ཡུ་ལའི་སླ་མ་མཚོག་དང་། བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་གྱི་ཚོགས་སྡེ་ཁོ་ནས་ཐབས་གཙོད་ཚོགས་པའི་ཚོས་ལུགས་ཀྱི་གནད་དོན་ཞིག་ཡིན་པ་ཨ་རིའི་གཞུང་འབྲེལ་སྤྱིད་བྱས་སུ་བཟོས་ཡོད་པ་དང་། ཁྲིམས་དེའི་འོག་ཏུ། གལ་སྤྱིད་རྒྱ་ནག་གི་འགོ་བཙུག་ཚོས་མ་འོངས་པའི་ཡུ་ལའི་སླ་མ་ཞིག་ངོས་འཛིན་པའི་འབད་བཟོན་བྱས་ན། ཁོ་ཚོ་ལ་ཨ་རིའི་ཀྲུལ་ཁབ་ནང་དུ་འཇུག་མི་ཚོག་པ་དང་། ཁོ་ཚོའི་རྒྱ་ནུ་རྒྱུ་རྒྱུ་བཞག་སྤོང་པ་བཅས་འདུས་པའི་ཉེས་ཆད་འཕྲོག་གི་ཡོད། དེ་མིན་དུང་ཨ་རིའི་ཕྱི་སྤྱིད་ལས་ཁུངས་ལ་བསམ་པ་མཐུན་པའི་ཀྲུལ་ཁབ་གཞན་རྒྱལ་ཁྲིམས་དང་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་ཀྲུ་ནག་གི་ཡུ་ལའི་སླ་མ་ཞིག་ཁྲིམས་འདོན་བྱེད་པའི་འཆར་གཞི་དེ་བཞག་འགོག་བྱེད་པའི་ལས་འགན་སྤྲོད་ཡོད། ཁྲིམས་འདིས་ཕྱི་ལོ་ 2002 ལོའི་བོད་དོན་སྤྱིད་བྱས་ཀྱི་ཁྲིམས་གལ་ཆེན་དེ་ལྷགས་ཆེ་བ་བཏང་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་ 2021 ལོའི་ཟླ་ ༧ པ་དང་། ཕྱི་ལོ་ 2022 ལོའི་ཟླ་ 2 པའི་ནང་དུ་ཨ་རིའི་གོས་ཚོགས་གོང་འོག་ནས་གཏན་ལ་པབ་པའི་ཁྲིམས་འཆར་གཉིས་ཀྱིས་ཡུ་ལའི་སླ་མ་མཚོག་གི་ཡང་སྤྱིད་དང་། བོད་ཀྱི་ནང་པ་ཚོའི་ཚོས་ལུགས་རང་དབང་དང་འབྲེལ་བའི་ཨ་རིའི་སྤྱིད་བྱས་བསྐྱར་དུ་གཏན་འབེབས་བྱས་ཡོད། ཨ་རིའི་གསར་གཏོད་དང་འབྲེལ་ཚུད་བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་ 330ཡ ནང་དུ། “རྒྱ་ནག་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་ཀྲུལ་ཁབ་བཟ། སྤྱིད་གཞུང་གཞན་གང་ཅུང་གིས་ཡུ་ལའི་སླ་མ་སྐྱེས་པའི་བཅུ་བཞི་པ་མཚོག་གི་ཡང་སྤྱིད་དམ་ཤུལ་འཛིན། དེ་བཞིན་མ་འོངས་པའི་ཡུ་ལའི་སླ་མ་གང་ཅུང་ངོས་འཛིན་བྱེད་པའི་བརྒྱུད་རིམ་ལ་ཐེ་བྱས་བྱས་ན། དེ་ནི་བོད་མི་མང་དང་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་གྱི་རྗེས་འབྲང་བ་ཚོའི་ཚོས་དང་རང་དབང་ཚེས་མེད་དོན་རྒྱུ་ལ་བཏང་བ་གསལ་པོ་ཡིན་ལེས་བྲིས་ཡོད།

ཡུ་རོབ་མཐུན་ཚོགས། ཡུ་རོབ་མཐུན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་མི་ཀྲུལ་ཁབ་གང་གིས་ཀྱང་ད་ལྟའི་ཆར་ཨ་རི་དང་འདྲ་བའི་ཁྲིམས་གཏན་འབེབས་བྱས་མེད་ན་ཡང་། ཡུ་རོབ་མཐུན་ཚོགས་ཀྱིས། ཡུ་ལའི་སླ་མ་མཚོག་གི་ཡང་སྤྱིད་ཐད་ལ་རྒྱ་ནག་གིས་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་གྱི་སོལ་རྒྱུན་གྱི་ལམ་ལུགས་ལ་གུས་བཅི་བྱེད་དགོས་པའི་འངས་ཕྱོགས་འཛིན་གྱི་ཡོད་པ་བསྐྱར་དུ་བཞེད་ཡོད།

ཡུ་རོབ་མཐུན་ཚོགས་ཀྱི་ཕྱི་འབྲེལ་འགོ་གཙོ་དང་ཚོགས་གཙོ་གཞོན་པ་ཇོ་སིབ་བློ་རལ་(Josep Borrell)ཀྱིས་ཡུ་རོབ་གོས་ཚོགས་ཀྱི་འཇུག་མི་འགའི་དྲི་བར་བཏབ་པའི་ཡིག་ཐོག་གི་ལན་དུ། “ཡུ་རོབ་མཐུན་ཚོགས་ཀྱིས་རྒྱ་ནག་ཏུ་རྒྱ་ནག་ལ་ཡུ་ལའི་སླ་མ་མཚོག་གི་ཡང་སྤྱིད་ཐོག་ཏུ་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་གྱི་ལམ་ལུགས་ལ་གུས་བཅི་བྱེད་དགོས་པའི་རྒྱལ་འབྲུར་བསྟན་ཡོད་ཅིང་། ལངས་ཕྱོགས་འདི་ཕྱི་ལོ་ 2021 ལོའི་ཟླ་ ༥ པའི་ཚེས་ 7

ཉིན་གྱི་ཚོགས་འདུའི་ཐོག་ཏུ་བསྐྱར་དུ་སློང་ས་ཡོད་ལ། གནད་དོན་འདིའི་ཐོག་ལ་ཡུ་རོབ་མཐུན་ཚོགས་ཀྱིས་མཐུན་ལངས་ཕྱོགས་འདི་འཛིན་པའི་རེད་ཅེས་བརྗོད་ཡོད།

ཡུ་རོབ་མཐུན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོས་དང་རང་དབང་སྲུང་སྐྱོབ་དང་དར་སྤེལ་གྱི་ཚུ་འཛིན་ཡིག་ཆའི་ནང་དུ། ཚོགས་སྡེ་ཁག་ལ་“སོ་སོའི་ཚོས་ལུགས་ཀྱི་གཞི་རྒྱུ་ལས་དོན་སྐྱབ་པའི་ཐོབ་ཐང་ཡོད་ཅིང་། ཐོབ་ཐང་དེ་དག་གི་ནང་དུ་ཁྱིམ་སྡེ་གི་དོ་བོ་དང་། བུ་ལོགས་ཀྱི་ལས་དོན་ལ་ཕྱི་མེ་བྱས་མི་ཚོགས་པ། སོ་སོའི་འགོ་ཁྲིད་འདེམས་སྐྱབ་དང་གསོ་སྐྱོང་བྱེད་པའི་ཐོབ་ཐང་སོགས་ཡོད་པ་”ལོའོ་ཡོད།

རྗེ་ལ་ཇམ། ཕྱི་ལོ་ 2020 ལོའི་ཟླ་ 7 པའི་ནང་དུ་རྗེ་ལ་ཇམ་ཕྱི་སྲིད་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ཀྱང་རྒྱ་ནག་གི་འབད་པ་ཚེས་མེད་བཏང་ནས་མ་འོངས་པའི་ཡུ་རོབ་ལའི་སྐྱ་མའི་ཡང་སྲིད་གང་འདེམས་དེ་བོད་ཀྱི་ཚོས་ལུགས་ཀྱི་ཚོགས་སྡེ་ལ་རག་ལས་ཡོད་སྐོར་བསྐྱར་དུ་བརྗོད་ཡོད། རྗེ་ལ་ཇམ་གྱི་ཕྱི་སྲིད་དང་རྒྱལ་སྲུང་སྐོབ་ཆེན་རྩི་ལོབ་རྩི་རྒྱན་(Philippe Goffin)ཀྱིས་“བོད་ཀྱི་ཚོས་ལུགས་ཀྱི་ཚོགས་སྡེས་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་མེད་པའི་ཐོག་ནས་ཁོང་གི་ཡང་སྲིད་ཐག་གཅོད་བྱེད་རྒྱུ་དེ་གནས་ལུགས་དང་མཐུན་པ་ཞིག་རེད་”ཅེས་བཤད་ཡོད།

འེ་རྟུ་ལའ་ཀྱི་དེ་བཞིན་ 2019 ལོའི་ལོ་སྤྱོད་ཀྱི་གཞུང་འབྲེལ་ཡི་གོ་ཞིག་གི་ནང་དུ། འེ་རྟུ་ལའ་ཀྱི་ཕྱི་སྲིད་སྐོབ་ཆེན་སི་ཏེ་རྩི་རྩི་ལོ་(Stef Blok)ཡིས་“བཀའ་སྐོབ་ལས་ཁུངས་འདིའི་ལངས་ཕྱོགས་ནི། མ་འོངས་པའི་ཡུ་རོབ་ལའི་སྐྱ་མའི་ཡང་སྲིད་སྲིད་ལུ་ཞིག་འདེམས་བསྐོས་བྱེད་མིན་དེ་བོད་ཀྱི་ཚོས་ལུགས་ཀྱི་ཚོགས་སྡེ་རང་ལ་རག་ལས་ཡོད་པ་དེ་ཡིན་”ཞེས་བཤད་ཡོད།

ཇར་མན། ཕྱི་ལོ་ 2020 ཟླ་ 3 པའི་ནང་དུ། ཇར་མན་གྱི་ཕྱི་སྲིད་སྐོབ་ཆེན་ནཱ་ལ་ཨན་ནན་(Niels Annen)ཀྱིས་“ཇར་མན་སྲིད་གཞུང་གིས་ཚོས་ལུགས་ཀྱི་ཚོགས་སྡེ་ཁག་གིས་རང་དབང་གི་ཐོག་ནས་སོ་སོའི་ལས་དོན་གཉེར་ཚོགས་པའི་ལྷ་རྒྱལ་འཛིན་གྱི་ཡོད་”ཅེས་བརྗོད་པའི་ཐོག་ “འདིའི་ནང་དུ་སོ་སོའི་ཚོས་ལུགས་ཀྱི་འགོ་ཁྲིད་སུ་ཡིན་ཐག་གཅོད་བྱེད་རྒྱུ་འདུས་ཡོད་”ཅེས་བསྐྱབ་ཡོད།

རྒྱ་གར། རྒྱ་གར་གྱི་དཔུང་བརྗོད་པ་ཚོས། རྒྱ་གར་དུ་བོད་མི་བཅོན་པའི་གངས་འབོར་ཆེ་བ་དང་། བུ་པའི་ཤེས་རིག་བསྐྱར་གསོ། རྒྱལ་མཚམས་ཀྱི་ཚོད་རྒྱུ་བརྟན་སྲིང་བཟོ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་འགའ་ཤས་ཀྱི་ཐོག་ནས་རྒྱ་གར་གྱིས་ཏཱ་ལའི་སྐྱ་མ་མཚོག་དང་། བོད་དོན་ལ་ལངས་ཕྱོགས་བརྟན་པོ་ཞིག་འཛིན་རྒྱུ་གལ་ཆེ་སྐོར་བཤད་ཀྱི་ཡོད་དེ།

ཉམས་ཞིབ་པ་མང་པོས་སྲིད་སྐོབ་མོ་རྟིས་ 2021 དང་ 2022 ལོར་ཡུ་རོབ་ལའི་སྐྱ་མ་མཚོག་གི་འབྲུངས་སྐར་ལ་འཚམས་འཕྲིན་གནང་བ་དང་སྲུང་། རྒྱ་གར་གྱིས་བོད་དོན་སྲིད་བྱས་འཕམ་དུ་བསྐྱར་ཞིབ་བྱེད་དགོས་པ་དང་། ཡུ་རོབ་ལའི་སྐྱ་མ་མཚོག་གི་ཡང་སྲིད་ཐོག་ལ་ལངས་ཕྱོགས་ཁ་གསལ་ཅོམ་ཞིག་འཛིན་རྒྱུ་གལ་ཆེ་སྐོར་བརྗོད་ཡོད།

སྲིད་གཞུང་ཁག་ལ་སྐྱེལ་མ།

- 2020 ལོའི་ཨ་རིའི་བོད་དོན་སྲིད་བྱུས་དང་རྒྱབ་སྐྱོར་གྱི་བྲིམ་མཁའ་ལྟར་མ་འོངས་པའི་ཡུ་ལའི་སྐྱེལ་མ་རྣམས་འདུས་པའི་བོད་ཀྱི་སྐྱེལ་མའི་དགའ་ལྡན་འཛིན་དང་ཁྱིམ་འདོན་བྱེད་རྒྱུ་དེ་རྒྱ་ནག་གཞུང་ནས་ཐེ་བྱས་མེད་པར་བོད་བརྒྱུད་ནང་བཟུང་གི་ཚོགས་སྡེ་ཁོ་ནས་ཐག་གཅོད་ཚོག་པའི་བྲིམ་མ་གཏན་འབེབས་བྱེད་དགོས།
- ཡུ་ལའི་སྐྱེལ་མ་སྐྱེད་བཅུ་བཞི་པ་མཚོག་ལ་ཁོང་གི་ཡང་སྲིད་འཛིན་བྱེད་པའི་དབང་ཚད་ཡང་དག་ཡོད་པར་རྒྱབ་སྐྱོར་དང་། རྒྱ་ནག་མི་དམངས་སྲིད་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྲིད་གཞུང་གིས་བོད་བརྒྱུད་ནང་བཟུང་གི་སྐྱེལ་མའི་འདེམས་བསྐྱོད་བྱེད་པའི་འབད་པ་ལ་ཁ་གཏད་གཅོག་པའི་ལས་གནས་གསར་སྐྱེད་བྱེད་དགོས།
- བསམ་པ་མཐུན་པའི་སྲིད་གཞུང་རྣམས་དང་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས། རྒྱལ་སྤྱིའི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་བྲིམ་མ་གཞིར་བརྒྱུད་ཐོག་ནས་བོད་བརྒྱུད་ནང་བཟུང་གི་སྐྱེལ་མ་རྣམས་ཡུ་ལའི་སྐྱེལ་མ་དང་། བོད་བརྒྱུད་ནང་བཟུང་གི་ཚོགས་སྡེ་ཁོ་ནས་འཛིན་བྱེད་ཚོག་པའི་གྲོས་ཚེད་འཛིན་པ་དང་བསྐྱབས་གཏམ་སྤེལ་བའི་མཉམ་འབྲེལ་གྱི་ལས་འགུལ་སྤེལ་དགོས།
- རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་འཕམ་དུ་བོད་བརྒྱུད་ནང་བཟུང་གི་སྐྱེལ་མ་གྱི་ཡང་སྲིད་ལ་རྒྱ་ནག་དམངས་ཤོག་ཚོགས་པའི་ཚོག་མཚན་དགོས་ཚུལ་འཁོད་པའི་དོན་ཚན་ 36 པ་འདུས་པའི་ 2007 ལོའི་ཚོས་ལུགས་ལས་དོན་གྱི་སྒྲིག་བྲིམ་མ་བསྐྱར་བཅོས་སམ་ཅིས་མེད་གཏོང་བའི་དགོས་འདུན་འདོན་དགོས།
- རྒྱལ་སྤྱིའི་རྒྱུད་པ་མེད་པ་བཟོ་བའི་ཚེད་དུ་རྒྱ་ནག་གི་ཕྱི་ལོགས་སུ་འཛིན་བྱས་པ་ནི་བྲིམ་མ་འགལ་ཡིན་ཚུལ་དང་། བོད་བརྒྱུད་ནང་བཟུང་གི་སྐྱེལ་མ་སྤྱིའི་ཡང་སྲིད་ལ་རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་ཚོག་མཚན་དགོས་ཚུལ་འཁོད་པའི་ <<བོད་བརྒྱུད་ནང་བཟུང་གི་སྐྱེལ་མ་གྱི་ཡང་སྲིད་དོ་དམ་བྱེད་ཐབས་>>འདུས་པའི་བོད་མིའི་ཚོས་དང་རང་དབང་ཅིས་མེད་དོན་རྒྱུ་གཏོང་བའི་བྲིམ་མ་དང་སྲིད་བྱུས་གཞན་རྣམས་བསྐྱར་བཅོས་སམ་ཅིས་མེད་གཏོང་དགོས།
- རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་ཡུ་ལའི་ཚོན་སྐྱེད་བཅུ་གཅིག་པ་དགེ་འདུན་ཚོས་ཀྱི་ཉི་མ་གང་དུ་ཡོད་པ་དང་། ཁོང་བདེ་ཐང་ཡིན་པའི་དཔང་རྟགས་མཁོ་སྲོད་བྱེད་དགོས་པ་མ་ཟད། ཁོང་གི་གནས་སྡོམ་གཞུང་ལ་ཡིན་མིན་དང་། ཐོབ་ཐང་ཅི་འདྲ་ཡོད་མེད་ལྟ་མཁན་འཕམ་དུ་ཡོད་ཚོག་པ་བཟོ་བའི་དགོས་འདུན་འདོན་དགོས།
- རྒྱ་ནག་གི་པའ་ཚོན་རྒྱལ་མཚན་འོར་བུར་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱེད་རྒྱུའི་མོས་མཐུན་བྱེད་མི་དགོས།
- རྒྱ་གར་དུ་ཡོད་པའི་བོད་ཀྱི་ཚོས་དང་རིག་གཞུང་གི་ལྷོ་གནས་ཁབ་དང་། བོད་མིའི་སྒྲིག་འཇུགས་སུ་སྐྱོབ་དང་། ཡུ་ལའི་སྐྱེལ་མ་མཚོག་གི་ཡང་སྲིད་དང་འབྲེལ་བའི་གནད་དོན་ཐོག་ལ་རྒྱ་གར་གྱི་ལངས་ཕྱོགས་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱེད་དགོས།
- སོག་པོ་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་དང་། སོག་པོའི་མང་གཅོད་དང་། སོག་པོའི་ནང་པའི་ལྷོ་གནས་ཁབ་དག་དང་། དེ་བཞིན་སོག་པོའི་ཚོས་ཀྱི་དབུ་བྱེད་ཁབ་ཁ་རྩེ་བཅུ་དམ་པ་ཕྱིའི་ཐེ་བྱས་ལས་སུ་སྐྱོབ་བྱེད་པའི་གནས་བབ་མཁོ་སྐྱེད་བྱེད་དགོས།
- རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་འཕམ་དུ་རྒྱལ་སྤྱིའི་དམངས་དང་ཆབ་སྲིད་ཐོབ་ཐང་གི་གྲོས་མཐུན་(International Convention on Civil and Political Rights)ལ་མོས་མཐུན་བྱེད་པའི་དགོས་འདུན་འདོན་དགོས།
- རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་འཕམ་དུ་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དམིགས་བསལ་ཚོས་དང་རང་དབང་རྟོག་ཞིབ་པ་རྣམས་བཀག་རྒྱ་གང་ཡང་མེད་པར་ཡང་དག་པའི་ཐོག་ནས་རྟོག་ཞིབ་བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་དགོས་འདུན་འདོན་དགོས།
- བོད་ཀྱི་ཇ་དྲག་གི་གནས་སྡོམ་ལ་ཡང་དག་པའི་ཡ་ལན་ཞིག་སྲོད་པའི་ཚེད་དུ། དམིགས་བསལ་བོད་དོན་འབྲེལ་མཐུན་པའམ། བོད་དོན་སྲིད་བྱུས་སྐྱོབ་སྐྱོན་པ་མཐོན་པོ་ཞིག་བསྐྱོད་བཞག་བྱེད་དགོས།
- ཞི་བའི་རང་ཐག་རང་གཅོད་འདུས་པའི་བོད་མི་ཚོའི་སྐྱེད་རང་དབང་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱེད་དགོས།
- ཚོགས་མི་རྒྱལ་ཁབ་ཚོའི་དབང་ཤུགས་ཚེ་རུ་བཏང་ནས། རྒྱ་ནག་ལ་བོད་ཀྱི་སྐྱེལ་མ་དང་། འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་ལས་འགུལ་བ། དེ་བཞིན་ཞི་བའི་སྐྱོན་ནས་སོ་སོའི་ཚོས་དང་རིག་གཞུང་གི་ཐོབ་ཐང་ལོངས་སུ་སྐྱོད་མཁན་རྣམས་ལམ་ལུགས་ལྡན་པའི་ཐོག་ནས་བྲིམ་མའི་ལུགས་ཀྱིས་འཛིན་བརྒྱུད་དང་། བཅོམ་འཇུག་མནར་གཅོད་བྱེད་བཞིན་པར་མཚམས་འཛིན་བྱེད་དགོས་པའི་གཞོན་ཤུགས་སྲོད་དགོས།

ཟུར་སྒོལ།

རྒྱ་ནག་གི་ལྷ་ལའི་སྐྱ་མའི་ཡང་སྲིད་ལ་འགན་འཁུར་མཁན་གྱི་མི་སྣ།

ལོ་རྒྱུས་སྐྱ་བ་ཁི་ལོ་ཏེ་ཨར་ཏི་(Claude Arpi)ཡིས་དོན་འཛིན་བྱས་པའི་གཤམ་གྱི་མི་སྣ་འདི་དག་གིས། མ་འོངས་པའི་ཡང་སྲིད་དོན་འཛིན་གྱི་ལས་དོན་ལ་འགན་གཙོ་བོ་འཁུར་རྒྱུ་ལུས་དེས་ཏེ། དཔེར་ན་[རྒྱ་ནག་གིས་བདམས་པའི་]ཡང་སྲིད་ཅིག་སྐྱེད་སྲིད་དང་། དེའི་བརྒྱུད་རིམ་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱེད་དེ། རྒྱ་ནག་གི་པཎ་ཆེན་ཆུལ་མཚན་ལོ་རྒྱུས་ཡང་སྲིད་ཀྱི་གནད་དོན་ཐོག་ལ་ལས་འགན་གང་ཞིག་འཁུར་སྲིད་པའི་སྐོར་སྣང་ཐོབ་འདི་ནང་དུ་བརྗོད་ཟེན་པས། འོག་གི་མིང་ཐོབ་འདི་དུ་བརྒྱུག་མེད།

ར་སྐྱེད་སྐྱེད་བདུན་པ་ར་སྐྱེད་བསོད་ནམས་ཕུན་ཚོགས།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༠ ལོར་རྒྱ་ནག་གིས་བསོད་ནམས་ཕུན་ཚོགས་ར་སྐྱེད་སྐྱེད་བདུན་པར་དོན་འཛིན་གྱིས་ཁྲི་འདོན་བྱེད་དུས། ར་སྐྱེད་དགོན་པའི་གྲུ་པ་རྣམས་ཀྱིས་དོ་རྒྱལ་བྱས་ཡོད། ལྷ་ལའི་སྐྱ་མ་སྐྱེད་བཅུ་བཞི་པས་རྒྱ་ནག་གི་ལོ་རྒྱུས་མི་དེར་མོས་མཐུན་དང་རྒྱབ་སྐྱོར་གང་ཡང་གནང་མེད།

ར་སྐྱེད་རིན་པོ་ཆེ་ནི། ལྷ་ལའི་སྐྱ་མ་མཚོག་མེད་པའམ་སྐྱ་ན་ཕ་བའི་སྐབས་སུ་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་སྲིད་འཛིན་མཁན་གྱི་སྐྱེད་ཆུལ་རྣམས་ཀྱི་ཁྲིད་ནས་གཅིག་ཡིན་ཞིང་། ར་སྐྱེད་སྐྱེད་གོང་མ་དག་གིས་སྐྱ་མ་གཞན་རྣམས་དོན་འཛིན་གནད་མཉམ་བཅའ་མ་ཟེན། ལྷག་པར་དུ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་སོག་པོའི་ཚོས་ཀྱི་དབུ་ཁྲིད་རྒྱུ་དམ་པ་སྐྱེད་དགུ་པ་དོན་འཛིན་གནད་ཡོད།

ལྷ་ལའི་སྐྱ་མ་སྐྱེད་བཅུ་གསུམ་པ་སྐྱ་གཤམ་ཆེས། ར་སྐྱེད་སྐྱེད་ལྷ་པས་རྒྱལ་ཚབ་ཀྱི་ཐུགས་འགན་བཞེས་པའི་ཐོག་ ལྷ་ལའི་སྐྱ་མ་སྐྱེད་བཅུ་བཞི་པ་འཛོལ་བའི་ཐུགས་འགན་ཆེན་པོ་བཞེས་གནང་ཡོད།

ལྷ་ལའི་སྐྱ་མ་མཚོག་དང་ར་སྐྱེད་རིན་པོ་ཆེའི་བར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཟབ་མོ་དང་། ལྷ་སྐྱེད་ཀྱི་མཚོན་དོན་གྱི་གལ་ཆེའི་རང་བཞིན་ལ་གཞིགས་ན། ཡང་སྲིད་ཀྱི་བརྒྱུད་རིམ་གང་ཅུང་ནང་དུ་རྒྱ་ནག་གི་ར་སྐྱེད་རིན་པོ་ཆེ་བོས་ནས་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ལས་འགན་སྐྱབ་དུ་འཇུག་ཉེན་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༩ ལོའི་ཟླ་ ༡ པོའི་ནང་དུ་རྒྱ་ནག་གིས་ད་ལྟའི་ར་སྐྱེད་སྐྱེད་འདི་བོད་རང་སྐྱོད་ལྗོངས་ཀྱི་མི་དམངས་ཆབ་སྲིད་མོས་ཚོགས་འཐུས་མི་རྒྱུ་ཤོས་སུ་བསྐོ་བཞག་བྱས་པའི་རྗེས། ལོ་ན་བཅུ་གངས་ལས་མ་སོན་པའི་བསོད་ནམས་ཕུན་ཚོགས་ཀྱིས་རྒྱ་ནག་ཉེན་རིེ་གསར་ཁང་ལ་ཁོང་གིས་“ར་སྐྱེད་གི་རྒྱལ་གཅིས་ཚོས་གཅིས་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་སུ་མཐུད་སྐྱོད་རྒྱ་ཡིན་”ཞེས་བརྗོད་པའི་ཐོག་ ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༢ ལོའི་ཟླ་ ༡ པོར་བསུས་པའི་ཚོགས་འདུ་ཞིག་གི་ཐོག་དུ། ཁོང་གིས་རྒྱ་ནག་ཅན་དུ་སྐྱེད་བའི་གལ་ཆེའི་རང་བཞིན་ནན་བརྗོད་དང་། “དགོ་འདུན་པ་མང་ཤོས་ལ་ཉུས་པ་ལྷན་པའི་ཐོག་ནས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་འདུ་ཤེས་སྐྱེད་སྲིད་བྱེད་པའི་མཚུངས་སྟོན་དགོས་”སྐོར་བརྗོད་ཡོད།

ཨ་མཚོག་རིན་པོ་ཆེ།

བཅན་བྱོལ་བོད་གཞུང་གི་གཞུང་འབབས་རྒྱུ་པ་ཟུར་པ་ཨ་མཚོག་རིན་པོ་ཆེ་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༥ ལོར་ཕྱིར་བོད་དུ་ལོག་པ་དང་། ཁོང་རྒྱ་ནག་གི་མི་སེར་དུ་གྱུར་བ་ཡིན་པའི་གསལ་བསྐྱབས་གནང་ཡོད།

ཁོང་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་སྐྱ་འཁུངས་ཤིང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོར་བཅན་བྱོལ་དུ་ཕེབས་ནས་ད་སའི་བོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་གི་འགན་འཛིན་གནད་། རྒྱ་ནག་གི་གཞུང་འབྲེལ་གསར་ཁང་གི་དྲ་བའི་ནང་དུ། ཁོང་ཐོག་མར་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༨༢ ལོར་འཐབ་ཕྱོགས་གཅིག་གྱུར་ཁང་གིས་བཅན་བྱོལ་བོད་མི་རྣམས་ལ་འབྲེལ་བ་བྱེད་པའི་འབད་བཅོམ་གྱི་ཆ་ཤས་སུ་བོད་དུ་ཕེབས་ཡོད། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༥ ལོར་ཁོང་ཕྱིར་བོད་དུ་ཕེབས་རྗེས། རྒྱ་ནག་གི་གཞུང་འབྲེལ་གསར་ཁང་གི་ལོ་རྒྱུས་དུས་བབས་ཀྱིས་ཁོང་ཕྱིར་བོད་དུ་ལོག་པ་དེས་ལྷ་ལའི་སྐྱ་མ་མཚོག་ལ་དམའ་འབབས་བཏང་བ་ཡིན་ཞེས་བསྐྱབས་ཡོད། འོན་ཀྱང་། བོད་མི་ཚོས་ཨ་མཚོག་རིན་པོ་ཆེ་ཕྱིར་བོད་དུ་ལོག་པའི་གོ་དོན་དེ་འདྲ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཁོང་དང་ཁོང་གྱི་ཕྱིར་བོད་དུ་ལོག་པའི་ཐག་གཅོད་གནད་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་ཚོས་དང་རིག་གཞུང་རྒྱུན་གནས་ཡོང་བའི་ཆེད་དུ་ལས་འགན་གལ་ཆེན་སྐབ་ཐུབ་པ་ཤེས་ཀྱི་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༨༧ ལོར་ཨ་མཚོག་རིན་པོ་ཆེས་ལཔ་ཆ་ཆེན་སྐྱེད་བཅུ་པ་མཚོག་གིས་པེ་ཅིང་དུ་བཞེངས་པའི་ནང་བསྟན་སྐོབ་སྐྱིད་དུ་ལོ་གཅིག་གི་རིང་ལ་སྐོབ་ཁྲིད་གནང་ནས་བཞུགས་ཡོད།

འཕགས་པ་ལྟ་དག་ལེགས་ནམ་རྒྱལ།

ཆབ་མདོ་བྱམས་པ་སློང་དགོན་གྱི་དགོན་བདག་སློང་མ་ཡིན་པའི་འཕགས་པ་ལྟ་བུ་རྒྱ་ནག་གིས་བོད་ལ་བཙན་འཛུལ་བྱས་པའི་རྗེས་སུ་དམར་ཤོག་
ཚོགས་པའི་ནང་དུ་ལུགས་མཁན་གྱི་བོད་པ་ཐོག་མའི་གས་ཀྱི་གཅིག་ཆགས་ཡོད། ཁོང་གི་ཆབ་མདོའི་ཅུ་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་མི་རྣམས་ཡིན་ཞིང་།
ཆབ་མདོ་འཕགས་པ་ལྟ་འདྲ་ཟེར་གྱི་ཡོད།

འཕགས་པ་ལྟ་བུ་ཡོངས་ཆབ་སྲིད་གྲོས་ཚོགས་སྐབས་བཅུ་གསུམ་པའི་དུང་ཆེ་གཞུང་པ་དང་། རྒྱ་ནག་རྒྱལ་ཡོངས་ནང་བསྟན་མཐུན་ཚོགས་
ཀྱི་ཚོགས་གཙོ་རང་སློང་ལྗོངས་ཆབ་སྲིད་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་དུང་ཆེ་བཙན་ཡིན། ཁོང་གི་ལོ་ ༡༩༧༠ ལོའི་ཟླ་ ༢ པའི་ནང་དུ་ཟི་ཁོན་ཞིང་ཆེན་དཀར་
མཛེས་ཁུལ་གྱི་ལི་ཐང་དུ་སྐྱེ་འབྱུངས།

ཆབ་མདོ་ནས་ཡོང་བའི་འགོ་ཁྲིད་མཐོན་པོ་གཞན་རྣམས་ལྟ་བུ་བོད་རང་སློང་ལྗོངས་ཀྱི་འགོ་གཙོ་དང་དབུས་རྒྱུན་ལས་ཀྱི་ཚོགས་མི་སློབ་ཐབས་རྒྱལ་
མཚན། རྒྱལ་ཡོངས་མི་དམངས་འཐུས་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་གཙོ་གཞུང་པ་བྱམས་པ་ལུགས་ཚོགས། བོད་རང་སློང་ལྗོངས་མི་དམངས་འཐུས་ཚོགས་
ཀྱི་ཚོགས་གཙོ་དང་། རྒྱ་ནག་དམར་ཤོག་ཚོགས་པའི་སྐབས་ ༡༥ པའི་དབུས་རྒྱུན་ལས་སུ་ཡོད་པའི་བོད་ཀྱི་འཐུས་མི་གཅིག་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་མ་ཚོས་སློང་
བཙན་ཟེད།

ལོ་རྒྱུས་སློབ་དང་ཉམས་ཞིབ་པ་ཁི་ལོ་ཁྱི་ཨུའུ་ཡི་(Claude Arpi)ཡིས་བརྗོད་པ་ལྟར་ན། འཕགས་པ་ལྟ་དག་། བྱམས་པ་ལུགས་ཚོགས། པད་མ་
ཚོས་སློང་བཙན་གྱིས་ཡུ་ལའི་སློབ་མ་མཚོག་གིས་དོགས་ཟོན་བྱེད་དགོས་སྟོར་གསུངས་པའི་དམ་སྲི་བྲགས་ཐུན་ལ་རྒྱལ་སློང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་འདུག

སྐྱབ་ཁང་ཐུབ་བསྟན་མཁས་གྲུབ།

སྐྱབ་ཁང་ཐུབ་བསྟན་མཁས་གྲུབ་ནི་བོད་ལྗོངས་ནང་བསྟན་སློབ་སློང་གི་སློང་གཙོ་དང་། ཡུ་ལའི་སློབ་མ་མཚོག་ལ་མཚན་སྟོན་ལུ་མཁས་གཙོ་བོ་
ཞིག་ཡིན།

ཁོང་གི་ལོ་ ༡༩༥༥ ལོར་བྱང་ལྷན་རྒྱལ་སྐྱེས་ཤིང་། བོད་རང་སློང་ལྗོངས་ཀྱི་སྲིད་གྲོས་ཀྱི་ཀྲུའུ་ཞི་དང་། རྒྱ་ནག་ནང་བསྟན་མཐུན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་
གཙོ་གཞུང་པ་བཙན་འདུས་པའི་གོ་གནས་མང་པོ་ཞིག་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༩ ལོར་རྒྱ་ནག་དམར་ཤོག་ཚོགས་པ་འགོ་ཚུགས་ནས་ལོ་ ༥༠ ལོའི་བའི་དུས་ཆེན་སུང་བཙུ་ལུ་བའི་ཚོགས་འདུ་ཞིག་ལ་སྐྱབ་ཁང་ཐུབ་
བསྟན་མཁས་གྲུབ་ཚོགས་ལུགས་བྱས་པ་དང་། ཚོགས་ཆེན་དེའི་ཐོག་དུ་གྲུ་པ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་བོད་མི་ཚང་མས་“ཡུ་ལའི་སློབ་མ་སྐྱེས་བཅུ་བཞི་པ་
དང་ཡུ་ལའི་ཅུ་ཚོགས་ཀྱི་དེའི་མཚམས་གསལ་པོར་བྱེད་ནས་ཡུ་ལའི་ཅུ་ཚོགས་ཀྱི་བྱ་འགུལ་སྐྱེ་ཚོགས་ལ་མཐུན་གཅིག་དུ་འཐུབ་ཤིང་།”བྱེད་དགོས་
སྟོར་ནན་བརྗོད་བྱས་ཡོད།

སློབ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ་རིན་པོ་ཆེ།

སྐྱབ་ཁང་དང་ལྟན་ལུ་སློབ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ་རིན་པོ་ཆེ་གིས་ཁོ་ལོ་བྱམས་པའི་པཎ་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་འོ་ར་ལུ་ལག་གཡས་པར་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

ཁོང་གི་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་མཐོན་འཛིན་དཔེ་ཆ་དོད་མ་ཚན་པའི་ཚོགས་མི?(Steering Committee for Advanced Academic Titles of
Tibetan Buddhism)དང་། གཞིས་ཀ་ཚེའི་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་མཐུན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་གཙོ་གཞུང་པ་ཡིན།

ཁོང་གི་ལོ་ ༢༠༡༤ ལོར་རྒྱ་ནག་མི་དམངས་ཆབ་སྲིད་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་འཐུས་མིར་བསྐོས་འཁུག་བྱས་པ་དང་། ༢༠༢༡ ལོར་རྒྱ་ནག་གི་པཎ་ཆེན་སློབ་མས་
ལྟ་བུ་གཙོ་སློང་བྱས་པའི་རྒྱ་ནག་གི་ནང་བསྟན་མཐུན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་ཆེན་ཞིག་ལ་མཉམ་ལུགས་བྱས་ཡོད།

ཞིབ་འཇུག་གི་ཐབས་ལམ།

ད་ལྟོ་དམ་དྲག་དང་གནས་སྐྱབས་ལ་བརྟེན་ནས་བོད་ནང་ལ་རང་དབང་ལྡན་པའི་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་ཚུ་ནི་ཉ་ལམ་མི་སྲིད་པ་ཞིག་རེད། རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་ཕྱི་ལོ་ཞིབ་འཇུག་པ་རྣམས་ལ་ཞིབ་འཇུག་གི་ཚོགས་མཆན་སྟེར་བ་ཤིན་ཏུ་དཀོན་ཞིང་། སྟེར་དུས་ཀྱང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་གནད་དོན་དང་མ་འབྲེལ་བ་དང་། སྲིད་གཞུང་གི་ཉེས་སྐྱོན་མི་སྟོན་པའི་བརྗོད་གཞི་ཁོ་ནར་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་པའི་ཚོགས་མཆན་སྟོན་གྱི་ཡོད།

བོད་ནི་སི་རེ་ཡ་(Syria)དང་། ལྷོ་སུཊ་ཌན་(South Sudan)དང་ལྷན་དུ་འཛམ་གླིང་ནང་གི་རང་དབང་རྒྱུ་ཤོས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མིང་ཐོའི་ནང་དུ་བཀོད་ཡོད། རྒྱ་ནག་དམར་ཤོག་ཚོགས་པས་བོད་ཀྱི་སློ་བྱེ་ཡོད་པའི་རྣམ་པ་སྟོན་གྱི་ཡོད་ན་ཡང་། ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་འགོ་ཁྲིད་མི་སྣ་དང་། རང་དབང་ཅན་གྱི་ཆེད་ལས་མི་སྣ། དེ་བཞིན་གསར་འགོད་པ་དང་ཉམས་ཞིབ་པ་རྣམས་བོད་ལ་ཡོང་དུ་མ་བཅུག་ནས་ཡང་དག་པའི་རྟོག་ཞིབ་བྱེད་ཐབས་བྲལ་བ་བཟོས་ཡོད། རྒྱ་ནག་འཛམ་གླིང་སྟེང་གི་གསར་འགོད་རང་དབང་སྐྱབས་ཤོས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཚོའི་གྲུ་ཚུངས་ཡོད།

བོད་མི་ཚོས་བོད་ནང་གི་ཆབ་སྲིད་དང་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་གནས་སྐྱབས་བོད་ཀྱི་ནང་དམ་ཕྱི་ལ་ཡོད་པའི་མི་རྣམས་ལ་འབྲེལ་མོལ་བྱེད་གྱི་ཡོད་པའི་དོགས་པ་ཅམ་བྱུང་ན། བཅོམ་འཇུག་དང་མནར་གཅོད་འདུས་པའི་ཉེན་ཁ་ཚབས་ཆེན་འཕྲད་གྱི་ཡོད། རྒྱ་འཕྲིན་ལྷ་བུའི་མཉམ་ཆས་བརྒྱུད་དེ་འབྲེལ་མོལ་བྱེད་པའི་ཉེན་ཁ་དང་དཀའ་ངལ་རྣམས་གསལ་པོར་བྲིས་ཡོད་དེ། རྒྱ་འཕྲིན་གྱི་ཐོག་དུ་བོད་དང་འབྲེལ་བའི་གནས་ཚུལ་རྣམས་ལ་དམ་དྲག་བྱེད་པ་དང་། རྒྱ་འཕྲིན་ཐོག་དུ་ཡང་ལའི་སླ་མ་མཚོག་དང་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་མི་འདོད་པའི་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་དང་འབྲེལ་བའི་པར་དང་། ལྷ་གཞུང་འཕྲིན་བརྒྱུད་སྐྱར་བྱས་པར་བརྟེན་ནས་བོད་མི་མི་ཉུང་བ་འཛོལ་བཟུང་བྱས་པའི་གནས་ཚུལ་བྱུང་ཡོད། གལ་སྲིད་རྒྱ་མི་ཚོས་ཆབ་སྲིད་དང་འབྲེལ་བའི་བརྗོད་གཞི་སྟེང་མོལ་བྱས་པ་དང་། ལྷག་པར་དུ་ཕྱི་རྒྱལ་བ་དང་། གཞུང་འབྲེལ་མ་ཡིན་པའི་ཚོགས་པ་ཁག་ལ་འབྲེལ་བྱས་ན། ཁོ་ཚོར་ཡང་ཉེན་ཁ་འཕྲད་གྱི་ཡོད།

ཉེན་ཁ་འདི་དག་གི་དབང་གིས། ལྷན་ཐོ་འདི་ནི་རྒྱ་ནག་གི་མཁས་པ་ཚོའི་དཔུང་ཚོམ་དང་གཞུང་འབྲེལ་གསར་ཁབ་གི་ཚོམ་ཡིག་རྣམས་ཚུར་སྐྱར་དང་ཞིབ་འཇུག་དེ་བཞིན་རྒྱ་ནག་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཕྱི་ལ་ཡོད་པའི་བོད་མི་ཉམས་ཞིབ་པ་རྣམས་ལ་སྐྱོད་མོལ་བྱས་པ་རྣམས་ཟུང་དུ་སྐྱེལ་ནས་བྲིས་པ་ཞིག་ཡིན། རྒྱ་ནག་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ནང་དུ་ཡོད་པའམ། ཡང་ན་ནང་མི་དང་གྲོགས་པོ་དེར་ཡོད་པའི་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་ཚོས་མིང་འདོན་མི་བྱེད་པའི་རེ་བ་གནང་བ་ལྟར་བྱས་མེད། རྗེས་དང་ཞིང་ཆེན། རྒྱ་ཡོངས་ཀྱི་དྲ་བ། གཞུང་འབྲེལ་གསར་ཁབ་། དྲ་བའི་བརྒྱུད་ལམ་རྣམས་འདུས་པའི་བོད་རྒྱ་གཉིས་ཀའི་ནང་དུ་ཡོད་པའི་གཞུང་འབྲེལ་ཡིག་ཆ་སྣ་ཚོགས་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱས་ཡོད་པ་མ་ཟད། མི་མང་སྤྱིས་ལྷ་སྟོན་བྱེད་མི་ཐུབ་པའི་རྒྱ་ནག་གི་གཞུང་འབྲེལ་སྟོབ་གཉེར་ཁབ་རྣམས་ཀྱི་ཞིབ་འཇུག་ཚོམ་ཡིག་འགའ་ཡང་ང་ཚོར་ལག་སོན་བྱུང་།

གནས་ཚུལ་འདི་རྒྱལ་མཐུན་དང་། རྒྱ་ནག་དམར་ཤོག་ཚོགས་པའི་དམིགས་བསལ་བརྗོད་རྣམས་ལེགས་པོ་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ། ང་ཚོས་བཅོམ་བཅོམ་བྱོལ་དུ་ཡོད་པའི་རྒྱ་གསུམ་སྤྱི་བའི་བོད་མི་ཉམས་ཞིབ་པ་རྣམས་དང་། ཤེས་རྒྱ་ཆེ་བའི་མི་(བོད་པ་དང་བོད་པ་མ་ཡིན་པ་ཡོད།)དང་མཉམ་ལས་བྱས་ཡོད། ཚོས་ལུགས་ཀྱི་བྱེད་སྟོན་རྣམས་ལེགས་པོ་ཞིག་རྟོགས་པའི་ཆེད་དུ། སླ་མ་དང་གྲྭ་པ་རྣམས་ལ་བཀའ་འདྲི་ལྷུས་པ་དང་། ཁོང་རྣམ་པའི་དུས་ཚོད་དང་རོགས་རམ་ལ་བཀའ་དྲིན་ཆེ་ལུ་རྒྱ་ཡིན།།།

